

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET>

mest Brændegård Sø, Nybo Mose opretholdes som mose, forbud mod tilplantning af dele af landbrugsarealerne, pålæg om løvtræsbinding på skovbrynnene i en 20 m bred bræmme.

Hele området: Forbud mod jagt på Brændegård Sø og Nørre Sø samt arealet mellem Nørre Sø og vejen rundt om søen, forbud mod sejlads på søerne, bortset fra tilsyn samt erhvervsfiskeri på Nørre Sø. Offentligheden har ikke adgang til skarvområdet og Nybo Mose. Offentligheden har for Nørre Sø's vedkommende alene ret til færdsel til fods ad vejen rundt om søen. Forbud mod terrænændringer, mod anlæg af nye veje og stier. Forbud med visse undtagelser imod nyt byggeri, opstilling af campingvogne, etablering af master, vindmøller m.v..

1/4-1986

Overfredningsnævnets afgørelse

af 1. april 1986

om fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø,
Fåborg kommune, Fyns amt (sag nr. 2609/84).

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds bestemte ved kendelse af 29. marts 1984 fredning af Nørre Sø og Brændegård Sø med tilgrænsende skov- og mosearealer under Brahetrolleborg Gods, ialt ca. 291 ha. Arealet omkring Nørre Sø blev pålagt en række fredningsbestemmelser, mens Brændegård Sø med omkringliggende arealer blev bestemt afstået til staten v/miljøministeriet. Fredningssagen er rejst i 1981 af Danmarks Naturfredningsforening for et areal på ca. 490 ha, idet fredningsforslaget også omfattede bl.a. landbrugsarealer mellem de to søer og øst og syd for Brændegård Sø.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i medfør af naturfredningslovens § 25. Afgørelsen er tillige påklaget til overfredningsnævnet af Brahetrolleborg Gods, Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeriet v/ fredningsstyrelsen.

Beskrivelse af området.

Fredningsområdet udgør en central del af de Fynske Alper. De to søer er stort set omkranset af løvtræer, og landbrugsarealerne mellem søerne er mod øst og syd afgrænset af skovbryn.

På øen i Brændegård Sø og ved søens vestlige bred holder Danmarks tredje-største skarvkoloni til, for tiden ca. 1500 par. Skarven hører til en af de ældste fuglegrupper på jorden. Den har været truet af udryddelse og blev i 1980 totalfredet i Danmark. Der har siden kunnet konstateres en vis fremgang i bestanden, men skarven må stadig betragtes som sårbar på ynglepladserne. Skarven yngler fortrinsvis i nærheden af åbent vand, i løvtræer af forskellig art med småbladet lind som den foretrukne. Ved Brændegård Sø findes der nogle få eksemplarer af småbladet lind.

Søerne og de mellemliggende landbrugsarealer har tillige en vigtig funktion som raste- og fourageringsarealer for grågæs, og der findes en fiskehejrekoloni ved den sydlige bred af Brændegård Sø. Ved Nørre Sø er der fundet tegn på oddere, der generelt er truet af udryddelse.

Nybo Mose vest for Brændegård Sø er den ene af kun to højmoser på Fyn, og mosen har stor botanisk interesse. Mosen er i dag under tilgroning.

Gældende regler for området.

Hele området ligger i landzone, og dele af randarealerne omkring søerne, Nybo Mose samt vådområderne øst for Brændegården er omfattet af naturfredningslovens § 43. Enkelte træer, trægrupper og holme m.v. er fredet ved fredningsnævnets kendelse af 28. februar 1925. En række stengårder er fredet ved deklaration af 3. marts 1965.

I regionplanen for Fyn er fredningsområdet udlagt som et særligt biologisk og landskabeligt beskyttelsesområde med den højeste fredningsmæssige værdi.

I henhold til De Europæiske Fællesskabers Råds direktiv af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle har fredningsstyrelsen udpeget området foreløbigt som et fuglebeskyttelsesområde. Ifølge direktivet er Danmark bl.a. forpligtet til at træffe særlige beskyttelsesforanstaltninger for dette område som levested for skarven. Foranstaltningerne skal sikre opretholdelse og tilpasning af bestanden på et niveau, som især imødekommer økologiske, videnskabelige og kulturelle krav og samtidig tilgodeser økonomiske og rekreative hensyn.

Klaager og udtalelser.

Danmarks Naturfredningsforening har ønsket fredningen udvidet til at omfatte størstedelen af de arealer, der var omfattet af foreningens fredningsforslag, og yderligere de skovbryn, der grænser op til landbrugsarealerne. Foreningen har herved henvist til den landskabelige betydning af, at landbrugsarealerne syd, øst og nord for Brændegård Sø friholdes for tilplantning og bebyggelse. Foreningen har endvidere foreslået fredningsbestemmelserne ændret på forskellige punkter, herunder at de arealer ved Nørre Sø, hvorpå der i dag er bøgetræer, pålægges en bøgetræsbinding.

Ejeren af Brahetrolleborg Gods har i første række modsat sig en fredning af nogen del af godset, hvis fredningsmæssige værdier ejerne gennem flere århundreder altid har opretholdt og værnet om. Hvis der imidlertid gennemføres en fredning, må der tages hensyn til, at arealerne er grundlag for en erhvervsvirksomhed. En fredning bør derfor indskrænkes mest muligt både geografisk og indholdsmæssigt, og der bør under ingen omstændigheder ske afståelse til staten af nogen del af Brændegård Sø-området. Hvis landbrugsarealer under godset inddrages under fredningen, ønsker ejeren ret til at tilplante i hvert fald dele af disse arealer. I øvrigt har ejeren under sagens behandling fremsat en række forslag til ændringer, tilføjelser og tydeliggørelse af eventuelle fredningsbestemmelser.

Fredningsstyrelsen har indstillet, at fredningen gennemføres og udvides til også at omfatte landbrugsarealerne. Styrelsen har imidlertid ikke ønske om mod ejerens protest at kræve Brændegård Sø-området overtaget af staten, men anser det for nødvendigt, navnlig for at beskytte skarven, at der fastsættes ret indgribende fredningsbestemmelser for dette område, herunder om jagt, fiskeri og færdsel. Styrelsen har i denne forbindelse foreslået nogle ændringer af fredningsgrænsens forløb vest og sydvest for Brændegård Sø. Med hensyn til Nørre Sø-området har styrelsen givet udtryk for, at løvtræspræget af søens umiddelbare omgivelser bør bevares, og at søen af hensyn til dyre- og fuglelivet bør undergives jagtforbud og restriktioner for fiskeri samt begrænsninger i offentlighedens adgang.

Fyns amtskommune har udtalt, at fredningen ikke bør omfatte landbrugsjord i sædskifte, og at de fredningsmæssige hensyn ikke kan begrunde en statslig overtagelse af Brændegård Sø-området. Amtskommunen har fremhævet de rekreative interesser, der er knyttet til navnlig Nørre Sø-området, og har derfor støttet Danmarks Naturfredningsforenings ønske om en bøgetræsbin-

ding, mens man ikke har kunnet gå ind for begrænsninger i offentlighedens adgang til denne del af området. Amtskommunen har endvidere tilkendegivet, at man vil prioritere naturpleje i Nybo Mose højt.

Naturfredningsrådet har udtalt, at fredningsområdet bør udvides som foreslået af Danmarks Naturfredningsforening, og at arealerne ved Nørre Sø bør pålægges bøgetræsbinding. Naturfredningsrådet har i øvrigt anbefalet, at der for alle skovområder under fredningen fastsættes bestemmelse om en naturlig foryngelse af træarterne for at sikre den nuværende træsammensætning.

Dansk Ornithologisk Forening har ligeledes tilsluttet sig en udvidelse af fredningsområdet og henvist til forekomsterne af gæs. For at sikre disse interesser bedst muligt har foreningen tillige foreslået, at mulighederne for at drive jagt på fuglevildt på landbrugsarealerne begrænses.

Ejerne af landbrugsejendommen Brændegården, hvorunder størstedelen af landbrugsarealerne hører, har ikke modsat sig en fredning af disse arealer, men ønsket mulighed navnlig for hel eller delvis tilplantning af arealerne.

Overfredningsnævnets beslutninger.

I sagens behandling har deltaget 7 af overfredningsnævnets medlemmer, for så vidt angår enkelte mindre spørgsmål dog kun 4 medlemmer.

Området rummer som helhed meget betydelige landskabelige og rekreative værdier, der bør opretholdes og udbygges. Dele af området tjener som levested for den totalfredede skarv, hvis tilstedeværelse bør sikres. Dele af området udgør raste- og fourageringssted for gæs eller har en særlig botanisk interesse. Med disse bemærkninger tiltrædes det enstemmigt, at der gennemføres en fredning af området.

Om fredningsområdets afgrænsning bemærkes:

Under hensyn til områdets betydelige fredningsmæssige værdier bør fredningen i overensstemmelse med det oprindelige fredningsforslag udvides til at omfatte også landbrugsarealerne mellem de to søer og øst og syd for Brændegård Sø, og under fredningsområdet bør yderligere medtages såvel en 20 m bred bræmme af de tilgrænsende skovbryn som arealet med Brændegårdens bygninger og det bagvedliggende vådområde.

Nørre Sø-området bør udvides således, at den meget værdifulde bøgebevoksning ved søens sydvestlige bred i sin helhed medtages under fredningen. Derimod kan mindre arealer i den nordvestligste og den østligste del af dette område udgå af fredningen.

I Brændegård Sø-området bør den vestligste del af skovarealerne vest for søen udgå, idet det ikke af hensyn til skarvkoloniens beskyttelse skønnes nødvendigt at bevare dette skovparti under fredningen, hvorimod et mindre skovparti syd for skarvkolonien bør inddrages under fredningen i overensstemmelse med fredningsstyrelsens forslag.

Beslutningerne om fredningsområdets afgrænsning er truffet enstemmigt, dog at beslutningen om at udvide fredningen til også at omfatte landbrugsarealerne med tilgrænsende skovbryn m.v. er truffet med 5 stemmer mod 2.

Om fredningens indhold bemærkes herefter enstemmigt:

For Nørre Sø-området bør fredningbestemmelserne navnlig sikre, at skovarealerne fortsat fremtræder med et overvejende løv- og bøgetræspræg. Til sikring af de rekreative værdier og til beskyttelse af fugle- og dyrelivet bør der endvidere fastsættes bestemmelser om jagt og fiskeri og foretages en regulering af offentlighedens adgang. Et mindre areal til parkering ved søens vestside bør afstås til Fyns amtskommune, som - hvis det findes hensigtsmæssigt - kan overdrage arealet til Fåborg kommune.

Hovedformålet med fredningen af Brændegård Sø-området er at sikre skarvens levested og om muligt begrænse skarvkoloniens udbredelse. Der findes ikke mod ejerens ønske at burde bestemmes afståelse af nogen del af dette område. Til opfyldelse af fredningsformålet må der imidlertid fastsættes bestemmelser om skovdriften, jagt og fiskeri m.v., og det bør pålægges staten v/miljøministeriet at foretage alle nødvendige foranstaltninger af hensyn til skarvens bevarelse. Endvidere bør det sikres, at løvtræspræget omkring søen opretholdes.

Fyns amtskommune bør have ret til at foretage naturpleje i Nybo Mose, i de øvrige moseområder og på engarealerne. Af hensyn til de botaniske værdier bør offentligheden ikke have adgang til Nybo Mose, men der bør være adgang i videnskabeligt øjemed.

For landbrugsarealerne bør der fastsættes fredningsbestemmelser med det

formål at sikre, at den hidtidige tilstand i det væsentlige opretholdes. Hensynet til fuglelivet og de landskabelige værdier findes dog ikke at kunne tillægges en sådan vægt, at fredningen skal være til hinder for en tilplantning af den nordøstlige del af landbrugsarealerne, når blot der etableres og opretholdes et løvtræsbælte ud mod de åbne landbrugsarealer. En del af landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø bør pålægges indskrænkninger i jagtudøvelsen med henblik på at beskytte skarvkolonien og gæssenes rasteplasser.

Idet fredningsnævnets kendelse af 29. marts 1984 ophæves, fastsættes der herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 532 ha store område, der er afgrænset på kortene, som hører til overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortene):

Formål

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål

at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til områderne ved Nørre Sø, moserne og landbrugsarealerne med tilgrænsende skovbryn, og beskytte fugle-, dyre- og plantelivet i disse områder,

at sikre skarvens levested i området ved Brændegård Sø og om muligt begrænse skarvkoloniens geografiske udbredelse, samt sikre de øvrige naturvidenskabelige interesser, der er knyttet til denne del af fredningsområdet, og

at regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i fredningsområdet i overensstemmelse hermed.

Bestemmelser

§ 2. Bevaring af fredningsområdet.

Medmindre andet er tilladt i de følgende fredningsbestemmelser, skal de skovklædte arealer holdes skovbevoksede som hidtil og fremtræde med et overvejende løvtræspræg, og den hidtidige tilstand på sø-, landbrugs- og mosearealerne skal opretholdes.

Fredningsområdets landarealer er opdelt i 8 delområder, og de følgende fredningsbestemmelser er opbygget således: I §§ 3-10 er fastsat særlige bestemmelser for hvert enkelt delområde, og i §§ 11-22 er fastsat bestemmelser, der finder anvendelse i hele fredningsområdet.

§ 3. Delområde 1 (kort 1).

- a. Den eksisterende bevoksning i en bræmme på 20 m langs Nørre Sø (målt fra højskovens ydergrænse mod søen) må på de strækninger, hvor der i dag er bøgetræer, kun fjernes gennem hugst af enkelte træer jævnt fordelt over hele strækningen, således at det nuværende skovbillede bevares bedst muligt. Der skal ske genplantning eller selvforryngelse med bøgetræer, og ejeren har pligt til at fjerne andre selvsåede træarter, efterhånden som de må skønnes at ville genere opvæksten af bøgetræer.
- b. På de øvrige arealer i dette delområde skal der til stadighed være løvtræer, og ialt 7,5 ha skal til stadighed holdes bevokset med bøgetræer. Kravet om, at der til stadighed skal være løvtræer, er dog ikke til hinder for,
- at der i særområde A (skovafdeling 400) efter omdrift af den eksisterende bevoksning kan etableres en udsigtskile på ca. 1/2 ha ud mod søen, og
- at der i særområderne B og C (skovafdelingerne 401 og 364) kan plantes nåletræer på ca. 1 ha i hvert af områderne. Nåletræsbevoksningerne skal placeres således, at de så vidt muligt ikke er synlige fra søen eller fra skovvejen rundt om søen i den tid af året, hvor træerne er løvbærende.
- c. Den deklaration om fredning af forskellige træer ved Nørre Sø, der er tinglyst den 21. september 1926 til opfyldelse af fredningsnævnets kendelse af 28. februar 1925, opretholdes.

§ 4. Delområde 2 (kort 1).

I dette delområde, der omfatter skovafdeling 398 a, må den eksisterende bøgetræsbevoksning i hver 10-års periode (regnet fra den 1. april 1984) kun formindskes med højst 50 træer jævnt fordelt over hele arealet, og de sidste 50 træer i bevoksningen skal bevares til selvdød, således at det nuværende skovbillede bevares bedst og længst muligt. Der skal ske genplantning eller selvforryngelse med bøgetræer, og ejeren har pligt til at fjerne andre selvsåede træarter, efterhånden som de må skønnes at ville genere opvæksten af bøgetræer.

§ 5. Delområde 3 (kort 1).

Området (skovafdeling 365 a) skal opretholdes som eng.

§ 6. Delområde 4 (kort 1).

Arealerne i dette delområde skal holdes løvtræsbevoksede i en bræmme på 20 m langs skovvejen og ud mod landbrugsarealerne. Bestemmelsen om løvtræsbinding på bræmmen langs landbrugsarealerne bortfalder dog som bestemt nedenfor i § 10, pkt. b.

§ 7. Delområde 5 (kort 2 og 3).

- a. Det "aktuelle skarvområde" skal holdes træbevokset, og der må kun ske genplantning eller selvforyngelse med træarterne eg, småbladet lind, ask, elm, bævreasp, poppel eller hybridpoppel. Endvidere kan der plantes skovfyr på steder, hvor særlige jordbundsforhold taler for det, og på arealer ved søbredden kan der ske selvforyngelse med træarterne birk og rødél, hvis det ikke skønnes rimeligt at plante nogle af de træarter, der er nævnt i første punktum.

Hugst og selvforyngelse af bevoksningerne skal ske på en sådan måde, at redetræer ikke fjernes, og at så mange potentielle redetræer som muligt bevares.

Staten v/miljøministeriet udøver en ejers råden over området, bortset fra jagtretten, jfr. § 11, og ministeriet har ret og pligt til, efter eventuelle retningslinier fastsat af naturfredningsrådet, at foretage alle ønskelige foranstaltninger for at sikre området som skarvens levested. Alle foranstaltninger foretages uden udgift for ejeren, og eventuelle indtægter oppebæres af miljøministeriet.

Miljøministeriet har ret til adgang til det "aktuelle skarvområde" ad de to veje, der er angivet på kort 3, og ministeriet har ret til at aflægge træeffekter langs disse veje. Den vedligeholdelse af vejstrækningerne uden for det "aktuelle skarvområde", som er nødvendig for ejerens skovdrift, foretages af ejeren, mens eventuelle yderligere vedligeholdelsesarbejder, som ministeriet måtte ønske, udføres af ministeriet uden udgift for ejeren.

- b. Det "potentielle skarvområde" skal holdes træbevokset, og der må efter omdrift af de eksisterende løvtræsbevoksede arealer kun ske genplantning med de træarter, der er nævnt i pkt. a, og med den dér angivne prioritering af træarterne. På randarealerne syd for Brændegård Sø skal der dog i alle tilfælde ske genplantning eller selvforryngelse med de træarter, der naturligt forekommer på stedet, såsom birk og rødæl.

Ejeren kan til enhver tid skriftligt overfor miljøministeriet v/skovstyrelsen begære arealer i dette område overført til det "aktuelle skarvområde" med de deraf følgende rettigheder og pligter for staten. Skovstyrelsen underretter fredningsstyrelsen og fredningsnævnet om sådanne overførsler. Ved overførsel af arealer til det "aktuelle skarvområde" skal miljøministeriet om fornødent sikres yderligere vejadgang, og i mangel af enighed mellem parterne afgøres spørgsmålet herom af fredningsnævnet.

Kravet om, at arealerne i det "potentielle skarvområde" skal holdes træbevokset, er ikke til hinder for, at der anlægges en ca. 0,5 ha stor græsfold på Bøgehoved ud mod Brændegård Sø.

§ 8. Delområde 6 (kort 2).

Arealerne i dette delområde skal holdes løvtræsbevoksede, dog at særområde A (skovafdeling 228 d) skal opretholdes som eng, og at særområde B (skovafdeling 227 a) kan genplantes med nåletrær. Ejeren har pligt til at bevare de gamle ege- og bøgetrær ved nordsiden af Brændegård Sø samt de få eksemplarer af småbladet lind længst muligt.

§ 9. Delområde 7 (kort 2).

- a. Arealerne skal opretholdes som mose, dog at særområde C (skovafdeling 464 c) efter omdrift af den eksisterende bevoksning kan genplantes med nåletrær.
- b. Opgravning af planter er ikke tilladt i Nybo Mose. Dette gælder dog ikke opgravning og fjernelse i forbindelse med udførelse af naturpleje.

§ 10. Delområde 8 (kort 2).

- a. Arealerne i dette område må ikke tilplantes yderligere, heller ikke selv om dette ville være lovligt efter landbrugsloven. Forbudet mod tilplantning gælder dog ikke arealerne øst for den linie, der på kort 2 er vist over matr.nr. 3 a og 5, Nybo By, og matr.nr. 1 a, Brændegård Hovedgård, såfremt der etableres og til stadighed opretholdes et 30 m bredt løvtræsbælte ud mod de åbne landbrugsarealer.

Landbrugsarealerne kan i øvrigt drives landbrugsmæssigt som hidtil, og fredningen er ikke til hinder for sædvanlige driftsomlægninger. Fredningen er heller ikke til hinder for hjortehold og yderligere vildsvinehold på den del af arealerne, der må tilplantes, under forudsætning af at der etableres og opretholdes et løvtræsbælte som angivet ovenfor.

- b. Skovbrynene på matr.nr. 1 a, Nybo By, 1 f (øst for Brændegårdsvej) og 1 g, Brændegård Hovedgård, skal opretholdes, og efter omdrift af den eksisterende bevoksning må de i en bredde af 20 m kun genplantes med løvtræer. Denne bestemmelse bortfalder i det omfang, hvori fredningsnævnet konstaterer, at de arealer, der tilplantes efter bestemmelsen ovenfor i pkt. a, dækker det nuværende skovbryn set fra Brændegårdsvej.

§ 11. Jagt, fiskeri og sejlads m.v.

- a. Der må ikke drives jagt på hverken Brændegård Sø eller Nørre Sø og heller ikke på de arealer i fredningsområdet, der ligger mellem Nørre Sø og skovvejen rundt om søen.

I delområde 5 må der ikke drives jagt (bortset fra pürschjagt på råbukke) eller foretages den i jagtlovens kap. VIII omhandlede regulering af skadevoldende vildt uden for perioden 1. oktober til 31. december.

I delområde 6 samt i særområde D (i delområde 8) må der ikke drives jagt uden for perioden 1. oktober til 31. december, bortset fra pürschjagt på råbukke. I Nybo Mose (i delområde 7) må der ikke drives jagt uden for perioden 1. september til 29. februar,

bortset fra pürschjagt på råbukke. I disse områder er fredningen ikke til hinder for regulering af skadevoldende vildt.

- b. Fiskeri i Nørre Sø er ikke tilladt, bortset fra erhvervsfiskeri i det omfang det kan udøves fra én båd, og bortset fra ejerens private, ikke-erhvervsmæssige fiskeri. Ved rusefiskeri skal ruserne være forsynet med stopgarn, der forhindrer, at oddere kan gå i ruserne.

Fiskeri i Brændegård Sø er ikke tilladt, bortset fra erhvervsfiskeri i det omfang det kan udøves fra én båd. Hvis der konstateres oddere i Brændegård Sø, kan fredningsnævnet bestemme, at der kun må anvendes ruser med stopgarn.

- c. Sejlads og færdsel på søerne er ikke tilladt, bortset fra sejlads og færdsel i forbindelse med skovdriften, vedligeholdelse af søerne, erhvervsfiskeriet, tilsyn, pleje og videnskabelige undersøgelser samt bortset fra ejerens private, ikke-erhvervsmæssige sejlads og færdsel.

§ 12. Stormfaldstræ.

Fredningen er ikke til hinder for, at søerne kan anvendes til opbevaring af stormfaldstræ.

§ 13. Hegning m.v.

Der må ikke plantes læhegn eller opsættes hegn. Der må dog opsættes sædvanlige vildt- og kulturhegn i skovene samt foretages sædvanlig hegning af hensyn til udnyttelse af landbrugsarealerne til græsning, ligesom der må foretages hegning til hjorte- eller vildsvinehold, jfr. ovenfor i § 10, pkt. a.

Deklaration, tinglyst den 3. marts 1965, angående fredning af stengårder, opretholdes.

§ 14. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyld-

ning, planering eller afgravning.

§ 15. Veje og stier.

Der må ikke anlægges nye stier og veje i området. Forbudet gælder ikke anlæg af veje, der er nødvendige for landbrugs- eller skovbrugsdriften, og som følger det naturlige terræn.

Udvidelser og reguleringer af eksisterende veje er kun tilladt med fredningsnævnets godkendelse, hvorved der ud over landskabsæstetiske hensyn især skal tages hensyn til beskyttelse af træbevoksningen mellem vejene og Brændegård Sø.

§ 16. Bebyggelse m.v. og andre anlæg.

- a. Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder. Der kan dog opstilles fodringsindretninger til vildt.

Uanset fredningen kan der endvidere i umiddelbar tilknytning til den eksisterende bebyggelse på matr.nr. 1 a, Brændegård Hovedgård, opføres bebyggelse, der er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom, og hvis højde ikke overstiger 12,5 m. Der kan tillige opføres sædvanlige læskure til kreaturer. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der opføres en jagthytte på fundamentet af en tidligere jagthytte på matr.nr. 1 c, Brændegård Hovedgård.

- b. Der må ikke etableres andre faste anlæg og konstruktioner end bygninger, heller ikke på søerne. Eksempelvis må der ikke anbringes tårne, master, vindmøller eller føres luftledninger hen over de fredede arealer, og der må ikke anlægges campingpladser, motorbaner, skydebaner og oplagspladser.

- c. Der må ikke anbringes telte eller campingvogne, men fredningen er ikke til hinder for opstilling af skurvogne, der er nødvendige for skovdriften.

§ 17. Affald.

Forurening af naturen ved henlæggelse eller anbringelse af affald

m.v. må ikke finde sted.

§ 18. Offentlighedens adgang.

Der fastsættes følgende bestemmelser om offentlighedens færdsel og ophold i skovene og på de udyrkede arealer:

- a. Uanset bestemmelserne i naturfredningslovens § 55 har offentligheden kun ret til færdsel til fods i delområderne 1-4 ad vejen, der går rundt om Nørre Sø, og som er vist på oversigtskortet over fredningsområdet. Ejeren har pligt til at opretholde denne vej.

Offentligheden har ret til at parkere motorkøretøjer på det areal ved vestsiden af Nørre Sø, der er markeret med P på oversigtskortet over fredningsområdet.

- b. Delområde 5 og Nybo Mose (i delområde 7) lukkes for offentlighedens færdsel. Adgang i videnskabeligt øjemed er dog tilladt.
- c. Det pålægges Fyns amtskommune at anlægge og vedligeholde den i pkt. a nævnte parkeringsplads. Hvis arealet overdrages til Fåborg kommune, påhviler vedligeholdelsespligten kommunen.
- d. Det pålægges Fyns amtskommune at opsætte kortbord på parkeringspladsen med oplysning om offentlighedens færdselsret. Det pålægges endvidere amtskommunen efter drøftelse med ejeren at foretage skiltning eller hegning i fornødent omfang for at modvirke ulovlig færdsel i delområde 5 og i Nybo Mose (i delområde 7).

Ejeren har ret til at foretage skiltning og om fornødent hegning for at hindre ulovlig færdsel i særområderne B og C samt i den vestlige del af Nørre Sø's nordside (alle i delområde 1).

Skiltens tekst skal godkendes af fredningsnævnet.

§ 19. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål har Fyns amtsråd ret til uden udgift for ejeren at lade udføre naturpleje i form af f.eks. fjernelse af selvsåede træer og buske, bearbejdelse af jordoverfladen

eller slåning i delområde 3, sørområde A (i delområde 6), delområde 7 og på den græsfold, der eventuelt etableres i delområde 5.

Amtsrådet kan først iværksætte plejearbejder efter aftale med ejeren eller - i mangel af enighed - efter fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre de ønskede plejeforanstaltninger.

Hvis amtskommunen har fjernet selvsåede træer og buske, har ejerne ret til at disponere over det fældede. Hvis ejerne ikke fjerner effekterne inden en af amtskommunen fastsat frist, tilfalder de dog amtskommunen. Hvis amtskommunen sælger effekterne, har ejerne krav på det beløb, hvormed salgssummen overstiger udgifterne til afdriften og borttransporten.

§ 20. Afståelse.

Det areal på ca. 300 m² af matr.nr. 1 gg, Brahetrolleborg Hovedgård, som ligger mellem Brændegårdsvej og skovvejen, og som er angivet med P på oversigtskortet over fredningsområdet, afstås til Fyns amtskommune. Alle rettigheder til eller over det afståede bortfalder, jfr. naturfredningslovens § 22, stk. 2. Fyns amtskommune overtager straks besiddelsen af det afståede. Udstykningen sker ved amtskommunens foranstaltning og på amtskommunens bekostning.

§ 21. Ophævelse af ældre fredning.

Den deklaration, der er tinglyst den 21. september 1926 til opfyldelse af fredningsnævnets kendelse af 28. februar 1925, ophæves for så vidt angår fredningen af Lucieøen.

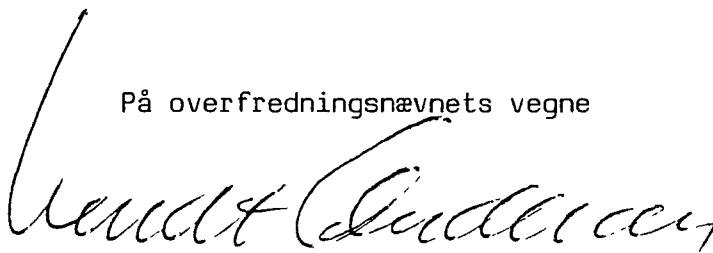
§ 22. Dispensation.

En dispensation fra §§ 2-19 kan meddeles, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af d.d. fastsat erstatningen i anledning af fredningen til ialt 1.840.000 kr., hvortil kommer omkostningsbeløb og renter. Af disse beløb udreder staten 90 %. Ifølge bestemmelser-

ne i naturfredningslovens § 33 er fredningens gennemførelse herefter afhængig af, at folketingets finansudvalg giver tilslutning til erstatningens udbetaling.

På overfredningsnævnets vegne

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Bendt Andersen', written in a cursive style.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

F O R T E G N E L S E

over matrikelnumre, der helt eller delvis er omfattet af overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 om fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø, Fåborg kommune, Fyns amt (sag nr. 2609/84).

Brahetrolleborg Hovedgård, Brahetrolleborg:

1 a, 1 gg, 1 hh, 2 ag, 2 i.

Nybo By, Brahetrolleborg:

1 a, 2 a, 2 c, 3 a, 5, 14.

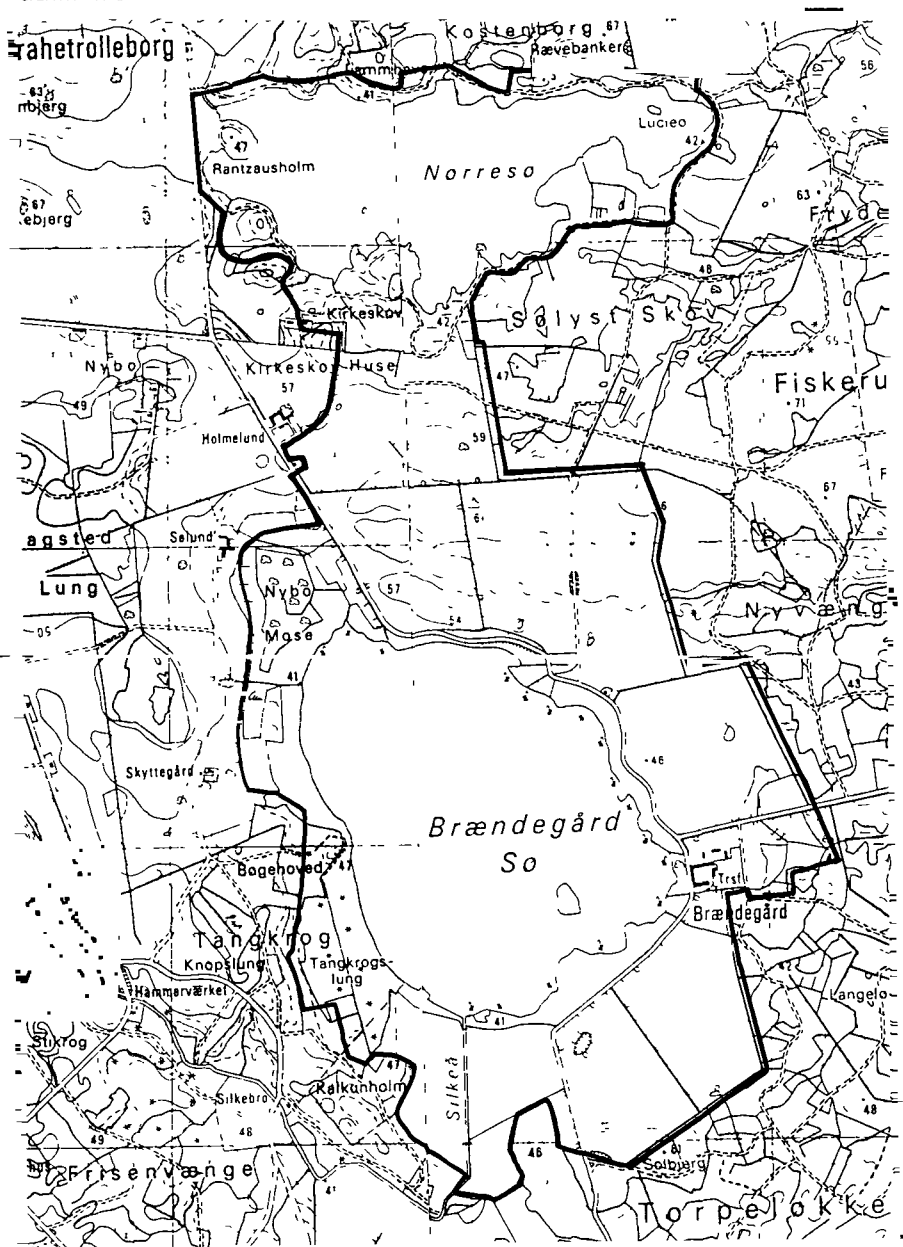
Brændegård Hovedgård, Vester Åby:

1 a, 1 c, 1 f, 1 g, 1 i.

Storskov, Brahetrolleborg:

2 a, 2 b.

UDARBEJDET AF FREDNINGSSTYRELSEN
TIL BRUG VED FREDNINGSAGER
SÆRTRYK MED GEODÆTISK INSTITUTS TILLADELSE (A83)

1:25000

Udsnit af G.I. kortblade
1312 III NØ og II NV.

Overfredningsnævnets afgørelse af april 1986
i sag nr. 2609/84.

Fredning af arealer om Nørresø og Brændegård Sø.

Arealer af

Brahetrolleborg Hgd., Brahetrolleborg.

Storskov, Brahetrolleborg.

Nybo By, Brahetrolleborg.

Brændegård Hgd., V. Åby.

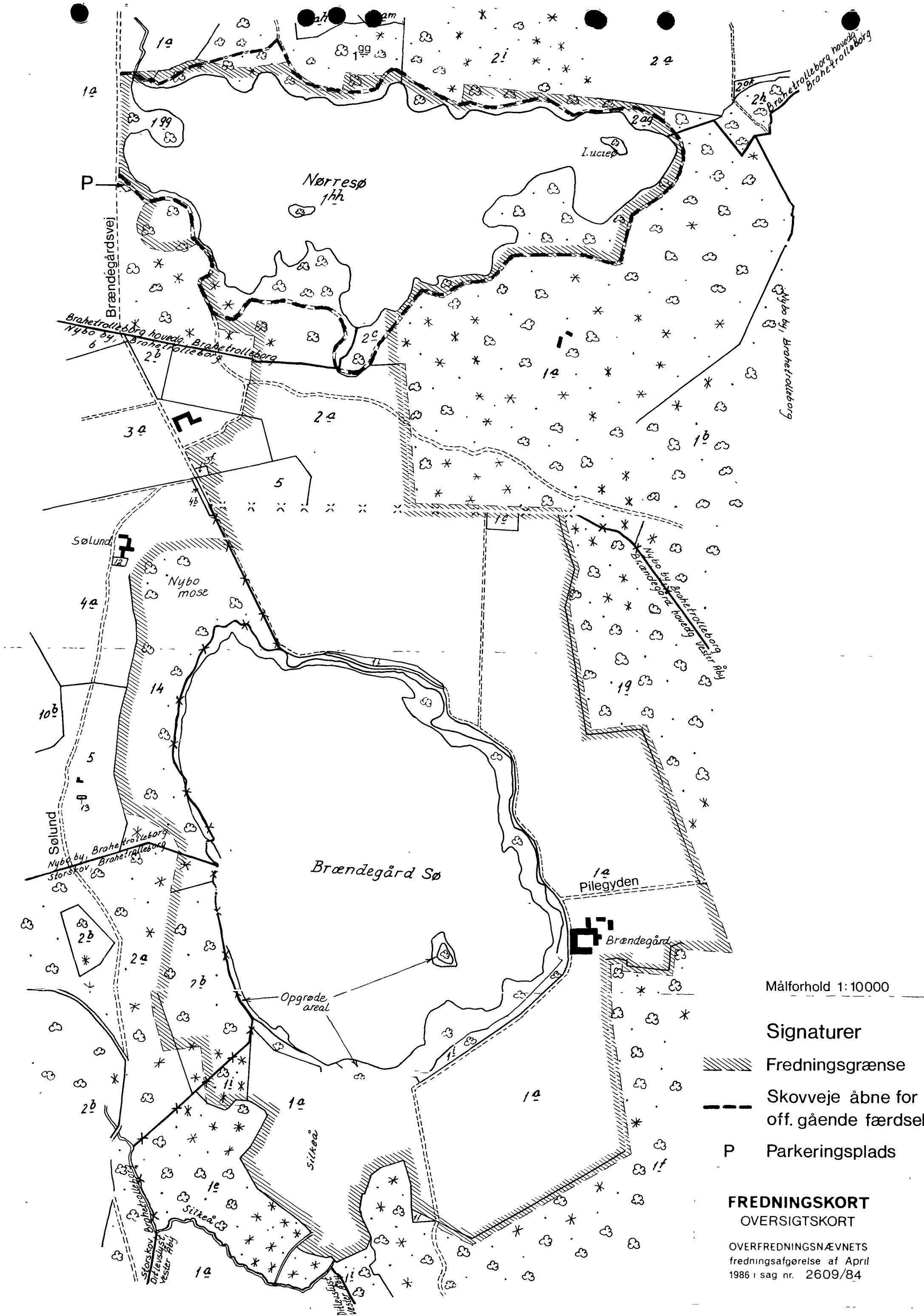
Fåborg kommune, Fyns amtskommune.

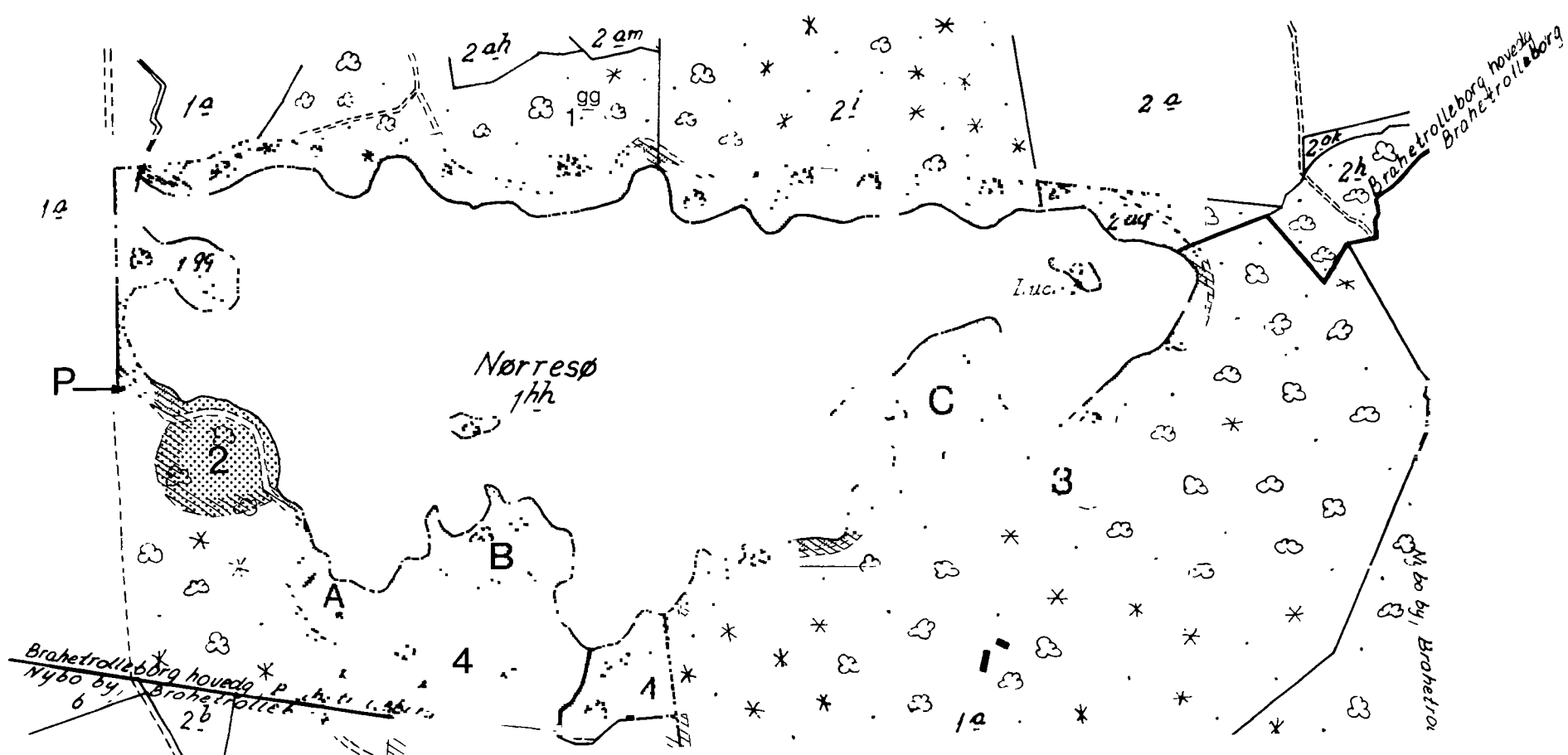
Yderligere kortbilag

- Matrikulært oversigtskort med angivelse af fredningsgrænse og offentlig adgang omkring Nørresø.
- Kort 1 (matrikulært): Område om Nørresø, Delområderne "Nørresø" og 1 - 4.
- Kort 2 (matrikulært): Område om Brændegård Sø. Delområderne "Brændegård Sø" og 5 - 8.
- Kort 3 (skovkort) . Skarovråder. Delområde 5 (særkort).

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af April
1986 i sag nr. 2609/84

Signaturer

- Delområde nr. 1.
- „ „ 2.
- „ „ 3.
- „ „ 4.

P Parkeringsplads

Målforhold 1:10000

FREDNINGSKORT
KORT 1.

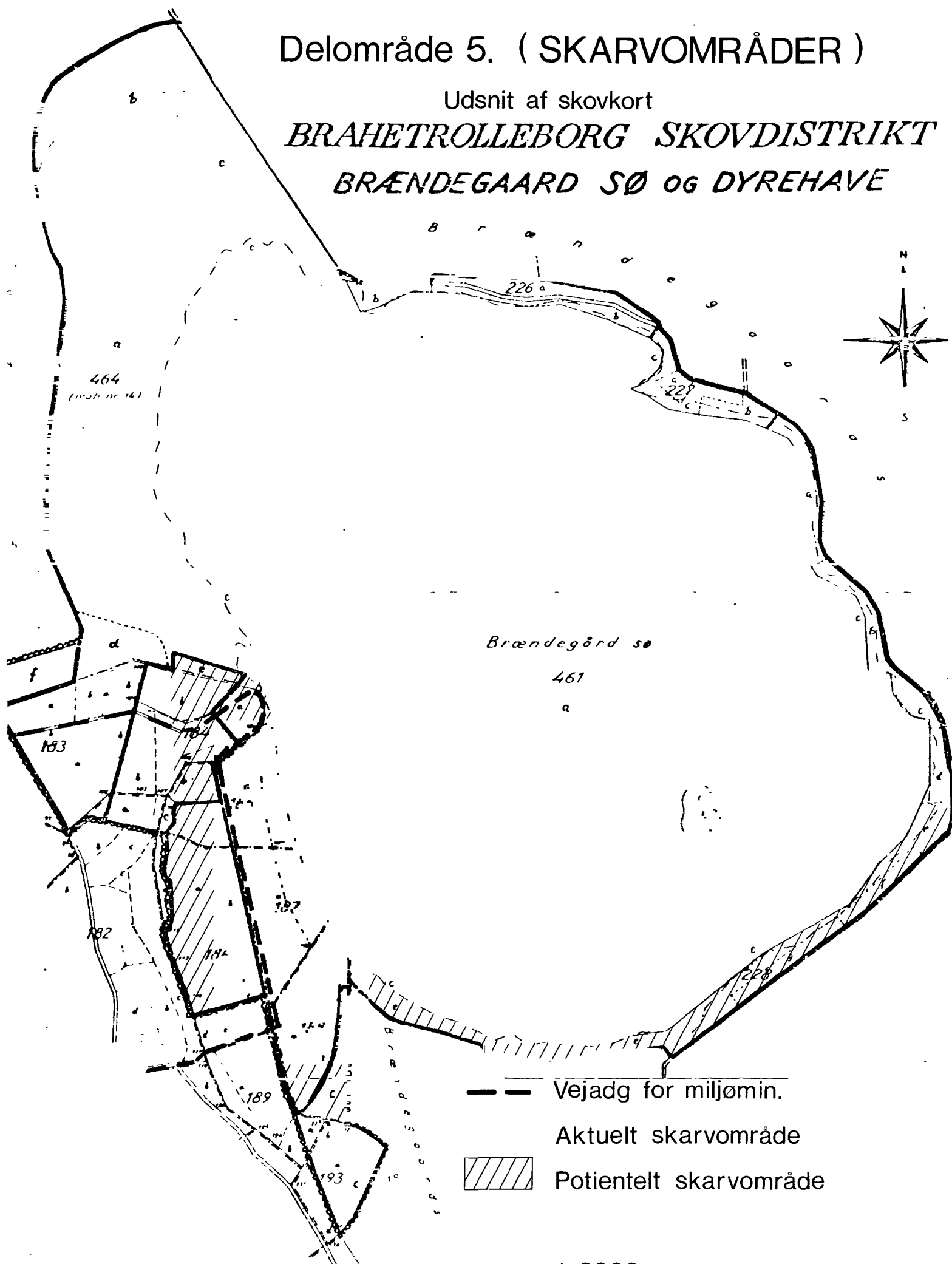
OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af April
1986 i sag nr. 2609/84

Delområde 5. (SKARVOMRÅDER)

Udsnit af skovkort

BRAHETROLLEBORG SKOVDISTRIKT

BRÆNDEGAARD SØ OG DYREHAVE

1:8000

FREDNINGSKORT

KORT 3.

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af April
1986 i sag nr. 2609/84

1/4-1986

Overfredningsnævnets afgørelse

af 1. april 1986

om erstatning i anledning af fredningen af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø, Fåborg kommune, Fyns amt (sag nr. 2609/84)

Fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds har den 29. marts 1984 afsagt kendelse om erstatning i anledning af den samtidig besluttede fredning af Nørre Sø og Brændegård Sø med tilgrænsende skov- og mosearealer under Brahetrolleborg gods. Erstatning blev tilkendt godsejer Ove Reventlow-Mourier med 2.295.600 kr. med renter fra 29. marts 1984.

Fredningsnævnets kendelse om erstatning er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i medfør af naturfredningslovens § 25 og er endvidere påklaget til overfredningsnævnet af Ove Reventlow-Mourier med påstand om forhøjelse af erstatningen.

Fyns amtsråd har anmodet overfredningsnævnet om at træffe bestemmelse om, at erstatningen skal udredes af staten med 90 % og af Fyns amtskommune med 10 %.

Ved anden afgørelse af dags dato har overfredningsnævnet tiltrådt en fredning af området med en betydelig udvidelse af fredningens geografiske udstrækning og med væsentlige ændringer af fredningsbestemmelsernes indhold. Fredningen omfatter herefter tillige landbrugsejendommen Brændegården, der ejes af Peter og Curt Haugwitz, samt en del af matr.nr. 5, Nybo By, Brahetrolleborg, der ejes af mrs. Lucie Mackay.

Erstatningen til de berørte ejere må fastsættes til den nedgang i ejendommens handelsværdi ved kontant betaling, som fredningen med det nu fastsat-

te indhold medfører. Efter en samlet vurdering af fredningens betydning i så henseende findes der at være ydet ejerne fuld erstatning i anledning af fredningen, når erstatning tilkendes således:

Ove Reventlow-Mourier 1.500.000 kr.

med renter fra 29. marts 1984, herunder erstatning for afståelse til Fyns amtskommune af ca. 300 m² af matr.nr.

1 gg, Brændegård Hovedgård, idet afståelsen ikke skønnes at medføre forringelse af pantesikkerheden.

Peter og Curt Haugwitz til lige deling 330.000 kr.
med renter fra 1. april 1986.

Mrs. Lucie Mackay v/Ove Reventlow-Mourier 10.000 kr.
med renter fra 1. april 1986.

Forrentningen sker med en årlig rente, der er 1 % højere end den af Danmarks Nationalbank til enhver tid fastsatte diskonto.

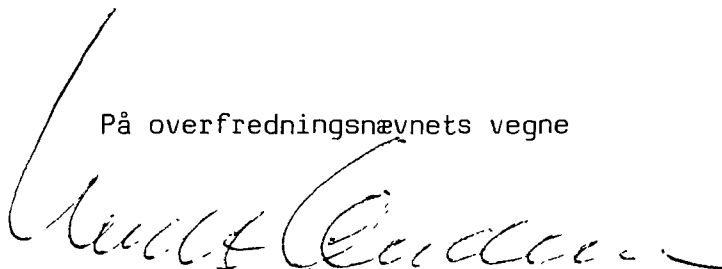
I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for overfredningsnævnet tillægges der Ove Reventlow-Mourier 20.000 kr. og Peter og Curt Haugwitz hver 5.000 kr.

Det samlede erstatningsbeløb på 1.840.000 kr. med renter og de tilkendte omkostningsbeløb på ialt 30.000 kr. udredes med 90 % af staten og 10 % af Fyns amtskommune.

I sagens behandling har deltaget samtlige 10 medlemmer af overfredningsnævnet. De truffne beslutninger er enstemmige.

Det følger af naturfredningslovens § 33, at fredningens gennemførelse er afhængig af, at folketingets finansudvalg giver tilslutning til erstatningens udbetaling.

På overfredningsnævnets vegne

Bent Andersen
Overfredningsnævnets formand

KENDELSER>

Fredning i Fyns amt.

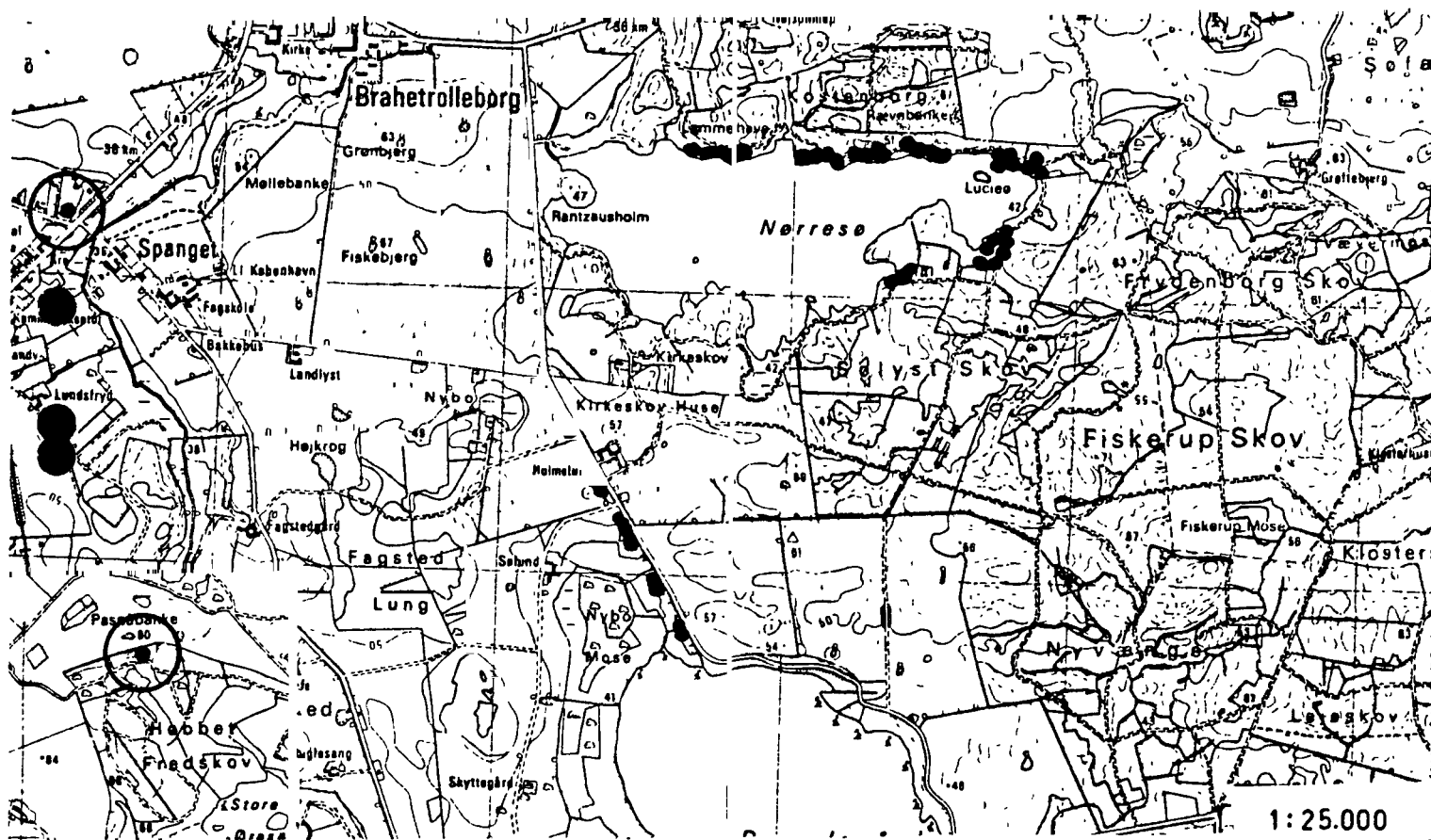
153.00
153.01

Lokalitet: Træer, trægrupper og holme på og ved Brahetrolleborg gods.

Kommune: Fåborg

Sogn : Brahetrolleborg

Reg. nr.: 431-02-02

Ejer : Privat

Areal :

Fredet : Deklaration af 28/8-1925
OFN 1/4-1986

Formål : Bevaring af træer, trægrupper og holme m.v.

Indhold : Træerne og trægrupperne må ingensinde fældes, undergraves eller på anden måde udsættes for behandling, som kan føre til træernes ødelæggelse eller beskadigelse.

Frs. 240/81.

År 1984, den 29. marts
afsagde fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds
sålydende

K E N D E L S E
om fredning af arealer omkring
N ø r r e S ø o g B r æ n d e g å r d s S ø
hørende til Brahetrolleborg hovedgård.

--ooOoo--

Ved skrivelse af 22. juli 1981 rejste Danmarks Naturfredningsforening sag om fredning af søerne Nørre Sø og Brændegårds Sø med omgivende og mellemliggende arealer under Brahetrolleborg og Brændegård hovedgårder i Fåborg kommune, omfattende ca. 490 ha. Som motivering for fredningspåstanden var angivet de meget store landskabelige kvaliteter, der har givet sig udslag i, at området er et særdeles velbesøgt udflugtsmål, foruden at området er botanisk bemærkelsesværdigt, særlig ved forekomsten af storbladet lind på Brændegårds-øen i søen af samme navn, og yderligere bemærkelsesværdigt som rummende en af de mest værdifulde fuglelokaliteter i amtskommunen, herunder en skarvkoloni på Brændegårds-øen. Fredningens indhold skulle efter forslaget bestå dels i traditionelle bånd

i form af forbud mod bebyggelse m.v., dels i særlige bestemmelser sigtende til bevaring af de hidtidige landskabsformer med afvekslende løvskove og forbud mod tilplantning af de åbne markarealer. Foreningen havde herved særlig haft for øje, at de meget karakteristiske og af almenheden skattede løvskove står i fare for at blive ændret til mere lønsomme nåleskove til skade for faunaen og de landskabelige oplevelser.

Naturfredningsforeningen havde forinden sagens rejsning afholdt offentligt møde den 18. februar 1981. Referat af mødet er vedlagt rejsningsskrivelsen, og en del af de under mødet fremkomne forslag og indvendinger har givet naturfredningsforeningen anledning til omarbejdelse og supplerings af det oprindelige oplæg.

Efter modtagelsen af forslaget i fredningsnævnet er der sket de foreskrevne bekendtgørelser i Statstidende og i den lokale presse, erklæringer fra lodsejere og interesserede myndigheder og organisationer er indhentet, og offentlige møder er afholdt den 10. august 1982 og den 27. september 1983. Da fredningspåstanden efterhånden var blevet indskrænket til kun at angå een lodsejer jfr. nærmere nedenfor, blev kun de direkte interesserede indkaldt til sidstnævnte møde.

Af de indhentede erklæringer skal refereres:

Fyns amtskommune anbefalede fredningen af søerne og af arealerne deromkring, men ikke af landbrugsjorden mellem søerne og henstillede omformulering af plejebestemmelserne samt at bestemmelser om spildevand udgik som omfattet af amtskommunens egen recipientkvalitetsplan.

Fåborg kommune anbefalede fredning af søerne med omliggende arealer, men ikke af arealerne mellem søerne.

Naturfredningsrådet anbefalede stærkt fredningen både af hensyn til områdets fauna og af hensyn til den botanisk interessante Brændegårds-ø og Nybo mose.

Fredningsstyrelsen anbefalede i det hele varmt forslaget.

Dansk Ornitologisk forening støttede forslaget særlig af hensyn til, at gennemførelsen ville sikre bevaringen af skarvkolonien på Brændegårds-øen. Det refereres, at vegetationen på øen stort set er ødelagt af skarvens ekskrementer, men at den vil vokse op påny ved rodskud, når (hvis) skarverne forlader øen, fordi der ikke længere er træer på denne.

Skovstyrelsen fremsatte forskellige redaktionelle bemærkninger til formuleringen af Naturfredningsforeningens plejeforslag, men havde ellers ikke indvendinger mod fredningens principielle indhold.

Ejeren af Brahetrolleborg gods, Ove Reventlow-Mourier protesterede mod fredningen af principielle grunde, idet han fremhævede, at godset gennem sine hidtidige dispositioner over arealerne netop altid har taget hensyn til områdets naturværdier og derved sikret disse for eftertiden. Særlig har ejeren protesteret mod, at de åbne landbrugsarealer inddrages under fredningen. Godsejer Ove Reventlow-Mourier har haft fuldmagt fra de øvrige lodsejere, som omfattes af fredningsforslaget, og de har indtaget samme standpunkt. Subsidiært fremsatte godsejeren betydelige erstatningskrav.

Under mødet den 10. august 1982 fremkom repræsentanterne for de styrelser og organisationer, der var til stede, samt lodsejerne med udtalelser, der supplerede og uddybede de fremkomne skriftlige erklæringer. Særlig fremhævede repræsentanterne for Skovstyrelsen vigtigheden af en supplering af plejebestemmelserne.

Efter besigtigelse og yderligere drøftelser herunder af godsets erstatningskrav har fredningsnævnets medlemmer tilkendegivet, at der, allerede af hensyn til de med fredning af de store landbrugsarealer forbundne meget betydelige erstatningsbeløb, ikke vil kunne blive tale om fredning af andet end søerne og disses omgivelser. Man anmodede godset om at udarbejde sine erstatningskrav under denne synsvinkel. Det blev også tilkendegivet, at man ville anmode skovstyrelsen og styrelsens lokale medarbejdere om derefter at gennemgå godsejerens erstatningsberegninger.

Under arbejdet med at fremskaffe og gennemgå materiale til bedømmelse af Brahetrolleborg Gods' erstatningskrav, fremkom godsejer Ove Reventlow-Mourier først under hånden, men senere officielt med det tilbud, at han ikke ville være uvillig til at afstå Brændegårdssøen med omgivelser til det offentlige, medens han principielt ville være modstander af en fredning af Nørresø med omgivelser, men dog subsidiært ville indvilge i også denne del af fredningskomplekset under forudsætning af en erstatning, der væsentligt ville overstige Skovstyrelsens beregninger. Det fremkomne blev forelagt Fredningsstyrelsen, der i en brevveksling med nævnet gav udtryk for, at man kunne tiltræde, at fredningsnævnet arbejdede videre med sagen under de aspekter, at Brændegårdssøområdet kunne fredes til afståelse til staten. Da Fredningsstyrelsen ikke regnede med, at enighed med ejeren om købesummen ved afståelse kunne opnås, fandt man ikke direkte forhandling med ejeren motiveret.

Herefter afholdt fredningsnævnet nyt møde om sagen den 27. september 1983. Under mødet blev det lagt til grund, at landbrugsarealerne var udgået af fredningspåstanden, at fredningsbåndet vedrørende Nørresø-området burde formuleres i overensstemmelse med et af Fyns Statsskovdistrikt ved statsskovrider Carsten Ørnsholt udarbejdet forslag, og at Brændegårdssø-området skulle afstås til staten. Sagsrejseren, Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant kunne tiltræde retningslinierne i den således foreliggende skitse til fredningens omfang og indhold, men havde nogle bemærkninger til skovriders forslag til indholdet af Nørresøfredningen. Alene Dansk Ornitologisk forening fastholdt i en erklæring, at landbrugsarealerne mellem søerne burde være omfattet af fredningen.

Ad Nørresø-området.

Skovrider Ørnsholts forslag går ud på, at de arealer omkring Nørresø, som skal fredes, beskæres med ca. 14,6 ha., og at de underkastes 2 typer fredning, dels en intensiv fredning, kaldet zone I-fredning, dels et lempeligere fredningsbånd, kaldet zone II-fredning. Zone I fredes med henblik på længst mulig bevarelse af eksisterende løvskov, og således at løvskov fremtidig ikke må erstattes med nåleskov. I forbindelse med frembringelse af nye løvtrækulturer (naturlige såvel som kunstige) må lærk dog benyttes som ammetræ/forkultur og som spredt indblandingstræart.

I zone II tillægges fredningen overvejende biotopmæssig betydning, således at nåleskoven ikke må overstige 50%. Ved denne opdeling og ved at undtage visse arealer, som var inddraget i det oprindelige fredningsforslag, vil kunne opnås en meget væsentlig besparelse.

Skovrideren forudsatte under alle omstændigheder, at enkelte meget gamle solitærtræer blev bevarede. Så vidt ses, er disse dog i forvejen fredede, nemlig ved fredningsdeklaration af 28. august 1925, men en revideret registrering bør foretages.

Godsejer Ove Reventlow-Mourier har som baggrund for erstatningspåstanden anført, at der ligger betydelige muligheder for kommerciel udnyttelse af Nørresø-området til jagt og fiskeri, særlig hvis faciliteterne til sådan udnyttelse udbygges.

Fra godsets side lagde man under mødet vægt på, at nævnet tilkendegav sit standpunkt med hensyn til omfanget af frednin-

gen, idet man ikke uden en sådan forhåndstilkendegivelse ville kunne nedlægge en endelig påstand.

Derefter tilkendegav nævnet som sin enstemmige opfattelse, at man ville være sindet at følge statsskovrider Ørnsholts forslag med hensyn til fredningens omfang og som retningslinje for indholdet af bestemmelserne om bevarelse og pleje af skovens tilstand. Derudover tilkendegav nævnet, at man var sindet at træffe bestemmelse om begrænsninger i udnyttelsen af jagt- og fiskeriretten i og omkring søen, nemlig således, at ejeren og dennes familie og omgangskreds må jage og fiske som hidtil. Udlejning og anden kommerciel udnyttelse bør for at undgå rovdrift kun ske til personer og ikke til selskaber, foreninger og andre juridiske personer. Udlejning af jagt- og fiskerirettigheder må kun ske for et åremål af mindst 5 år og højst til 5 personer. Lejerne af jagt- og fiskerirettighederne må kun sejle i søen i både uden motor. Der skal kunne anlægges en mindre parkeringsplads ved Fåborg kommunes foranstaltning ved Brændegårdsvej.

På grundlag af disse retningslinier udarbejdede godsejer Ove Reventlow-Mourier sin endelige erstatningspåstand, se nærmere den særlige erstatningskendelse.

Ad Brændegårdssø-området.

Der er opnået principiel enighed om det betimelige i, at området fredes til afståelse til staten, men der har været nogen debat om afgrænsningen. Godset har ønsket at et skovområde på ca. 20 ha mod sydvest undtages fra afståelse, og Fredningsstyrelsen har af økonomiske grunde erklæret sig enig i, at dette område bør undtages, hvorved bemærkes, at der netop her er tale om skov af forholdsvis høj værdi. Amtskommunens fredningsafdeling har lagt vægt på, at den i botanisk henseende værdifulde Nymose medtages under statsarealet. Endvidere ønskede fredningsafdelingen, at der trods statens overtagelse indføres en bestemmelse om anlæg af en fourageringsplads for gæs ved søens vestlige bred

Det areal, der herefter skal afstås til staten, bliver incl. søen ca. 175 ha.

Efter mødet foretog Fyns Skovdistrikt nærmere undersøgelser om en hensigtsmæssig og tydelig afgrænsning af det område,

som efter godsets forslag skulle undtages, og iøvrigt undersøgelser med henblik på at tilvejebringe tydelige afgrænsninger af det område, som i fremtiden skal administreres af statskovvæsenet, og det område, som godset skal beholde.

Ved grænsedragningen mellem fremtidig statsejet og privatejet areal har statsskovdistriktet lagt vægt på, at der fastlægges et tydeligt og let administrerbart skel, overalt med gode vejadgangsforhold - betingelse for en fornuftig administration og anvendelse af arealet. Mod øst danner kommunevejen Brændegårdsvej i princippet et helt naturligt skel - imod syd tilsvarende en mark/skovvej. I vest opnås et tilsvarende skel såfremt vestgrænsen for det fremtidige statsejede areal lægges således, at det følger den private skovvej nord-syd igennem afdeling 183 og afdeling 182. Skovvejen bliver herefter til en privat fællesvej med direkte adgang imod nord til kommunevejen Sølundsvej og imod syd til kommunevejen Sølvbjergvej. Det er endvidere hensigtsmæssigt, at skovbræmmen imod vest, der afstås til staten ikke bliver for smal, da skarvkolonien fra Brændegårds-øen allerede i betydeligt omfang har bredt sig til det pågældende skovområde (ses bl.a. ved trædød af flere store fyrretræer). Desuden lettes mulighederne for at skovvæsenet i samarbejde med Naturfredningsrådet i givet fald kan iværksætte en regulering af skarvkolonierne - herunder også af hensyn til forstbotanisk interesse.

Fredningsnævnet har fundet disse synspunkter umiddelbart rimelige og hensigtsmæssige, og omfanget af det areal, der skal afstås til staten er med Fredningsstyrelsens indforståelse afstemt herefter.

Det bemærkes, at nævnet har fundet det uforholdsmæssigt i kendelsen at træffe bestemmelse om fourageringspladserne for svømmefugle, idet man ikke nærer tvivl om, at statsskovvæsenet som vanligt vil administrere de arealer, som vil henhøre under dette, med rimelig hensyntagen til dyrelivets pleje.

Det findes ikke nødvendigt at træffe bestemmelse om spildevandstilførsel. Statsovertagelse udelukker i og for sig ikke, at det kunne være hensigtsmæssigt at udføre sådanne bestemmelser, men nævnet er med amtskommunen enig i, at spørgsmålet om tilledning af spildevand, som i alt væsentligt kun vil kunne ske gennem Silkeåens søndre løb, må reguleres gennem amtskommunens recipientkvalitetsplan.

Alle de i rejsningsskrivelsen anførte og senere fra anden side fremkomne forslag til naturplejeforanstaltninger kan udgå, idet det må findes helt uforholdende at foreskrive særlige bånd for statsskovvæsenets administration af statsskoven.

Herefter skal nævnet udtale:

Området omkring søerne Nørre Sø og Brændegårds Sø, der i det væsentlige er bevokset med løvskov, og som er af stor landskabelig og rekreativ værdi, ikke mindst takket være flere generationer af ejeres store interesse for bevarelsen af naturværdierne, står nu i fare for ved en af økonomiske grunde påkrævet intensiv skovdrift og anden erhvervsmæssig udnyttelse at ændre karakter, særlig ved tilplantning med nåletræer efterhånden som løvtræerne fjernes ved normal omdrift, og ved kommerciel udnyttelse af adgangen til jagt, fiskeri og sejlads på søerne. For at bevare og pleje den nuværende tilstand bestemmes dels i medfør af naturfredningslovens § 18 stk. 5, at der til det offentlige afstås områder omkring Brændegård Sø, dels i medfør af samme lovs § 18 stk. 2, at der sker traditionel fredning som neden for nærmere bestemt af området omkring Nørre Sø.

Ad Brændegårds Sø.

Til sikring af fornævnte formål bestemmes, at Brændegårds Sø med den deri værende ø, Brændegårdssøen, inden for de ved vedlagte kortbilag afstukne grænser afstås til staten ved Fredningsstyrelsen. Nybo mose medtages som interesseområde for biotopbeskyttelse. De arealer, der således afstås, bliver herefter matr. nr. 14 Nybo, Brahetrolleborg, dele af matr. nr. 1-1, Brændegård Hovedgård, v. Åby og 2a og 2b Storskov, Brahetrolleborg. Samlet areal udgør 176,7 ha.

Ad Nørre Sø.

Område:

Det på vedføjede kort markerede bestående af dele af matr. nr. 1-a Brahetrolleborg Hovedgård, Brahetrolleborg, dele af matr. nr. 1-gg smstds., dele af matr. nr. 2-i smstds., dele af matr. nr. 2-ag smstds., hele søen matr. nr. 1-hh smstds. med Lucie-øen under samme matr. nr., samt dele af matr. nr. 1-a, Nybo by, Brahetrolleborg og hele matr. nr. 2-c Nybo by, Brahetrolleborg. Samlet areal udgør 114,3 ha.

Indhold:

- 1) Bebyggelse må ikke finde sted.
- 2) Opstilling af boder, skure og andre skæmmende indretninger må ikke finde sted, dog skal det være tilladt at opstille fodringsindretninger til vildtet.
- 3) Der må ikke opstilles master, transformatorstationer eller føres luftledninger hen over det fredede areal uden fredningsnævnets tilladelse.
- 4) De ubevoksede arealer i den vestlige del af matr. nr. 2-a, Nybo by, Brahetrolleborg, må ikke tilplantes eller gro til, således at udsigten fra vejen over søen hindres.
- 5) De med lys skravering på kortet som zone I viste arealer fredes således, at genplantning herunder af eksisterende nåletræsbevoksninger efter omdrift kun må ske med løvtræ. Lærk kan dog benyttes som hjælpetræart. Foryngelse skal så vidt muligt ske ved selvfor yngelse eller naturfor yngelse. Renafdrift er ikke tilladt uden fredningsmyndighedernes godkendelse, og ved renafdrift kan fredningsmyndighederne bestemme kulturtræart og metode. Udtynding skal ske efter almindeligt gældende forstlige principper, og ved for yngelse af meget gamle bølgebevoksninger skal tilstræbes langsom lysningshugst til udnyttelse af mulighederne for selvsåning. Fredningsmyndighederne vil kunne bistå Brahetrolleborg skovdistrikt ved plejeforanstaltninger, jordforberedelsen samt ved hugst af skrub og eventuelt ved suppleringsplantning, især med bøg. Overstandere over selvsåningskulturer må ikke fjernes, før end kulturerne er i sikker vækst, det vil sige ved alder 15-25 år.

De på kortet markerede træer, der er særskilt fredede ved deklaration af 28/8 1925, der opretholdes, skal bevares længst muligt, og fældning må kun ske med fredningsnævnets godkendelse. Nyregistrering søges foretaget.

- 6) De med mørk skravering markerede arealer, zone II viste arealer, fredes således, at nåleskov ikke må udgøre mere end 50% af bevoksningen i hver skov-afdeling, herunder højst 7% med pyntegrønt, de resterende 50% skal være løvskov. Om de særskilt fredede træer henvises til punkt 5).
- 7) Søen må ikke afvandes eller opfyldes, og der må ikke anbringes skæmmende indretninger på søarealerne, idet dog søen i givet fald skal kunne anvendes til opbevaring af

stormfældet træ, såfremt øvrige myndigheders tilladelse hertil foreligger. Der kan anlægges enkelte mindre broer, men ikke kunstige øer.

- 8) Lavtliggende arealer må ikke yderligere udgrøftes eller afvandes.
- 9) De fredede arealer må ikke benyttes til motorbane, vandskiløb skydebane, vindsurfing, oplags- eller losseplads, bilophugningsplads eller lignende eller til henkastning af affald
- 10) Vejanlæg og reguleringer, bortset fra de for land- og skovbrugsdriften nødvendige veje må ikke foretages, men Brændegårdsvej kan dog udvides ved Fåborg kommunes foranstaltning i færdselsmæssig nødvendigt omfang; udvidelsen skal dog, hvor vejen danner grænsen til det fredede område, så vidt muligt ske bort fra dette. Der kan på matr. nr. 1-gg (skovafdeling 446) anlægges en mindre parkeringsplads til 4-6 biler mellem træerne. Omkostningerne herved afholdes af Fåborg kommune og er ejeren uvedkommende. Der sker ikke nogen matrikulær udskillelse af dette areal.
- 11) Offentligheden har adgang ad eksisterende veje og stier til fods, iøvrigt i overensstemmelse med naturfredningslovens § 55 stk. 3.
- 12) Om jagt og fiskeri gælder følgende:
Ejeren og dennes slægtninge og familie har adgang til at drive jagt og fiskeri alene med jagtlovens og fiskerilovens indskrænkninger.
Udlejning og anden kommerciel udnyttelse af jagt- og fiskerirettighederne må kun ske for et åremål af 5 år og højst til 5 personer, men ikke til foreninger, selskaber og andre juridiske personer. Jagtlejere må kun sejle på søen i både uden motor. Om lukning af skovområderne, når der holdes jagt, gælder naturfredningslovens § 55 stk. 4 nr. 1).
- 13) Fredningen af stendiger ved overenskomst af 24. maj 1962 opretholdes.

Såfremt det skulle vise sig, at offentlighedens adgang til færdsel og ophold skulle medføre uhensigtsmæssig belastning af naturværdierne, skal der med fredningsnævnets godkendelse kunne indføres adgangsbegrænsninger i området.

Iøvrigt forbeholdes bestemmelserne i naturfredningslovens § 55 stk. 9.

Der vil uden udgift for ejerne efter fredningsmyndighedernes nærmere bestemmelse i samråd med skovdistriktet og/eller andre sagkyndige organer kunne iværksættes plejefor-

anstaltninger vedrørende de fredede arealer til opretholdelse og eventuelt udvikling af den ved fredningen etablerede tilstand jfr. bekg. nr. 640 af 6. december 1983 om tilsyn og pleje af fredede arealer.

--O--

Fredningsnævnet forelægger selv sagen for Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 25, men iøvrigt kan kendelsen af ejeren og den kreds af myndigheder og institutioner, som omhandles i naturfredningslovens § 24, jfr. § 22, inden 4 uger fra den dag, fredningsnævnets kendelse er meddelt de pågældende, påklage kendelsen til Overfredningsnævnet.

Tinglysning af kendelsen sker ved fredningsnævnets foranstaltning. Den fornødne matrikulære udstykning af de arealer, som skal afstås, stilles i bero til Overfredningsnævnets afgørelse foreligger.

Jul. Paulsen.

Hans Larsen.

Knud Hansen.

Genpartens rigtighed bekræftes:

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'J. Paulsen', written over a horizontal line.

K E N D E L S E

om

erstatningsbeløbene i forbindelse med fredningen af Nørre Sø og Brændegårds Sø under Brahetrolleborg Hovedgård.

--ooOoo--

Godsejer Ove Reventlov-Mourier har haft bistand til udarbejdelsen af sin erstatningsopgørelse af Dansk Skovforening. Skovforeningen har foretaget omfattende beregninger efter undersøgelse af træsorter, alder og andre forhold, der kan have indflydelse på prisfastsættelsen. Endvidere har man taget hensyn til skattedirektoratets og Skovforeningens salgsstatistik. Herlighedsværdier er angivet efter et skøn.

Beregningerne er gennemgået af Skovstyrelsen og statskovdistriktet, der efter en grundig gennemgang i vidt omfang er kommet til andre, lavere værdiansættelser end Skovforeningen.

Ad Brændegårds Sø-området.

Godset har sat erstatningen pr. ha. beregnet som en gennemsnitserstatning til 23.000 kr. eller 49,2 ha x 23.000 kr. = 1.131.000 kr.

Dette er efter nævnets mening urealistisk højt ansat. I beregningen må indgå, at store arealer er vandlidende og som følge deraf af dårlig bonitet, hvorved må påpeges, at vedmasserne i bræmmen mellem søen mod øst og Brændegårdsvejen samt i Nybo mose er af ret ringe kvalitet.

Gennemsnitlig kan tabet af disse arealer ikke sættes højere end til 8000 kr. pr. ha. eller afrundet for 50 ha. kr. 400.000.

Dertil kommer dog erstatning for skovarealer af højere bonitet - reguleret med fradrag for arealer, som udgår, og med tillæg af arealer, som bør inddrages, alt i forhold til det oprindelige fredningsforslag, nemlig 20 ha af gs. 42.500 kr. eller kr. 850.000.

Godset har beregnet erstatningen for afståelsen af søen + øen til 3.000 kr. pr. ha. 200.000 kr. x 104 ha. = 312.600 kr.

Derudover har godset beregnet sig dækning for tab ved mistede fiskerettigheder med 500.000 kr.

Efter nævnets mening kan der ikke tillægges søen afståelsesværdi udover den kapitaliserede værdi af mistede fiskeri- og jagtindtægter. Med udgangspunkt i et årligt gennemsnitligt nettoafkast på 40.000 kr. fra jagt og fiskeri i Brændegårds Sø og ved en kapitaliseringsfaktor på 10 kan søens værdi fastsættes til 400.000 som en rimelig og forsvarlig erstatning.

For engarealerne har godset påstået en erstatning på 16.000 kr. pr. ha. eller 16.000 x 4,2 ha. = 67.000 kr.

Efter bonitet af disse engarealer kan erstatningsbeløbet efter sammenligning med kostprisen for engarealer af tilsvarende - ringe - bonitet højst sættes til 8.000 kr. pr. ha. eller 33.600 kr.

Godset har påstået sig tillagt dækning for tab af herlighedsværdi med 400.000 kr.

Efter nævnets mening er der ikke knyttet nogen som helst herlighedsværdi ved afhændelse af søen og omgivende skove særskilt uden forbindelse med bygninger, der er egnet til beboelse.

Godset har beregnet et tab på 295.000 kr. for tab ved foreløbige forbud mod ændringer i skovenes tilstand.

Når hensyn tages til, at der overhovedet ikke har været pålagt restriktioner med hensyn til jagt og fiskeri og til, at godset som vel ikke har kunnet ændre skovkarakteren ved udvisning, heller ikke har haft udgifter til pligtmæssig genplantning, findes tabet ved det midlertidige forbud ikke at kunne overstige 30.000 kr.

For afståelse m.v. af Brændegårds Sø-området beregnes herefter samlet erstatning med:

afståelse af skovbevokset areal 400.000 + 850.000 =	1.250.000 kr.	
- - sø	400.000	-
- - eng	33.600	-
tab ved foreløbigt forbud	30.000	
	1.713.600	kr.

Ad Nørre Sø-området.

Godset og Skovforeningen har beregnet tabet ved indgrebet i skovdyrkningen til 1.040.000 kr. - Ved tab i jagt- og fiskeri-indtægter 160.000 kr.

Under hensyn til det forholdsvis beskedne bånd, der er lagt på skovdyrkningen finder nævnet, at dette krav er urealistisk. Der er inden for zone I alene tale om løvtræbinding, ikke bøgetvang. Den af godset anvendte rentefod for hhvs. rødgran og pyntegrøntdyrkning kan måske sættes højere med en betydelig lavere jordværdi til følge og derfor lavere erstatning. De anvendte negative jordværdier for bøgedyrkning, selv hvor bøgeskovsfornyelse særligt foreskrives, må betegnes som tvivlsomme. Det bemærkes endvidere, at nævnets bestemmelser om udnyttelse af jagt- og fiskerettigheder næppe er særlig økonomisk tyngende, da højere vederlag af de enkelte fåtallige jagtlejere vil kunne opnås

500.000 kr.

Godset har beregnet tab ved midlertidigt forbud mod gennemførelse af hugstplaner og planteprogrammer samt ved jagt- og fiskeriudlejning til 710.000 kr.

Også her gælder der, ligesom ved Brændegårds Søen det, at der ikke under sagens gang har været restriktioner med hensyn til jagt- og fiskerileje, og at der bør tages hensyn til sparede udgifter til genplantning, jordbundstilberedning m.v. Erstatning for midlertidigt forbud kan højst sættes til 75.000 kr.

Godset har beregnet sig erstatning for tab ved driftsplanrevision til 2.000 kr. Da der vil blive behov for udarbejdelse af nye skovkort samt opstilling af nye aldersklasse-tabeller m.v., findes beløbet rimeligt.

Endelig har godset påstået erstatning for tab ved udlæg af P-plads med 1.000 kr.

Som anført foran forudsætter nævnet, at anlæg af P-pladsen sker ved Fåborg kommunes foranstaltning, ligesom nævnet går ud fra, at renholdelse såsom tømning af affaldsbeholder også sker ved kommunens foranstaltning. Visse ulemper må derudover påregnes,

og nævnet finder, at samlet erstatning på 5.000 kr. til dækning af ulemper i forbindelse med anlægget og vedvarende ulemper vil være rimeligt

Erstatningen for fredning af Nørre Sø-området vil herefter udgøre:

Indgreb i skovdyrkning, jagt og fiskeri	500.000 kr.
Erstatning for midlertidige indgreb	75.000 -
Driftsplanrevision	2.000 -
P-plads	5.000 -

I alt 582.000 kr.

Godsejer Ove Reventlow-Mourier har endvidere nedlagt påstand om godtgørelse for sagsomkostninger i form af dækning af Skovforeningens regning for arbejde med udarbejdelse af erstatningsberegning, nemlig 31.297 kr. 90 øre. Det bemærkes i denne forbindelse, at fredningsnævnet med kendelse af 1. februar 1983 har tilladt, at et beløb af 49.023,25 kr. dækkes som omkostning. Afgørelsen blev begrundet med, at en sagkyndig opgørelse af godsets tab også ville være i fredningsmyndighedernes interesse. Af de i denne kendelse anførte grunde og henset til, at det er praksis, at rimelige advokatomkostninger kan dækkes i tilfælde, hvor lodsejeren har haft advokatbistand, og at godsejeren ikke har antaget advokatbistand i denne sag, men haft bistand af skovforeningen i stedet, findes det rimeligt, at omkostningerne dækkes. Der foreligger dog den fejl ved beregningen, at der ses at være beregnet moms af rejseomkostninger og diæter til et beløb af 1.314 kr. Dette må være forkert. Regningen må herefter være at godtgøre med:

Momspligtige ydelser	24.340,00 kr.
+ moms 22%	5.354,80 -
	29.694,80 kr.
+ rejseomkostninger og diæter	1.314,00 -
i alt	31.008,80 kr.

Ejeren af parcellerne matr. nr. 4-a og 5-b Nybo by, Brahetrolleborg, der oprindeligt var inddraget under fredningspåstanden, men for hvis vedkommende fredning ikke er sket af de i fredningskendelsen anførte grunde, har nedlagt påstand om dækning af tab ved det midlertidige tilplantningsforbud med 30.000 kr.

Næst at bemærke, at det straks efter mødet den 10. august 1982 blev tilkendegivet godsejer Ove Reventlow-Mourier, der er

befuldmægtiget for ejeren af disse parceller fru Lucie Maccay, at disse parceller ikke kunne forventes at blive omfattet af fredningen, er der ikke fremkommet nogen som helst dokumentation for tab ved ikketilplantning af disse ager- og græsningsarealer.

Nævnet finder ikke grundlag for at tilkende erstatning.

Ifølge naturfredningslovens § 19 stk. 4 forrentes erstatningsbeløbene med 1% over den officielle diskonto fra datoen for fredningsnævnets kendelse til udbetaling kan ske.

Efter at et udkast til fredningskendelsen og erstatningsafgørelsen er blevet sendt til teknisk gennemgang i amtskommunens fredn.-afd. har amtskommunen protesteret mod, at den skal deltage i udredelse af afståelseserstatning for Brændegård Sø-området.

Efter naturfredningslovens § 24 stk. 1 har fredningsnævnet ikke hjemmel til at træffe afgørelse om en sådan fordeling. Da fredningsnævnet imidlertid må finde det rimeligt, at amtskommunen ikke deltager i betalingen for et areal, der skal overgå til statens eje, henstilles det til Overfredningsnævnets afgørelse til sin tid i medfør af § 24 stk. 2 at træffe ændret afgørelse om fordelingen for så vidt angår den del af erstatningsbeløbet, som vedrører Brændegård Sø-området.

Fredningsnævnets afgørelse for så vidt angår erstatningsbeløbene vil ligesom for så vidt angår selve fredningskendelsen være at forelægge for Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 25, men kan også inden 4 uger fra den dag, fredningsnævnets kendelse er meddelt de pågældende, påankes af ejeren og samme kreds som nævnt i fredningskendelsen.

Således som erstatningskendelsen er formuleret, nemlig med særskilt opgørelse af erstatningsbeløbene for Brændegård Sø-området og Nørre Sø-området vil det være muligt for de ankeberettigede at foretage særskilt anke af de enkelte dele af afgørelsen.

Det bemærkes, at nævnet efter omstændighederne, herunder at udbetaling ikke vil komme til at foregå ved nævnets foranstaltning, ikke har indhentet samtykke fra panthaverne til erstatningsbeløbenes udbetaling til ejeren.

Jul. Paulsen.

Hans Larsen.

Knud Hansen.

Udskriftens rigtighed bekræftes:

KENDELSER>

Frs. 24o/1981

Den 1.februar 1983 afsagde fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds i Spørgsmålet om dækning af foreløbigt afholdte sagsomkostninger i forbindelse med sagen om fredning af Brændegård Sø og Nørre Sø m.m. i Brahetrolleborg og V. Åby sogne, Fåborg kommune,

sålydende

K e n d e l s e .

Ved skrivelse af 22. juli 1981 har Danmarks Naturfredningsforening rejst spørgsmålet om fredning af arealer omkring Brændegård Sø og Nørre Sø under Brahetrolleborg Hovedgård, Brahetrolleborg, i alt ca. 490 ha. Den største del af arealerne tilhører godsejer Ove Reventlow-Mourier, Brahetrolleborg, og nogle mindre arealer tilhører medlemmer af godsejerens familie. Fredningsnævnet har behandlet sagen på foreskrevet og traditionel måde med indhentelse af erklæringer fra kommunale og amtskommunale myndigheder samt sagkyndige organer, herunder Skovstyrelsen og Fyns skovdistrikt, idet en meget stor del af de arealer, som påstås fredet, er undergivet fredsskovpligt. Ejerne har protesteret mod fredningen, men har subsidiært nedlagt påstand om tilkendelse af et forholdsvist betydeligt erstatningsbeløb. Til hjælp ved beregningen af godsets tab for det tilfælde, at fredningssagen gennemføres som påstået eller i et noget begrænset omfang, har godset fået bistand af Dansk Skovforening, der har beregnet sig det nedenfor nærmere opgjorte vederlag for bistanden.

Efter at fredningsnævnet den 10. august 1982 afholdt møde med besigtigelse blev sagen udsat med henblik på en gennemgang ved forstkyndig bistand. Fyns Skovdistrikt har fremsat en skitse til noget

indskrænkede fredningsbestemmelser både med hensyn til arealer og til det bånd, som eventuelt bør lægges på skovdriften, og dette forslag har været til erklæring hos ejeren og er efter ønske fra Danmarks Naturfredningsforening i øjeblikket sendt til udtalelse hos foreningen.

Ejerne har anmodet om udbetaling af et å conto-beløb til dækning af de af godset afholdte udgifter, nemlig

Dansk Skovforenings regning	49.023,25 kr.incl.moms
Løn og kørsel til medarbejder ved godset	23.514,00 - + moms
do - do	8.000,00 - + moms
rejser, møder, telefon	5.000,00 - + moms.

Fredningsnævnet har optaget dette spørgsmål til delafgørelse ved kendelse.

Nævnet skal herom udtale:

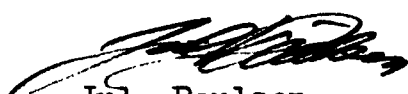
Det har i praksis været anerkendt, at rimelige sagsomkostninger, for eksempel til advokatbistand eller anden sagkyndig bistand, med hjemmel i naturfredningslovens § 21, kan godtgøres en ejer i forbindelse med en fredningssag. Da der endnu kan hengå nogen tid, inden nærværende sag kan optages til afgørelse, og da det har været hensigtsmæssigt og også i fredningsmyndighedernes interesse, at der af sagkyndige er foretaget driftsøkonomiske beregninger over tabet ved en eventuel fredning, finder nævnet i medfør af nævnte § 21, at godsets positive udgifter til sagkyndig bistand ved Skovforeningen bør godtgøres godset på nuværende tidspunkt. Derimod finder nævnet ikke, at godsets øvrige udgifter til aflønning af eget personale er tilstrækkeligt dokumenterede til, at de kan godtgøres godset å conto. Det kan forventes, at der ved den endelige fredningskendelse vil blive taget stilling til, hvorvidt sådanne udgifter kan godtgøres efter et skøn eller eventuelt efter fremkomsten af nærmere dokumentation.

Thi bestemmes:

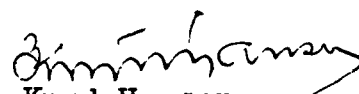
Til dækning af foreløbigt afholdte sagsomkostninger kan der

udbetales godsejer Ove Reventlow-Mourier, Brahetrolleborg gods, et beløb af 49.023 kr. 25 øre.

Nævnet underretter de vedkommende myndigheder m.fl., og drager omsorg for beløbets udbetaling.

Jul. Paulsen

Hans Larsen

Knud Hansen

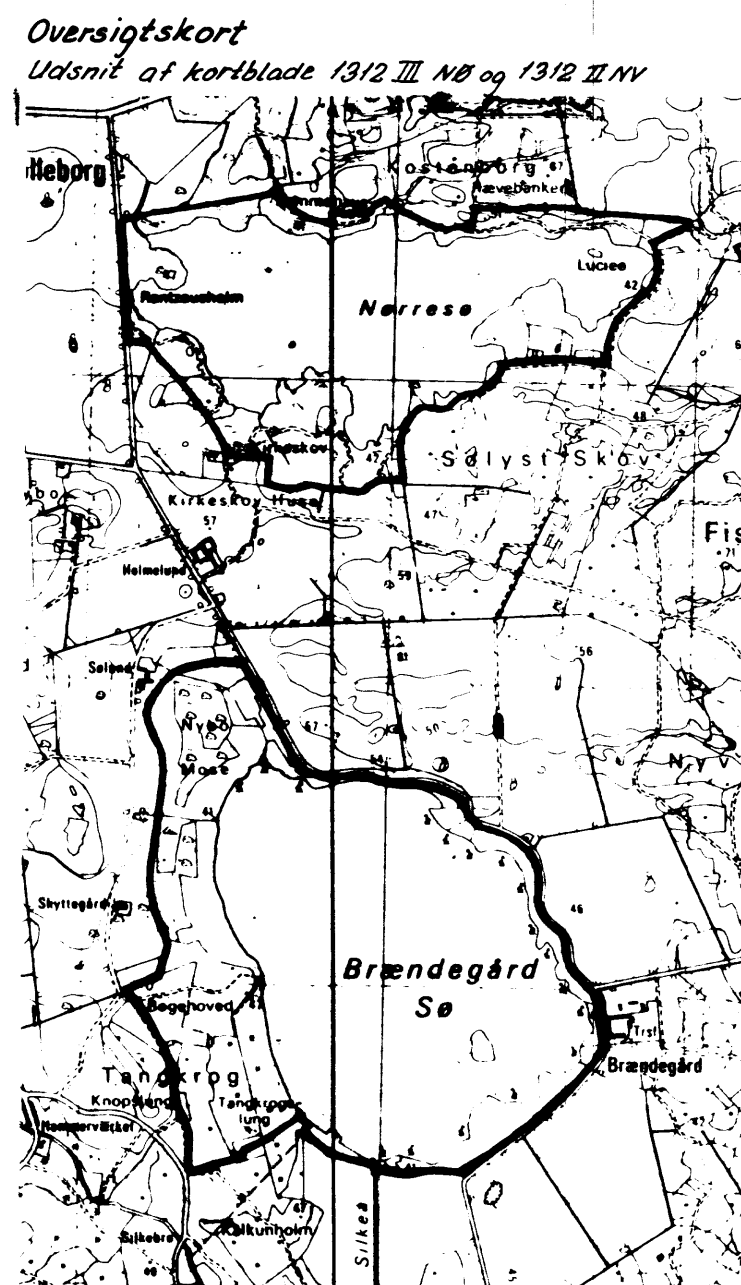
---ooOoo---

Brahetrolleborg Herredsret

KORT>

Målforshold 1:25.000 — Fredningsgrænse

Del af Brahetrolleborg hovedgård, Brahetrolleborg
Del af Nybo by, Brahetrolleborg
Del af Storskov, Brahetrolleborg
Del af Brandegård hovedgård, Vester Åby.
Fåborg kommune.
Fyns amtskommune.

 Zone II

Udarbejdet af Fyns amtsskommune,
fredningsafdelingen; januar 1984.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 00153.01

Dispensationer i perioden: 01-07-1983 - 25-09-2006

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Egensevej 15 - Telefon (09) 21 16 93

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen

2 juli 1987

5700 SVENDBORG, den 1/7 1987

Journal nr.: Frs. 112/1987

Man har d.d. tilskrevet Fåborg kommune, teknisk forvaltning, 5600 Fåborg, således:

I et hertil indsendt andragende af 21. april 1987 vedlagt tegninger og beliggenhedsrids har kommunen for Peter Haugvitz ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til opsætning af et halmfyringsanlæg på matr. nr. 1-a Brændegård Hovedgård, V. Aaby.

Denne ejendom er behæftet med skov- og søbyggelinie samt kendelse vedrørende fredning af arealerne omkring Nørre Sø og Brændegård Sø.

Fredningsnævnets tilladelse er herefter nødvendig til det ansøgte projekt i medfør af naturfredningslovens §§ 47, 47a og 34.

Nævnet har om sagen brevvekslet med Fyns amtskommunes landskabsafdeling, der i skrivelse af 12. juni 1987 har udtalt: "Halmfyret søges placeret på en del af matr. nr. 1-a Brændegård Hgd., Vester Åby, som er omfattet af skovbyggelinie og søbeskyttelseslinie samt Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986 vedrørende fredning af arealerne omkring Nørre Sø og Brændegård Sø.

I følge fredningskendelsens § 16 må der ikke opføres ny bebyggelse, dog må der i umiddelbar tilknytning til den eksisterende bebyggelse på matr. nr. 1-a Brænde Hovedgård opføres bebyggelse, der er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugs-ejendom, og hvis højde ikke overstiger 12,5 m.

Landskabsafdelingen finder, at et halmfyrr ikke kan karakteriseres som erhvervsøkonomisk nødvendig for landbruget, uanset at halmfyret også skal bruges i forbindelse med korntørring.

Opstilling af ansøgte halmfyrr kræver derfor, efter landskabsafdelingens opfattelse, dispensation fra fredningsbestemmelserne samt naturfredningslovens byggelinier.

Halmfyret, som har en skorstenshøjde på 12 m, søges placeret i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger, og vil kun vanskeligt kunne iagttages fra de offentlige veje som forløber vest og nord for gården.

Landskabsafdelingen finder, at ansøgte halmfyr ikke tilside-sætter fredningens formål, og vil derfor inden indvendinger have imod opførelse af ansøgte halmfyr."

Et af nævnets medlemmer har foretaget besigtigelse af forholdene på stedet.

Herefter meddeler fredningsnævnet den ansøgte tilladelse.

Nævnet har underrettet Fyns amtskommunes fredningsafdeling m.fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet, om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58 stk. 5.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

S. Raunholt
fung. formand

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 24. oktober 1991

Journal nr.: Frs. 48/1991

Godsejer O. D. F. Reventlow-Mourier
Brahetrolleborg Skov- og Landbrug
Reventlowsvej 1
Korinth
5600 Faaborg

Fredningsnævnet har fået forelagt en sag om tilladelse til fældning af et fredet bøgetræ midt for Nørre Sø's nordside.

Træet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986, hvorfor fredningsnævnets tilladelse i henhold til kendelsen, jfr. naturfredningslovens § 34, er nødvendig.

Nævnet har afholdt møde og besigtigelse.

Under besigtigelsen udtalte en repræsentant for Statsskovdistriktet, at træet var synlig svækket og udgjorde en risiko for at vælte ved blot en almindelig storm. Der er mulighed for, at træet kan vælte ind over vejen. Man kunne eventuelt fjerne en stor del af risikoen for alvorlig skade ved at foretage topskæring.

Under mødet drøftedes muligheden for eventuelt at foretage topskæring, men der var ikke blandt mødedeltagerne stemning herfor.

Landskabsafdelingen, der ikke deltog i mødet, har ved skrivelse af 3. maj 1991 bl.a. udtalt:

"Landskabsafdelingen har efterfølgende besigtiget træet sammen med Brahetrolleborg Gods og er enig med statskovvæsenet i, at træet kan udgøre en sikkerhedsrisiko, hovedsageligt ved at store grene kan falde ned på den meget benyttede sti omkring søen.

LOS
3H

Da skovejeren, efter en nylig afsagt dom mod statsskovvæsenet, antagelig i dette tilfælde ville kunne gøres ansvarlig for eventuelle skader, skal landskabsafdelingen ikke udtale sig imod en dispensation til at fælde træet, (som i øvrigt kun har kort levetid tilbage).

Formålet med fredningen er som sædvanligt for gamle fredningskendelser ikke entydigt formuleret, men i deklarationens indledning er der nævnt "der ved deres alder, karakteristiske profiler og landskabelige skønhed". Landskabsafdelingen skønner derfor, at sigtet har været at bevare træernes æstetiske værdi, hvorfor afdelingen ikke kan anbefale en "amputering" af træets krone.

Landskabsafdelingen gør endvidere opmærksom på, at der i umiddelbar nærhed står 3 andre store bøgetræer samt et stort egetræ, således at det landskabelige helhedsindtryk bevares. Såfremt træet fældes nu, vil man endvidere opnå den fordel, at den 10 - 15 årige opvækst, som findes under træets krone, får mulighed for at overleve og overtage træets plads."

Fredningsnævnet meddeler herved, at nævnet eenstemmigt i henhold til naturfredningslovens § 34 har besluttet at meddele dispensation fra fredningskendelsen til at fælde det fredede bøgetræ, idet fredningsnævnet i det hele kan tilslutte sig landskabsafdelingens ovenfor nævnte bemærkninger.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amtskommunes Landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58, stk. 6.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

S. Raunholt
næstformand

/if

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 29. april 1992

Journal nr.: Frs. 50/1992

Brahetrolleborg Skov & Landbrug
Reventlowsvej 1
Korinth
5600 Faaborg

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
29.4.1992

Ved skrivelse af 13. februar 1992 har De ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at fælde et fredet bøgetræ nr. 23 ved Nørresø, idet De har konstateret, at træet er helt hul og er til fare for færdsel på vejen rundt om søen.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra landskabsafdelingen, der i skrivelse af 6. marts 1992 har udtalt:

"Landskabsafdelingen har besigtiget træet den 3. marts 1992 sammen med Brahetrolleborg Skov & Landbrug.

Landskabsafdelingen kan bekræfte, at der er tale om et stort bøgetræ med udbredt råd i stammen. Da træet står umiddelbart op af stien rundt omkring søen og samtidigt delvis hælder ud over denne, kan træet udgøre en sikkerhedsrisiko.

Landskabsafdelingen vil derfor ingen indvendinger have imod, at træet fældes."

Træer er fredet i henhold til Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986.

Fredningsnævnet meddeler herved i medfør af naturfredningslovens § 34 tilladelse til, at træet fældes, idet fredningsnævnet lægger til grund, at træet udgør en sikkerhedsrisiko.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amts landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets

1211/7-0006

5

COS
JA

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 29. april 1992

Journal nr.: Frs. 100/1991

Godsejer O. D. F. Reventlow-Mourier
Brahetrolleborg Skov- og Landbrug
Reventlowsvej 1
Korinth
5600 Faaborg

Ved skrivelse af 2. april 1991 har Danmarks Naturfredningsforenings Faaborg Lokalkomite henledt fredningsnævnets opmærksomhed på, at der er sket fældning af træer ved Nørre Sø/Brændegård Sø. Lokalkomiteen har anført, at fældningen er i strid med bestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986 § 8.

Fredningsnævnet, der oprindeligt havde indkaldt til møde den 20. juni 1991, meddelte efter anmodning fra ejeren tilladelse til, at sagen blev udsat, således at der kunne afholdes et møde mellem ejeren og Fyns Amts landskabsafdeling.

Ved skrivelse af 10. marts 1992 har landskabsafdelingen herefter udtalt:

"Fredningsnævnet udsatte i 1991 behandlingen af en sag vedrørende en henvendelse fra Danmarks Naturfredningsforening om fældning af træer ved Brændegård Sø, idet spørgsmålet først skulle drøftes mellem ejeren og landskabsafdelingen.

Landskabsafdelingen besigtigede området den 3. marts 1992 sammen med Ove Reventlow-Mourier, skovrider C. J. Boas og skovfoged Steen Skiller.

Det blev oplyst og konstateret, at der var fældet et bøgetræ på grund af udbredt råd i stammen og et egetræ, som var toptørt. Træerne var af en sådan størrelse, at de var omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, jf. § 8.

Sagsnummeret

1211/70006

4

Jus
JH

Træerne stod imidlertid langs med offentlig vej og kunne derfor have udgjort en sikkerhedsrisiko.

Det aftaltes, at sagen sendes til nævnets afgørelse, idet landskabsafdelingen kan anbefale, at der meddeles en lovliggørende dispensation.

Det blev endvidere konstateret, at en ligeledes fredet småbladet lind, som står umiddelbart op af vejen, var flækket i hele stammens længde og uden tvivl udgør en sikkerhedsrisiko.

Landskabsafdelingen kan derfor anbefale, at der meddeles dispensation til fældning af lindetræet, og at dette snarest fældes."

Fredningsnævnet meddeler herved, at nævnet i medfør af naturfredningslovens § 34 har besluttet efterfølgende at godkende de træfældninger, der er sket, og endvidere meddeler tilladelse til, at den i landskabsafdelingens skrivelse omtalte fredet småbladet lind ligeledes fældes.

Fredningsnævnet har lagt vægt på, at træerne har udgjort en sikkerhedsrisiko.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amts landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58, stk. 6.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Hans Chr. Poulsen
Hans Chr. Poulsen
formand

/if

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 20.02.95.

Journal nr.: frs. 60/94.

Fyns Amt
Natur- og Vandmiljøafdelingen
Amtsgården
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

Ved skrivelse af 31. oktober 1994 har amtet med baggrund i en henvendelse fra ejeren af matr. nr. 1-a, Brahetrolleborg Hovedgård, Brahetrolleborg, Ove Reventlow Mourier, ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til opstilling af et toilet ved parkeringspladsen, der er etableret ved Nørresø.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 vedrørende fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø.

I § 16 i afgørelsen hedder det vedrørende bebyggelse m.v. og andre anlæg bl.a., at der ikke må opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder. Der kan dog opstilles fodringsindretninger til vildt.

Fyns Amt har oplyst, at ansøgningen er begrundet i, at der er mange besøgende i området, og ejeren er ked af, at publikum benytter skoven til at forrette sin nødtørft.

Det er hensigten, at toilettet skal opstilles på et areal umiddelbart udenfor parkeringspladsen som vist på en vedlagt plan. Toilettet vil blive et kemisk toilet med samletank. Toilettets overdel omgives af en skal af trykimprægneret træ.

Faaborg Kommune har ikke haft indvendinger mod det ansøgte.

En repræsentant fra fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet skal udtale:

Under henvisning til naturbeskyttelseslovens § 13, stk. 2, nr. 3, - sikring af offentlighedens adgang til fredede områder - findes det ansøgte, uanset formulering i afgørelsens § 16 om bebyggelse, ikke at stride mod fredningens formål. Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte på betingelse af, at toiletskuret males i jordfarver og anbringes så diskret som muligt.

Afgørelsen, der er enstemmig, meddeles i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes før ovennævnte klagefrist er udløbet og bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt
næstformand

/it

**Fredningsnævnet
for
Fyns Amt**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 14. november 1995.
Frs. 33/95.

Brahetrolleborg Skov & Landbrug
godsejer Ove Ditlev Reventlow-Mourier
Reventlowsvej 1 H
Korinth
5600 Faaborg.

Ved skrivelse af 5. maj 1995 har Fyns Amt forelagt godset Brahetrolleborgs anmodning om tilladelse til at fælde nogle fredede træer under henvisning til, at godset, såfremt træerne vælter og forvolder skade, kan blive pålagt erstatningspligt. Træerne står tæt ved offentlig vej.

Træerne er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986 § 8, hvorefter træerne skal bevares længst muligt.

Nævnet har afholdt møde og besigtigelse. Under mødet deltog udover ejeren en repræsentant fra Fyns Amt, en repræsentant fra Statsskovdistriktet og en repræsentant fra Danmarks Naturfredningsforening. Træerne blev nummereret med maling fra nr. 1 til 21, og efter besigtigelse og udtalelser fra de berørte myndigheder har fredningsnævnet herefter truffet følgende afgørelse, idet myndighedernes bemærkninger til de enkelte træer også er nævnt nedenfor:

Ad træ nr. 1 - tveget bøgetræ, stående 6-8 meter fra offentlig vej:

Fyns Amt og Statsskovdistriktet har udtalt, at træet ikke udgør en udpræget risiko og foreslået, at man nøjes med at fjerne grenen mod vejen, idet træet herefter ikke vil udgøre nogen væsentlig risiko.

Nævnet meddeler afslag på fældning af træet, men meddeler samtidig tilladelse til at fjerne grenen mod vejen.

Ad træ nr. 2 - tveget bøgetræ, ca. 0,5 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at træet udgør en væsentlig sikkerhedsrisiko, hvilket repræsentanten fra Danmarks Naturfredningsforening var enig i.

Under hensyn hertil meddeler nævnet herved tilladelse til fældning af træet.

Ad træ nr. 3 - tveget bøgetræ, ca. 2 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at træet udgør en sikkerhedsrisiko, men såfremt grenen mod vejen fjernes, vil risikoen være uvæsentlig.

Fredningsnævnet finder herefter ikke anledning til at fælde træet, men meddeler alene tilladelse til, at der fjernes grene mod vejen.

Ad træ nr. 4 - bøgetræ, der står få meter fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at træet ikke udgør nogen væsentlig sikkerhedsrisiko.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet herved afslag på fældning af træet.

Ad træ nr. 5 - bøgetræ, der står få meter fra vejen:

Statsskovdistriktet har udtalt, at der er tale om et bøgetræ med begyndende råd i roden og med hældning ud mod vejen. Det kan absolut ikke udelukkes, at der er en sikkerhedsrisiko.

Under hensyn til risikoen meddeler fredningsnævnet herved tilladelse til fældning af træet.

Ad træerne nr. 6 og 7 - et bøgetræ og en ær i få meters afstand fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at begge træer udgør en sikkerhedsrisiko. Endvidere har Statsskovdistriktet udtalt om æren, at træet ikke er specielt værdifuldt i forhold til de øvrige træer, hvorfor det foreslås, at det fældes.

Nævnet meddeler herved tilladelse til fældning af begge træer.

Ad træ nr. 8 - lind:

Udgår, idet ejeren har frafaldet ansøgningen om fældning af træet.

Ad træ nr. 9 - bøgetræ, ca. 3 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet har udtalt, at bøgetræet er behæftet med en vis sikkerhedsrisiko. Statsskovdistriktet har foreslået det fjernet, idet det vurderes at være til fordel for træerne nr. 8 og 10, som er langt mere markante.

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til fældning af træet.

Ad træ nr. 10 - egetræ tæt ved vejen:

Statsskovdistriktet har udtalt, at der er begyndende råd, men ikke væsentlig risiko for at træet vælter, men der bør kappes nogle grene.

Fredningsnævnet meddeler herved afslag på fældning af træet, men tilladelse til kapning af grene.

Ad træerne nr. 11, 12 og 13:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at træ nr. 11 ikke udgør nogen betydelig risiko for at vælte ud over vejen, uanset at der er kraftig råd i træet. Træ nr. 12 - egetræ, fregattræ - er meget specielt og udgør ikke nogen sikkerhedsrisiko, og træ nr. 13 udgør ikke nogen væsentlig sikkerhedsrisiko.

Fredningsnævnet meddeler herved afslag på fældning af træerne.

Ad træ nr. 14 - egetræ, ca. 5 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet har udtalt, at der ikke er nogen væsentlig sikkerhedsrisiko ved træet og foreslået, at træet beskæres og plejes.

Fredningsnævnet meddeler herved afslag på fældning af træet, men tilladelse til at træet beskæres og plejes, dog ikke i form af topkapning.

Ad træerne nr. 15 og 16 - 2 bøgetræer i ca. 10 meters afstand fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at træerne ikke udgør nogen væsentlig sikkerhedsrisiko.

Fredningsnævnet meddeler herved afslag på fældning af træerne.

Ad træ nr. 17 - bøgetræ, ca. 8 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet har udtalt, at træet er svækket, og en sikkerhedsrisiko kan ikke udelukkes. Statsskovdistriktet har foreslået, at træet fjernes, idet det vurderes at ville være en fordel for de mere bevaringsværdige nabotræer.

Under henvisning hertil meddeler fredningsnævnet tilladelse til fældning af træet.

Ad træ nr. 18 - egetræ, ca 0,5 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at træet ikke udgør nogen væsentlig risiko, men bør plejes og beskæres.

Nævnet meddeler herved afslag på fældning af træet, men tilladelse til pleje og beskæring.

Ad træ nr. 19 - bøgetræ, 15 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at træet synligt er angrebet af råd og udgør en væsentlig sikkerhedsrisiko. Træet bør fældes.

Nævnet meddeler herved tilladelse til fældning af træet.

Ad træ nr. 20 - egetræ, ca. 20 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet og Fyns Amt har udtalt, at der ikke er synlige tegn på råd i træet, og at træet ikke udgør nogen sikkerhedsrisiko.

Nævnet meddeler herved afslag på fældning af træet.

Ad træ nr. 21 - egetræ, ca. 10 meter fra vejen:

Statsskovdistriktet har udtalt, at der er enkelte rådne grene, og at træet, der er et meget smukt egetræ, bør plejes, men ikke fældes.

Fredningsnævnet meddeler herved afslag på fældning af træet, men tilladelse til at enkelte rådne grene fraskæres, og at træet i øvrigt plejes.

Fredningsnævnet skal generelt bemærke, at, som det fremgår af ovennævnte afgørelse, har nævnet meddelt tilladelse til fældning af træer i det omfang, træerne udgør en risiko for at vælte ind over vejen.

Det bemærkes, at Fyns Amt har meddelt, at man er indstillet på afholde udgifterne til beskæring af de træer, der er nævnt ovenfor, og som nævnet har tilladt beskåret.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

**Fredningsnævnet
for
Fyns Amt**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 9. januar 1998
Frs. 55/97

Fyns Amt
Miljø- og Arealafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

REG. NR. 0153.01.

Vedr.: Deres j.nr. 8-70-21-1-431-179-97.

Ved skrivelse af 3. november 1997 fremsendt gennem Fyns Amt har Tommy Olesen, Brændegårdsvej 15, 5600 Faaborg, ansøgt om tilladelse til at etablere en ca. 3.000 m² stor sø på ejendommen matr. nr. 1-a Brændegård Hgd., Vester Åby.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986. Det fremgår i kendelsens § 14, at der ikke må foretages terrænændringer.

Fyns Amt har i fremsendelsesskrivelsen indstillet, at der meddeles dispensation til det ansøgte, idet en sø det pågældende sted vil forbedre forholdene for flora og fauna, uden at de landskabelige værdier tilsidesættes. Amtet har indstillet, at der meddeles vilkår om, at søen anlægges med flade og gerne varierende skråninger, og at de opgravede materialer bortkøres eller spredes i et ikke over 30 cm tykt lag.

Faaborg kommune har den 18. november 1997 anbefalet det ansøgte, og Fyns Statsskov-distrikt har den 11. november 1997 erklæret sig enig i amtets indstilling.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, idet det ansøgte ikke ses at stride mod fredningens formål. Tilladelsen er betinget af, at søen anlægges med flade og gerne varierende skråninger, og at de opgravede materialer bortkøres eller spredes i et ikke over 30 cm tykt lag.

SN 1996-1211/7-0001.

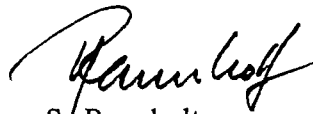
Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

Fredning i Fyns amt.

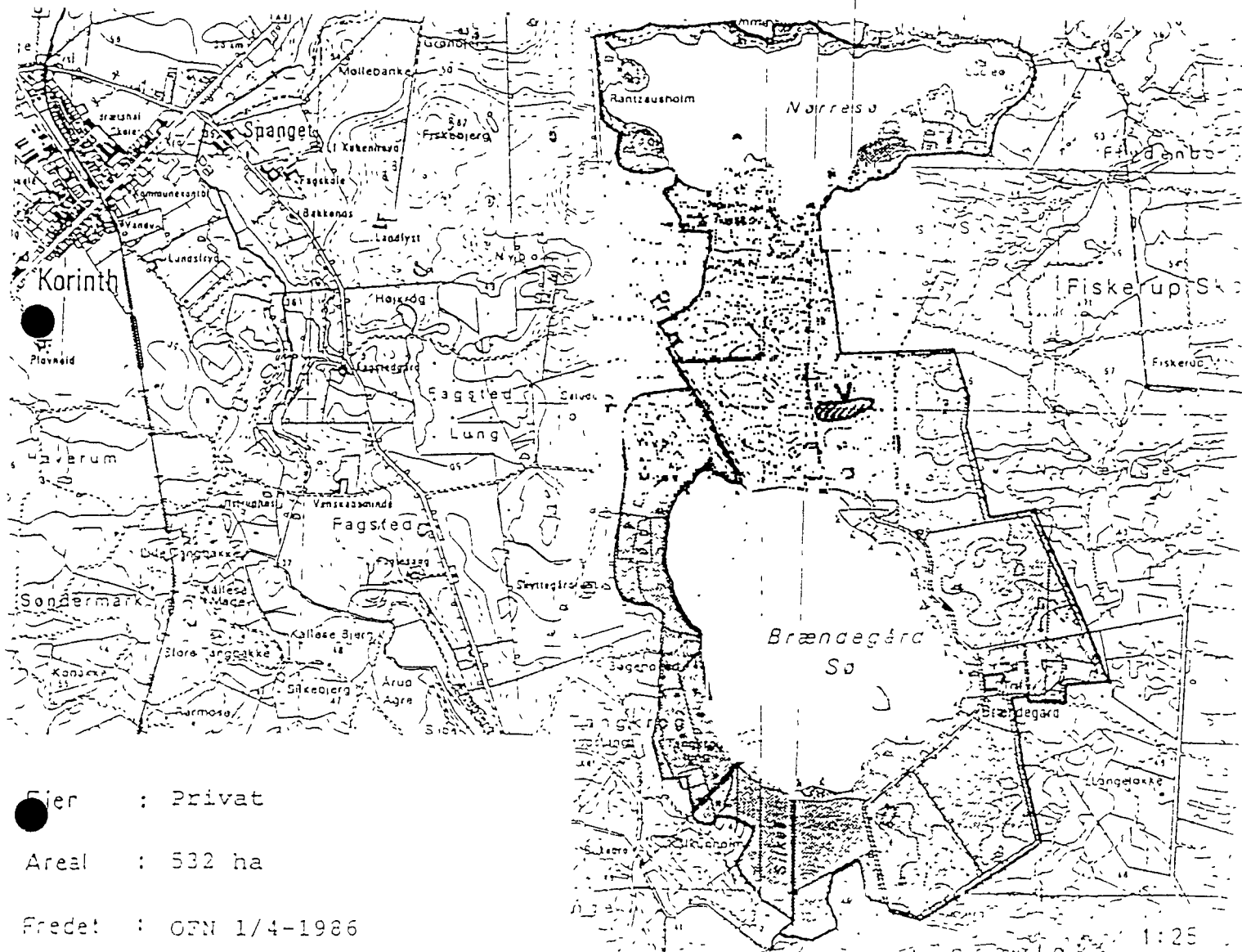
● Lokalitet: Nørre Sø og Brændegård Sø med omgivende arealer.

Kommune: Fåborg

placering af den
ansøgte sø (26. 7. 97 TØ)

Sogn : Brahetrolleborg og V. Åby

Reg. nr.: 431-02-05

● Eier : Privat

Areal : 532 ha

Fredet : OTN 1/4-1986

Formål : Landskabsbevaring, sikre skarvkoloniens levested og regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i området.

Indhold : Nørre Sø : Den eksisterende bøgeskov i en 20 m bred brænde omkring søen skal bevares som bøgeskov og bruges uden renafdrift. Den øvrige skov omkring Nørre Sø skal, med et par undtagelser nær, opretholdes som løvskov eller bøgeskov (afd. 398a).

Brændegård Sø: Bestemmelser om anvendelse af bestemte træarter ved fornyelse i skarvområdet. Livstræskovning på arealerne.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 15. juni 1998
Journal nr.: Frs. 14/98

Fyns Amt
Natur- og Vandmiljøafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

REG. NR. 0153.01.

Vedr.: Deres j. nr. 8-56-33-5-96.

Ved skrivelse af 18. marts 1998 har Fyns Amt ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at gennemføre et målrettet fiskeri i Nørresø med henblik på at skabe en mere balanceret fiskebestand. Formålet med opfiskningen er at få klarere vand og udbredt undergrundsvegetation i Nørresø. Såfremt dette sker, kan også bestandene af plante- og fiskeædende fugle stige.

Nørresø er fredet i henhold til Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 vedrørende fredning af arealer omkring Nørresø og Brændegård Sø. I henhold til § 11b er fiskeri udover erhvervsfiskeri i Nørresø ikke tilladt.

Det fremgår af sagen, at der ønskes gennemført 2 typer af fiskeri i Nørresø:

1. Fiskeri med gællegarn i brasernes gydeperiode i maj-juni. Garnene opsættes langs rørskovene, og fiskene fanges, når de kommer ind for at gyde.
2. Fiskeri med vod. Vodfiskeri gennemføres med 2 både i 14 dages perioder efterår og forår, hvor skaller og brasener samles i stimer og derfor er lettere at fange. Endvidere vodfiskeri om sommeren efter løje, der ligesom skaller og brasener spiser planktondyr.

Endvidere ønskes gennemført forsøgsfiskeri i august med henblik på at vurdere resultaterne af opfiskningen.

Fiskeriet ønskes påbegyndt i maj 1998 og forventes at fortsætte i 1999 og måske 2000. Fiskene, der fanges fra området, fjernes og køres til destruktion.

1996 - 1211/7 - 0001.

Nævnet har indhentet en udtalelse fra Fyns Statsskovdistrikt, der har udtalt, at de ikke har bemærkninger til det ansøgte, og en lignende udtalelse fra Faaborg kommune, der har anbefalet det ansøgte.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved dispensation til det ansøgte, idet fredningsnævnet, når henses til formålet med fiskeriet, ikke finder, at det ansøgte strider mod fredningens formål. Dispensationen er tidsbegrænset og udløber 31. januar 2000.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

S. Raunholt

29 APR. 2003

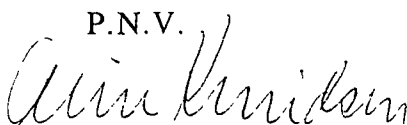
Dato: 28. april 2003
Journal nr.: Frs. 7/2003MODTAGET
Skov- og Naturstyrelsen
29 APR. 2003

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Fyns Amt
Miljø- og Arealafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

- 8
1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
 2. Kommunalbestyrelsen i Faaborg, Rådhuset, 5600 Faaborg
 3. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
 4. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, v/Inge Hald Jensen, Kalvørevej 5, Bøjden, 5600 Faaborg
 5. Dansk Ornitologisk Forening v/Jan Holm Jensen, Ejersmindevej 10, 5250 Odense SV
 6. Fyns Statsskovdistrikt, Sollerupvej 22, Korinth, 5600 Faaborg
 7. Friluftsrådet, c/o amtsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, Postboks 104, 5610 Assens
 8. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 2001 - 1211 / 7-0001

Akt. nr. 77 Bil.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 28. april 2003

Journal nr.: Frs. 7/2003

Deres j.nr.: 8-70-51-8-431-22-2003

Fyns Amt

Miljø- og Arealafdelingen

Ørbækvej 100

5220 Odense SØ

Ved skrivelse af 3. marts 2003 har Fyns Amt ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til midlertidig opstilling af vandløbsstationer i de 2 største tilløb samt i afløbet til Brændegård Sø.

Området er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986, hvor det ifølge § 16 fremgår, at der ikke må etableres faste anlæg m.v.

Ansøgningen er begrænset til opstilling af 3 vandløbsstationer i 1 år.

Baggrunden for ansøgningen er, at man i amtets sektion for hydrologi og landovervågning har planlagt en intensiv undersøgelse af Brændegård Sø i 2003 og i den forbindelse ønsker at undersøge stofbelastningen af søen.

Vandløbsstationen består af et ca. 30 cm rør, som graves ned i brinken og en datalogger (kasse på ca. 40 x 60 cm), som anbringes oven på røret. Overkanten på stationen bliver ca. 1 meter.

Der er vedlagt en skitse af stationerne til ansøgningen.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Faaborg kommune og Fyns Statsskovdistrikt, der begge har udtalt, at de ikke har indvendinger mod det ansøgte.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, således at tilladelsen er begrænset til opstilling af 3 vandløbsstationer i 1 år, således at fristen udløber 1. juni 2004.

Fredningsnævnet finder ikke, at det ansøgte strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT

Tottevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

REG NR 0753.01
Dato: 25. september 2006
Journal nr.: Frs. 55/2006
Deres j. nr.: 8-16-04-31-2003

Fyns Amt
Miljø- og Arealafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

Ved brev af 7. juni 2006 har Fyns Amt ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at foretage forbedringer i naturtilstanden i Nybo Mose ved at fælde birkeopvæksten og hæve vandstanden.

Nybo Mose er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986. Ifølge § 19 har Fyns Amt ret til at fjerne selvsåede træer og buske i bl.a. Nybo Mose, og dette kan ske uden nævnets godkendelse, når det sker efter aftale med ejeren. Arbejdet udføres efter aftale med Brahetrolleborg Gods, som er ejer.

Vandstandshævningen forudsætter derimod dispensation, idet den hidtidige tilstand af sø-, landbrugs- og mosearealerne skal opretholdes, jf. § 2.

Det fremgår af amtets brev, at arealerne tidligere har været udnyttet til tørvegravning, og i den forbindelse blev der gravet grøfter for at sænke vandstanden. Amtet ønsker nu at blokere grøfterne ved at nedsætte plader af enten krydsfinér eller plast. Vandstanden hæves herved til 5-10 cm under terræn, hvorved der igen kan skabes muligheder for, at tørvemoserne kan vokse.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, der i brev af 19. juni 2006 har udtalt:

"

Skov- og Naturstyrelsen er positiv overfor vandstandshævning i Nybo Mose som led i restaurering af aktiv højmoser.

Fyns Statsskovdistrikt gav den 12. januar 2006 en udtalelse til Fyns Amt vedrørende højmoseprojektet i Nybo Mose. Fra udtalelsen citeres: "Området er i sommeren 2005 af Skov- og Naturstyrelsen kortlagt i forhold til beskyttede skovnaturtyper efter habitatdirektivet.

Arealet der ønskes ryddet for opvækst er af Skov- og Naturstyrelsen registreret som naturtypen 91D0 "Skovbevoksede tørvemoser" og et mindre areal (ca. 0,1 ha) som naturtypen 91E0 "Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld". Begge er prioriterede naturtyper.

I forhold til 91D0 "Skovbevoksede tørvemoser" tilsiger kriterierne for gunstig bevaringsstatus (DMU, faglig rapport nr. 457), at "træbevoksede højmoser i Danmark er

SNS -121-00213
akt 2

opstået efter dræning og tørvegravning og bør restaureres til aktive højmoser, hvor det kan lade sig gøre. Sådanne steder bør træbevokset tidligere højmose derfor forvaltes som naturtype 7120 nedbrudte højmoser". Yderligere har Skov- og Naturstyrelsen i efteråret 2003 forelagt spørgsmålet vedr. forvaltning af tørvemoser med og/eller uden skov til EU's habitatkomité og dennes videnskabelige arbejdsgruppe SWG. I svaret lyder det bl.a.: "- Forekomster af sekundær skov (tilgroningsskov) af type 91D0 har, selvom de er omfattet af direktivets beskyttelse, ikke samme repræsentativitet og væsentlighed som primære forekomster af typen" og "- Sekundære forekomster af 91D0 kan vælges/målsættes fjernet for at genoprette gunstig bevaringsstatus for en tidligere lysåben mose af type 7110 aktiv højmose eller 7140 hængesæk på stedet. Det vil ikke blive vurderet som en forringelse af bevaringsstatus for type 91D0".

I forhold til forekomsten af naturtypen 91E0 "Eller- og askeskove ved vandløb, søer og væld" er der tale om et beskedent areal (ca. 0,1 ha) langs en grøft. Gunstig bevaringsstatus for det pågældende areal vurderes negativt pga. den omkringliggende tørvemose og de heraf følgende sure jordbundsforhold. LIFE-projektets lukning af grøfterne gennem højmosen vurderes jf. kriterierne for gunstig bevaringsstatus (DMU, faglig rapport nr. 457) at have gunstig indvirkning på de øvrige omkringliggende arealer, som er registreret som 91E0 "Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld", og som ligger i tilknytning til projektområdet (ca. 9 ha).

På den baggrund vurderes det ansøgte at være en forbedring i relation til Natura 2000, og ikke at forringe eller forstyrre i habitatdirektivets forstand. Ansøgning og naturplejeindgreb er således i overensstemmelse med både Skov- og Naturstyrelsen og EU politik og bør fremmes og anbefales hermed".

I henhold til skovlovens § 17, stk. 1, skal der for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer i de internationale naturbeskyttelsesområder ske anmeldelse af en række aktiviteter nævnt i bilag 1 til skovloven. Dette gælder bl.a. renafrift af løvtræ og ændringer i afvandingsforholdene.

Vandstandssænkning og renafrift af løvskov i forbindelse med højmoseprojektet er anmeldt skriftligt til Fyns Statsskovdistrikt den 6. juni 2006. Anmeldelsen er vurderet med henblik på indvirkning på området under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger. Anmeldelse af de pågældende aktiviteter er blevet behandlet i overensstemmelse med ovenstående svar.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har udtalt, at de kan tiltræde ansøgningen.

Ligeledes har Faaborg kommune udtalt, at de ikke har bemærkninger til vandstandshævningen i Nybo Mose.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Under hensyn til at formålet med at hæve vandstanden er, at der igen kan skabes mulighed for at tørvemoserne kan vokse samt til Skov- og Naturstyrelsens indstilling og udtalelse, finder nævnet, at der foreligger sådanne ganske særlige omstændigheder, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

Odense, den 6. juli 2009
Journal nr.: Frs. 47/2005

- 8 JULI 2009

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen, Fyn
Sollerupvej 24
5600 Faaborg

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.
Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

- ☒ 1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
- 2. Miljøcenter Odense, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
- 3. Kommunalbestyrelsen i Faaborg-Midtfyn kommune, Rådhuset, 5600 Faaborg
- 4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
- 5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Lars B. Torup, Sct. Hansgade 12, 5600 Faaborg
- 6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
- 7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
- 8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
- 9. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
- 10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
- 11. DMU, Kalø, Grenåvej 14, 8410 Rønde
- 12. Brahetrolleborg Skov og Landbrug, Reventlowsvej 1C, Korinth, 5600 Faaborg
- 13. Fugleværnsfonden, Vesterbrogade 138, 1620 København V.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 6. juli 2009
Journal nr.: Frs. 47/2005

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen - Fyn
Sollerupvej 24
5600 Faaborg

Regulering af skarv på Nørre Sø

Ved skrivelse af 30. august 2005 anmodede Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, fredningsnævnet om at tage stilling til den fremtidige forvaltning af skarver på Nørre Sø i relation til fredningskendelsen for Nørre Sø og omgivelser.

I skrивelsen var det anført:

1. "

De seneste 4 år har skarver i stigende omfang taget ophold på Nørre Sø. Fra august måned raster 500-2.000 skarver i bøgene langs søbredden - primært på og omkring Lucieø. De rastende skarver medfører nedbrud af træerne. Med nedbruddet af træerne følger stigende sandsynlighed for etablering af en ynglekoloni. Dette var tilfældet i foråret 2005. Den stigende forekomst af skarver på Nørre Sø skyldes formentlig et faldende antal redemuligheder på Brændegård Sø og havørnenes jagt på skarver på Brændegård Sø - primært i sensommeren og efteråret. Med baggrund i disse forhold må der forventes et øget pres af skarver på Nørre Sø.

.....

Etablering af en fast skarvkoloni på Nørre Sø vil på sigt medføre ødelæggelse af dele af bøgebevoksningen langs søen, hvilket efter distriktets vurdering vil være i strid med kendelsens formål. Endvidere vil kolonien have effekt på vandmiljøet i søen. Modsat betyder tilbagevendende bortskræmning forstyrrelse af de øvrige fugleliv i søen. Forstyrrelsen vil primært forekomme i månederne april, maj, august, september. Dette kan vurderes at være i modstrid med kendelsens formål om beskyttelse af dyrelivet på Nørre Sø, som blandt andet er udmøntet i jagtforbud på og omkring Nørre Sø.

..... "

2. Nørre Sø er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1996 om fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø i Faaborg kommune, Fyns Amt. I Overfredningsnævnets afgørelse er det fremhævet, at dele af området tjener som levested for den totalfredede skarv, hvis tilstedeværelse bør sikres. Overfredningsnævnet inddrog Nørre Sø området, idet det var anført, "at den meget værdifulde bøgebevoksning ved søens sydvestlige bred i sin helhed medtages under fredningen. For Nørre Sø området bør fredningsbestemmelserne navnlig sikre, at skovarealerne fremtræder med et overvejende løv- og bøge-træspræg Hovedformålet med fredningen af

Brændegård Sø området er at sikre skarvens levested og om muligt begrænse skarvkoloniens udbredelse."

I fredningens formål hedder det, at fredningen har til formål

- at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til områderne ved Nørre Sø, moserne og landbrugsarealerne med tilgrænsende skovbryn og beskyttelse af fugle-, dyre- og plantelivet i disse områder.
- at sikre skarvens levested i området ved Brændegård Sø og om muligt begrænse skarvkoloniens geografiske udbredelse samt sikre de øvrige naturvidenskabelige interesser, der er knyttet til denne del af fredningsområdet ...

I § 3, delområde 1, Nørre Sø området, hedder det bl.a.: A. Den eksisterende bevoksning i en bræmme på 20 meter langs Nørre Sø (målt fra højskovens ydergrænse mod søen) må på de strækninger, hvor der i dag er bøgetræer, kun fjernes gennem hugst af enkelte træer jævnt fordelt over hele strækningen, således at det nuværende skovbillede bevares bedst muligt.

I § 11 er det bestemt, at der ikke må drives jagt, hverken på Brændegård Sø eller Nørre Sø.

3. Nørre Sø er tillige omfattet af EF-fuglebeskyttelsråd nr. 74, som også omfatter Brændegård Sø. Skarv er igen en del udpegningsgrundlaget for dette fuglebeskyttelsesområde. Også i perioder, hvor skarv ikke har været nævnt i udpegningsgrundlaget, har de været omfattet af 1%-kriteriet. Området er tillige omfattet af det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 120 og EF-habitatområde nr. 104.
4. I en skrivelse af 20. oktober 2005 anbefalede Danmarks Naturfredningsforening, at Danmarks Miljøundersøgelser blev anmodet om at foretage en vurdering.

I en skrivelse af 10. november 2005 udtalte Dansk Ornitologisk Forening bl.a. følgende:

"

Dansk Ornitologisk Forening finder det derfor meget uheldigt, at Fyns Statskovdi-strikt den 25. august 2005 meddeler dispensation til at bekæmpe Skarv ved Nørresø indtil 1. november 2005. Oven i købet er der ikke engang forinden foretaget en konsekvensvurdering i forhold til Skarvs forekomst i området eller udpegningsgrundlaget i øvrigt. DOF opfordrer til, at Skarven lades i fred ved Nørresø, idet arten, der er her bør administreres, som om Skarv fortsat er på udpegningsgrundlaget. Desuden lægger foreningen vægt på, at Skarv efter al sandsynlighed har en betydelig positiv økologisk effekt på fiskesammensætningen i Nørresø og dermed på miljøtilstanden i søen. Det vides fra andre ferskvandssøer, at Skarv i søer som Nørresø fortrinsvis æder fredfisk ("skidtfisk"). Af hensyn til den økologiske balance i søen bør der her netop stræbes mod en fiskesammensætning med færre fredfisk og flere rovfisk. Denne tilstand er skarverne med til at genskabe, når de fanger og æder "skidtfisk" og dermed fungerer som en naturlig biomanipulator. I andre tilsvarende ferskvandssøer (fx Furesøen) bruger myndigheder og EU millioner af kroner på at opfiske netop de fiskearter, som Skarv fanger og fortærer i Nørresø.

..... "

I en skrivelse af 1. marts 2006 har Fyns Amt udtalt følgende:

"

Ifølge § 11 må der ikke ske jagt på hverken Brændegårds Sø eller Nørre Sø og heller ikke på de arealer i fredningsområdet, der ligger mellem Nørre Sø og skovvejen rundt om søen. Jagtforbudet og færdselsforbudet i § 18, litra a, er gennemført for at sikre forstyrrelsesfrie områder. En bortskydning af skarver kan ikke undgå at virke forstyrrende, specielt fordi det er nødvendigt med hyppige gentagelser, hvis det overhovedet skal have nogen virkning. Endvidere finder vi, at en regulering i yngletiden i april-maj måned er etisk problematisk og strider imod det generelle princip, at fugle skal beskyttes i yngletiden (jagtlovens § 1, nr. 1).

Fyns Amt finder, at beskydning/regulering af skarver ved Nørre Sø falder ind under forbudet mod jagt. I § 11, andet afsnit, står der: "I delområde 5 må der ikke drives jagt (bortset fra Pürschjagt på råbukke) eller foretages den i jagtlovens kap. VIII omhandlede regulering af skadevoldende vildt uden for perioden 1. oktober til 31. december." Det vil sige, at man i delområde 5 tillader regulering, mens der ikke er den tilsvarende bestemmelse for området ved Nørre Sø.

Efter vores opfattelse bør der ikke ske regulering af skarver ved beskydning på eller ved Nørre Sø.

..... "

5. Den 18. maj 2006 blev der afholdt besigtigelse ved Nørre Sø. Det blev under mødet præciseret, at ansøgningen går på at bekæmpe skarven ved
 - opstilling af skræmmemand på tømmerflåden
 - mindre tilladelse til bortskydning
 - benyttelse af skræmmepatroner
 - nedtagning af reder.

Fredningsnævnet besluttede at udsætte sagen for at indhente en vurdering af Danmarks Miljøundersøgelser.

6. I en skrivelse af 17. november 2006 har DMU bl.a. anført:

"

Jeg konkluderer, at der kun er en yderst begrænset risiko for, at fortsat regulering og bortskræmning af skarver på Nørresø vil afstedkomme eller bidrage til, at antallet af ynglende skarver indenfor fuglebeskyttelsesområdet går tilbage i forhold til det nuværende antal ynglepar. Jeg gør imidlertid opmærksom på, at EU kommissionen muligvis kunne finde det problematisk, at der foregik bortskræmning og fjernelse af reder ved Nørresø.

..... "

7. Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat for fredningsnævnet den 28. november 2008 skrevet følgende:

"

I udpegede områder forpligter Danmark sig til at sikre skarven gunstig bevaringsstatus. Dette defineres i habitatdirektivet ved at bestandsudviklingen skal vise, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv, at artens udbredelsesområde ikke er i tilbagegang, og at der er tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande. Skarvbestanden i Brahetrolleborg-området er fulgt nøje

siden etableringen ved Brændegård Sø i 1973. Bestanden toppede med 7087 par i 1992 og er siden faldet til et niveau omkring 3000 par med en faldende tendens de sidste år til 2376 par i 2008. Prognosen for bevaringsstatus er således usikker, idet et fortsat fald vil gøre den ugunstig, mens en stabilisering af bestands-tørrelsen sandsynligvis vil give en gunstig vurdering, hvis tilstrækkeligt levested er til stede.

Skarvforvaltningens målsætning er, under hensyn til artens overlevelse og beskyttelse som dansk ynglefugl, at sikre, at skarvens antal og udbredelse ikke forårsager uacceptable gener for fiskebestande og fiskeri. Det er bl.a. nævnt, at målsætningen skal bidrage til at bevare gamle kolonier (Vorsø, Ormø og Brændegård Sø).

Retningslinierne for forvaltningen af skarvbestandene er givet generelt i forhold til bevaringsværdige bevoksninger, faststående fiskeredskaber, dambrug og fiskesøer samt arterne laks, ørred, snæbel, ål og stalling. Specifikt er nævnt bestemte områder, hvor det ikke vurderes hensigtsmæssigt, at nye skarvkolonier etableres. Nørre Sø falder ikke umiddelbart ind under de nævnte retningslinier eller områder. Dog er der for bevaringsværdige bevoksninger mv. nævnt: "Der vil kun i særlige tilfælde, eksempelvis hvor skarvenes tilstedeværelse truer beskyttelsen af sjældne arter eller andre beskyttelseshensyn, kunne gives tilladelse til at gøre indgreb i forhold til ynglende eller rastende skarver", hvilket kan gøres gældende i Nørre Sø på grund af fredningen af skovbevoksningen. Skov- og Naturstyrelsen administrerer regulering af skarv efter disse retningslinier.

..... "

8. Danmarks Miljøundersøgelser har i et notat af 20. januar 2009 foretaget en konsekvensvurdering for områdets naturtyper og arter ved regulering af skarv ved Nørre Sø. I notatet hedder det bl.a.:

"

Skarvbestanden i Brahetrolleborg-området er fulgt nøje siden etableringen i 1973. Bestanden toppede med 7.087 par i 1992 og er siden faldet til et niveau omkring 3.000 par med en faldende tendens i de senere år til 2.376 par i 2008.

De ynglende skarver i Nørre Sø er en del af denne bestand. Skarven begyndte at yngle her i 2005, og i 2008 var bestanden på 660 par svarende til 28% af den samlede bestand i området. Bestanden i Nørre Sø er stigende, samtidig med at den er faldende ved Brændegård Sø.

3. Skarvkoloniens indvirkning på områdets naturtyper

..... Skarvkolonien vurderes kun at have indflydelse på skovnaturtype 9130 (bøgeskov på muldbund) og sønaturtype 3140 (kalkrige søer med kransnålalger).

.....

3.1. Bøgeskov på muldbund - Naturtype 9130

Det samlede areal med naturtypen 9130 (bøgeskov på muldbund) som berøres af den eksisterende koloni er under 0,5 ha ud fra den foreliggende kortlægning. Selv hvis kolonien vokser yderligere, vil den kun berøre en brøkdel af naturtypens samlede udbredelse i habitatområdet. Kortlægningen af den bevoksning, hvori kolonien forekommer, viser en almindelig bøgeskov uden særlige arter af karplanter. DMU har ikke kendskab til, at der i det berørte område forekommer særligt beskyttelseskrævende eller sjældne arter knyttet til skovtypen (9130). Eftersom dette ikke er undersøgt, må DMU dog tage et forbehold herfor.

Selve den proces at træerne dør efter en periode med skarvkoloni vil ikke enty-

digt påvirke naturtilstanden i negativ retning. Skarver kan betragtes som en del af den naturlige forstyrrelse og dynamik, som skove kan blive udsat for ved eksempelvis stormfald, erosion, oversvømmelse eller voldsomme angreb af parasitter og sygdomme. Eftersom der generelt er en stor knaphed på dødt ved og svækkede træer i danske skove samt en omfattende monotonisering som følge af årtiers intensiv skovdrift, kan skarvkoloniens påvirkning af skovtypen vise sig at have en positiv effekt, ikke mindst i et tidsperspektiv, som rækker frem til kolonien forlades, og successionen starter forfra.

Konklusion

Bøgeskov på muldbund er en af de skovtyper, som har den største udbredelse i Danmark, og typens bevaringsstatus er vurderet gunstig i både den atlantiske og i den kontinentale biogeografiske region i Danmark (Søgaard m.fl. 2008). Set i lyset af en beskedne arealmæssige påvirkning af skoven vurderes skarvkolonien at være uden betydning for naturtypens bevaringsstatus i såvel habitatområdet som i kontinentale i Danmark,

3.2. Kalkrige søer med kransnålalger - Naturtype 3140

.....

Konklusion

Forholdene for kransnålalger i Nørre Sø vil forringes, hvis skarven etablerer sig permanent ved søen, og muligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus vil forringes. På landsplan er bevaringsstatus for naturtypen vurderet ugunstig i både den atlantiske og den kontinentale biogeografiske region på grund af for store antropogene næringsstofftilførsler (Søgaard m.fl. 2008). En fremtidig gunstig bevaringsstatus er betinget af, at de eksterne næringsstofftilførsler generelt reduceres. En skarvkoloni ved Nørre Sø vil altså modvirke den ønskede udvikling for naturtypen lokalt, men også generelt på landsplan.

.....

5. Effekt af bortskræmning af skarv på andre arter

I udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 74 indgår havørn, hvepsevåge og skeand. I det følgende vurderes forventede effekter på disse arters forekomst og bevaringsstatus i området.

5.1. Havørn (ynglefugl)

Der har siden 1998 ynglet et par havørne ved Arreskov Sø i (eller ved) EF-området 78, som årligt har fået unger på vingerne i alle årene på nr. 2000. Brændegårds Sø og Nørre Sø er alene fourageringsområde for ørnene.

Konklusion

En bortskræmning af skarver i Nørre Sø vil ikke umiddelbart have nogen effekt på det eksisterende havørnepars mulighed for fortsat at yngle i Arreskov Sø-området. Skulle et nyt par dukke op på Midtfyn og vælge at slå sig ned ved Nørre Sø, vil en bortskræmning af skarver formentlig kunne forhale igangsættelse af ynglen for dette par. Havørne ser typisk et område an i flere år før første yngleforsøg, så denne effekt vurderes at være af ringe betydning.

5.2. Hvepsevåge (ynglefugl)

Hvepsevåge indgår i udpegningsgrundlaget, men DMU er ikke bekendt med, hvor og hvor mange par der yngler. Hvepsevåger lever skjult i yngletiden og vurderes som mindre følsomme over for forstyrrelser end en del andre rovfugle. Dette skyldes bl.a. det sene yngletidspunkt, idet fuglene typisk ankommer efter 10. maj på et tidspunkt, hvor de udsprungne trækroner danner et tæt skjult for fuglene.

Konklusion

Det vurderes, at en bortskræmning af skarver i Nørre Sø vil kunne have en begrænset lokal effekt på hvepsevågens muligheder for at yngle i områder omkring aktiviteterne, hvis disse fortsætter senere end 15. maj. Effekten vil formentlig højst kunne måles 200 m fra skræmmeaktiviteterne, måske mindre.

5.2. Skeand (trækfugl)

Skeand indgår i udpegningsgrundlaget, idet denne art optræder talrigt om efteråret.

Konklusion

Det vurderes ikke, at bortskræmning af skarver i Nørre Sø vil have effekt på skeændernes forekomst, da disse især forekommer om efteråret, og bortskræmning hovedsagelig vil forelå i sen vinteren og foråret. Selv hvis bortskræmning finder sted om efteråret, er det usandsynligt, at det vil have nogen effekt på skeænder, medmindre bortskræmning også sker på søens vandflade. Skulle der ske bortskræmning af skarver på vandflader om efteråret (også om foråret), vil det formentlig blot omfordele skeænderne i søen.

..... "

9. Miljøcenter Odense har som følge af DMU's notat afgivet følgende indstilling:

"

I fortsættelse af brev af 28. november 2008 kan Miljøcenter Odense nu give følgende indstilling til fredningsnævnets behandling af ansøgning om dispensation til regulering/bortskræmning af skarv ved Nørre Sø.

Som grundlag for en afvejning af modstridende interesser til brug for Natura 2000 planen for Brahetrolleborg-området og denne konkrete sag har MC Odense bedt Danmarks Miljøundersøgelser, Århus Universitet, om at belyse mulighederne for at opretholde målsætninger om gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for N2000-området ved en fortsat tilstedeværelse af skarvkolonien ved Nørre Sø. I notat af 20. januar 2009 redegøres for dette, og der konkluderes:

- Naturtypen 9130 bøgeskov på muldbund: Skarvkolonien vurderes at være uden betydning for Naturtypens bevaringsstatus.
- Naturtypen 3140 kalkrige søer med kransnålalger: En skarvkoloni ved Nørre Sø vil modvirke den ønskede udvikling mod at opnå gunstig bevaringsstatus.

Med hensyn til regulering af skarv ved Nørre Sø gennem bortskræmning i yngletiden konkluderes det:

- Skarv: Bortskræmning af skarv vurderes at resultere i en moderat nedgang i det samlede antal ynglende skarver i hele fuglebeskyttelsesområdet.
- Havørn: Bortskræmning af skarv vurderes ikke at have betydning for det nuværende ynglepar (som yngler ved et andet fuglebeskyttelsesområde, men fourager i Brahetrolleborgområdet). Men det vurderes, at bortskræmning vil kunne forhale etablering af et eventuelt nyt ynglepar i nærheden af Nørre Sø.
- Hvepsevåge: Bortskræmning af skarv vurderes at kunne have en begrænset lokal effekt på hvepsevåges mulighed for at yngle i området, hvis aktiviteterne fortsætter senere end 15. maj.
- Skeand: Bortskræmning af skarv vurderes ikke at ville have effekt på skeændernes forekomst.

DMU ønsker ikke at komme med indstilling til en afvejning af modstridende interesser.

På baggrund af DMUs notat og de vurderinger der følger af N2000 planen, kan følgende sammenfattes:

En fortsat tilstedeværelse af skarvkolonien ved Nørre Sø vil modvirke opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtypen kransnålalgesø (selv Nørre Sø), som har en vurderes ugunstig prognose for opnåelse af gunstig bevaringsstatus på grund af næringsstofpåvirkning. En af indsatserne for denne naturtype kan være fjernelse af skarvkolonien for at undgå et større bidrag til næringsstoffer. Gennemførelse af denne indsats vil til gengæld modvirke opnåelse af gunstig bevaringsstatus for skarv, som også har en vurderet ugunstig prognose på grund af bestandsnedgang. For de øvrige fuglearter på udpegningsgrundlaget (som har ukendt prognose) vurderes bortskræmningen af skarv i yngletiden (som er det ønskede virkemiddel) at kunne få en vis negativ effekt for hav-ørn, ved at etablering af nyt ynglepar vanskeliggøres, og en lokal negativ effekt for hvepsevåge (på grund af forstyrrelsen).

Til grund for afvejningen lægges:

- En naturtype (kransnålalgesø) og en art (skarv), som begge vurderes at have ugunstig prognose for bevaringsstatus i området, kan ikke samtidig opnå målsætningen i området. Hvis intet gøres (= naturlig succession), vil arten kunne få en gunstig prognose, men næppe naturtypen. På landsplan er bevaringsstatus for naturtypen vurderet ugunstig, der er ikke foretaget en tilsvarende vurdering for skarv.
- To andre arter har risiko for negativ påvirkning ved gennemførelse af indsatsen for naturtypen (bortskræmning af skarven) på grund af forstyrrelser i yngletiden.
- Den nationale forvaltningsplan for skarv har som en del af målsætningen at bevare gamle kolonier (Vorsø, Ormø og Brændegård Sø). I N2000-sammenhæng udgør kolonierne i Nørre Sø og Brændegård Sø én bestand. Der kan siges at være sket en vis prioritering af skarvens levesteder i landet gennem den nævnte målsætning og ved at sætte skarv på udpegningsgrundlaget for 7 fuglebeskyttelsesområder.
- Der er et etisk perspektiv i problemstillingen, idet bekæmpelse af en art, som er naturligt forekommende, og som ikke har unaturligt høje bestande på grund af menne-skeskabte forhold i området, kan synes vanskelig foreneligt med generelle principper for naturforvaltning. Tillige vil bortskræmning af skarven ske i fuglenes yngletid med forstyrrelser for de lokalt ynglende fugle.

Afvejning af modstridende interesser mellem fuglebestande og sønaturtyper i Brahetrolleborg-området:

Det prioriteres, at levestederne for fuglene sikres mod forringelser, og at naturtyperne sikres den bedst mulige tilstand med tilstedeværelsen af de fuglebestande, som levestederne er målsat efter. I Brændegård Sø prioriteres levested frem for søens tilstand via en fredningskendelse.

Som en indsats for at beskytte sø-naturtypen i Nørre Sø mod en forøget næringsstofbelastning fra skarv, undersøges det, om skarvbestandens levested aktivt kan begrænses til Brændegård Sø, uden at det forårsager en samlet bestandsnedgang i fuglebeskyttelsesområdet. Denne aktive forvaltning (regulering) kan ske gennem en kontrolleret bort-skræmning eller fjernelse af reder af ynglende skarver i Nørre Sø i en højst 3 årig periode. Hvis den samlede skarvbestand i Brahetrolleborg-området vurderes at have en ugunstig prognose efter denne regulering, ophører indsatsen.

Det indstilles til Fredningsnævnet for Fyn, at der meddeles tidsbegrænset dispensation som ovenfor beskrevet.

..... "

10. DMU's notat og Miljøcentrets indstilling har været sendt til høring.

Dansk Ornitologisk Forening har den 16. marts 2009 udtalt følgende:

"

Under henvisning til notatet fra DMU af 20. januar 2009 og Miljøcenter Odenses anbefalinger af 27. februar 2009 anbefaler DOF FYN, at man iværksætter bortskræmning af skarv ved Nørre Sø i en treårig periode.

Efter periodens udløb vurderes det, om den samlede skarvbestand ved Brændegård Sø/Nørre Sø er gået tilbage. Er dette tilfældet, stopper man bortskræmningen.

Det anbefales, at man hvert år i den treårige periode foretager bortskræmningen inden den 15. maj af hensyn til udpegningsarten hvepsevåge og øvrige ynglende fugle i og ved søen.

..... "

Faaborg-Midtfyn kommune har udtalt, at de ikke har bemærkninger til sagen.

Danmarks Naturfredningsforening har den 29. april 2009 udtalt følgende:

"

Lokalafdelingen af Danmarks Naturfredningsforening mener, at skarven ved Nørresø bør reguleres, da de andre hensyn til naturindholdet i og ved søen vejer tungere, end at skarven, på trods af dens generelle status, også skal have en ynglebestand ved Nørresø.

De kommentarer, der er fremkommet i forbindelse med sagens behandling, har dog ikke nævnt et aspekt, som for os er meget væsentligt, nemlig Nybo Mose!

Skarvbestanden ved Brændegård Sø har jo konstant brug for nye træer at yngle i, hvorfor bestanden for øjeblikket udvider antallet af reder i området mellem Nybo Mose og Brændegård Sø. Denne udvidelse kan meget hurtigt blive problematisk for Nybo Mose. Hvis bestanden her udvides ind mod mosen, vil skarvernes indflyvning til rederne foregå direkte over mosen med en forøget mulighed for, at mosen vil modtage øget tilskud af næringsstoffer fra fæces og tabt føde. Da vi er af den opfattelse og indstilling, at Nybo Mose er en ekstremt vigtig lokalitet her på Fyn, må en påvirkning af bestanden i Nørresø ikke medføre en mulig ødelæggelse af Nybo Mose.

..... "

Fredningsnævnets afgørelse

Overfredningsnævnet har i 1986 bl.a. fredet området omkring Nørre Sø. Det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse, at man var bekendt med, at der var skarv i Brændegård Sø, at man var bekendt med, at området var udpeget som fuglebeskyttelsesområde, og at bøgetræsbevoksningen omkring Nørre Sø betegnes som "meget værdifuld". Det må således lægges til grund, at der er en særlig grund til at beskytte dette bøgetræsområde. Som anført af DMU er der andre udpegede naturtyper og -arter i området. Efter DMU's vurdering har skarvens tilstedeværelse ingen indflydelse på naturtypen 9130 (bøgeskov på muldbund). Skarvens tilstedeværelse har en direkte negativ indflydelse på sønaturtypen 3140 (kalkrige

søer med kransnålalger). Bortskræmning af skarv vil ikke have betydning for et eksisterende havørnepar, der yngler i Arreskov Sø området. En bortskræmning vurderes kun at have ringe betydning for eventuelt kommende havørnes yngleforsøg i området. DMU vurderer, at eventuel bortskræmning af skarver kun vil have en begrænset lokal effekt på hvepsevågers mulighed for at yngle i område. Endelig vurderer DMU, at bortskræmning ikke vil have effekt på skeand.

Udviklingen i skarvbestanden i Brahetrolleborgområdet er fulgt nøje siden etableringen i 1973. Det ses i den grafiske fremstilling, at bestanden har udviklet sig fra nogle få hundrede par i 1970'erne indtil 1992, hvor der blev talt 7.087 par. Siden 1992 er antallet dalet, men har siden 1997 og til 2005 ligget nogenlunde konstant på 3.500 par. Siden 2005 er tallet faldet til 2.376, hvoraf 660 par ynglede i Nørre Sø området. Miljøcenter Odense vurderer, at bortskræmning af skarv i Nørre Sø vil resultere i en moderat nedgang i det samlede antal ynglende skarver i hele fuglebeskyttelsesområdet.

Danmark er forpligtet til at sikre skarven en gunstig bevaringsstatus. Dette defineres i habitatdirektivet, ved at bestandsudviklingen skal vise, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv, at artens udbredelsesområde ikke er i tilbagegang, og at der er et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande.

Idet bestanden siden 1992 har været i tilbagegang, og indenfor de seneste 4 år en ikke ubetydelig tilbagegang, er det efter fredningsnævnets opfattelse usikkert, om ikke en bortskræmning, der kan medføre, at skarverne ikke blot flytter til Brændegård Sø, men måske væk fra området, ikke vil være i strid med forpligtelsen til at bevare en gunstig bevarings-situation. Af hensyn til bøgetræsbevoksningen, der betegnes som meget værdifuld og sønaturtypen 3140 (Kalkrige søer med kransnålalger) finder et enigt fredningsnævn imidlertid, at det vil være forsvarligt i en tidsbegrænset periode at forsøge med bortskræmning. Fredningsnævnet tillader derfor, at der i en periode over 3 år forsøges med bortskræmning i form af:

- Opstilling af skræmmemand på tømmerflåde
- benyttelse af skræmmepatroner
- nedtagning af reder.

Det forudsættes, at der fortsat foretages årlig optælling af skarver, og at fredningsnævnet underrettes, såfremt bortskræmningen medfører et signifikant fald i antallet af skarver i Brahetrolleborgområdet.

Af hensyn til hvepsevågen skal skræmningen ved anvendelse af skræmmepatroner indstilles 15. maj.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet

for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 8. marts 2010
Journal nr.: Frs. 15/2009

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

- 9 MRS. 2010

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Patriotisk Selskab
Ørbækvej 276
5220 Odense SØ

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, C. F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Faaborg-Midtfyn kommune, Rådhuset, 5600 Faaborg
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Nina Larsen, Lundegårdsvej 57, 5792 Årslev
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
11. Brahetrolleborg Skov og Landbrug, Reventlowsvej 1 C, Korinth, 5600 Faaborg

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 8. marts 2010
Journal nr.: Frs. 15/2009

Patriotisk Selskab
Ørbækvej 276
5220 Odense SØ

Driftsomlægning til energipil på Brahetrolleborg

Ved ansøgning af 5. maj 2009 ansøgte De på vegne af Brahetrolleborg Gods om tilladelse til at etablere en bevoksning af energipil på et landbrugsområde syd for Brændegård Sø.

En del af området er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986, hvor området blev fredet som følge af et forslag fra Danmarks Naturfredningsforening. Under behandlingen ved fredningsnævnet blev området omkring Brændegård Sø stærkt begrænset, og det konkrete område blev ikke medtaget under fredningen. Under klagesagen påstod Danmarks Naturfredningsforening, at fredningsområdet blev udvidet med bl.a. det konkrete område, idet det anførtes: "Foreningen har herved henvist til den landskabelige betydning af, at landbrugsarealerne syd, øst og nord for Brændegård Sø friholdes for tilplantning og bebyggelse."

I Overfredningsnævnets begrundelse for fredning hedder det, at området fredes, idet det rummer "meget betydelige landskabelige og rekreative værdier, der bør opretholdes og udbygges. Dele af området tjener som levested for den totalt fredede skarv, hvis tilstedeværelse bør sikres. Dele af området udgør raste- og fourageringssted for gæs eller har særlige botanisk interesse. Med disse bemærkninger tiltrædes det enstemmigt, at der gennemføres en fredning af området."

Under fredningens formål hedder det bl.a.: "... at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til ... landbrugsarealerne med tilgrænsende skovbryn, og beskytte fugle- dyre- og plantelivet i disse områder ...".

I bemærkningerne til områdets afgrænsning hedder det bl.a.: "Under hensyn til områdets betydelige fredningsmæssige værdier bør fredningen i overensstemmelse med det oprindelige fredningsforslag udvides til at omfatte også landbrugsarealerne mellem de 2 søer og øst og syd for Brændegård Sø ...".

Om fredningens indhold bemærkes: "For landbrugsarealerne bør der fastsættes fredningsbestemmelser med det formål at sikre, at den hidtidige tilstand i det væsentlige opretholdes. Hensynet til fuglelivet og de landskabelige værdier findes dog ikke at kunne tillægges en

sådan vægt, at fredningen skal være til hinder for en tilplantning af den nordøstlige del af landbrugsarealerne, når blot der etableres og opretholdes et løvtræsbælte ud mod de åbne landbrugsarealer. En del af landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø bør pålægges indskrænkninger i jagtudøvelsen med henblik på at beskytte skarvkolonien og gæssenes rastepladser."

Det pågældende landbrugsareal er beliggende i delområde 8, hvori det hedder: "Arealerne i dette område må ikke tilplantes yderligere, heller ikke selv om dette ville være lovligt efter landbrugsloven. ... Landbrugsarealerne kan i øvrigt drives landbrugsmæssigt som hidtil, og fredningen er ikke til hinder for sædvanlig driftsomlægning."

Under § 11 - jagt - hedder det, "at der i særområde D (hvor marken er beliggende) ikke må drives jagt udenfor perioden ...".

Efter § 22 kan fredningsnævnet meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

Brahetrolleborg har i skrivelser af 4. maj, 6. juli og 1. september 2009 til støtte for ansøgningen anført:

- at* formålet med fredningen omkring Brændegård Sø er at sikre skarv,
- at* området hidtil har været drevet som landbrugsjord med varierende sædskifte, og at pil skal betragtes som en landbrugsafgrøde,
- at* forbudet mod tilplantning efter dagældende landbrugslov alene gælder tilplantning af højstammet skov,
- at* alene søerne og de mellemliggende landbrugsarealer har betydning for grågæs,
- at* der er flere grågæs i dag end for 23 år siden,
- at* kun en forsvindende lille del af gæssene er på det pågældende område,
- at* fredningen specifikt ville nævne juletræer, energipil eller lignende, hvis disse vækster var uønskede, og
- at* det pågældende område vil blive anvendt til anden landbrugsdrift, f.eks. majs, hvis der ikke gives tilladelse til dyrkning af energipil.

Faaborg-Midtfyn kommune har indstillet, at der ikke gives dispensation, idet de anfører:

"

- En tilplantning vurderes at stride mod de landskabelige interesser,
- at* tilplantning vil stride mod at bevare arealerne som mulige raste- og fourageringsområde for grågæs,
- at* etablering af energipil vil stride mod forbudet mod tilplantning,
- at* beskyttelse af raste- og fourageringsarealer for grågæs er omfattet af "øvrige naturvidenskabelige interesser",
- at* tilplantning med energipil vil ændre tilstanden på arealerne, *at* energipil ikke kan sammenlignes med landbrugsafgrøder, herunder majs,
- at* ordet "tilplantes" i landbrugsloven omfatter flerårige landbrugsafgrøder som juletræer, pyntegrønt, energipil m.v., samt egentlig skovtilplantning,
- at* også hvepsevågen er med i udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet. Denne fugl kræver gammel løvskov med åbne arealer imellem, særligt arealer med eng og mose.

..... "

Dansk Ornitologisk Forening har udtalt sig mod, at der gives dispensation og har anført:

"

at tilplantning med pil vil ødelægge gæssenes rastepladser, som er beskyttet

bl.a. af jagtforbudet,

at ordet "tilplantning" omfatter juletræer, energipil m.v.,

at det braklagte område, som i dag har karakter af eng, udgør et vigtigt fourageringsområde for hvepsevåge.

Energipil er ikke en almindelig landbrugsafgrøde.

..... "

Friluftsrådet har på besigtigelsen anført, at energipil må sidestilles med juletræer. Der skal også tages hensyn til hvepsevågens interesser.

Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat for fredningsnævnet bl.a. anført:

"

I 1986 var der efter den gældende landbrugslov (LBK 424 af 1. juli 1986 med oprindelse i LBK 603 af 1978) mulighed for på landbrugsjorder at dyrke pyn-tegrønt, juletræer, drive planteskole m.v. som fastsat i cirkulære af 4. december 1980. Efter vores opfattelse er formålet med fredningens § 10a netop at lave en bevidst indskrænkning i mulighederne for at beplante arealerne, uagtet, eller netop på grund af, at visse vedplanter anses for at være afgrøder i landbrugslovens forstand. Vi finder således ikke, at en tolkning af landbrugslovens regler om op-hævelse af landbrugspligt i forbindelse med udlægning af supplerings- og er-statningsskov, er relevant i denne sammenhæng.

Naturbeskyttelsesloven rummer en lignende bestemmelse i § 15, hvorefter ænd-ringer af tilstanden er forbudt. Landbrugsmæssig drift er tilladt, men tilplant-ning, også af landbrugsjord, med eksempelvis bærbuske, juletræer og flerårige energiafgrøder, herunder pil, er omfattet af forbuddet. Naturbeskyttelsesloven sonderer således mellem "landbrugsmæssig drift" i form af dyrkning af traditio-nelle, ikke vedagtige afgrøder og "tilplantning" med flerårige vedagtige afgrø-der, uagtet at disse høstes hvert andet år og er berettiget til enkeltbetaling. Det er vores opfattelse, at bestemmelsen i Overfredningsnævnets afgørelse skal tolkes på samme måde, hvorefter en tilplantning med energipil vil stride mod kendels-ens § 10a.

Naturbeskyttelseslovens tilplantningsforbud stammer i sin grundform tilbage fra naturfredningsloven i 1969, da strandbeskyttelsen gik fra at være en byggelinje til at være en beskyttelseslinje, og den specifikke sondring mellem tilplantning og landbrugsmæssig drift fremgår ordret af eksempelvis vejledningen til 300 m strandbeskyttelseslinjen udgivet i 1993. Dette blot for at illustrere, at i naturbe-skyttelsessammenhænge er beplantningsforbud, som omfatter vedplanter, der anses for afgrøder af landbrugsloven, ikke en ny "opfindelse" indarbejdet i lov-givningen 20 år efter Overfredningsnævnets kendelse om Brændegård Sø og Nørre Sø. Fredningsnævnet, og dermed også Overfredningsnævnet, var bekendt med denne anvendelse af strandbeskyttelseslinjen (dengang naturfredningslo-vens § 46) frem til 1992, hvor amterne med naturbeskyttelsesloven overtog ad-ministrationen.

..... "

Afgørelse

Et enigt fredningsnævn udtaler:

Det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse, at en del af begrundelsen for fredningen var, at dele af området udgør raste- og fourageringspladser for gæs. Overfredningsnævnet fandt, i modsætning til fredningsnævnet, at også landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø rummede "betydelige fredningsmæssige værdier." Det må antages, at Overfredningsnævnet her henviser til begrundelsen fremført af forslagsstilleren, Danmarks Naturfredningsforening, hvorefter "foreningen har henvist til den landskabelige betydning af, at landbrugsarealerne syd ... for Brændegård Sø friholdes for tilplantning ...".

Endelig anfører Overfredningsnævnet for landbrugsarealerne: "En del af landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø bør pålægges indskrænkninger i jagtudøvelsen med henblik på at beskytte skarvkolonien og gæssenes rastepladser."

Samlet er der således ikke tvivl om, at området syd for Brændegård Sø er medtaget bl.a. af hensyn til gæssenes raste- og fourageringspladser. Det hedder, at fredningens formål er "at opretholde de betydelige landskabelige interesser, der er knyttet til ... landbrugsarealerne ... og beskytte fuglelivet i disse områder." Da tilplantning med pil utvivlsomt og ubestridt vil hindre områdets anvendelse til raste- og fourageringsplads for gæssene, vil en tilladelse være i strid med fredningens formål.

Det er naturligt at fortolke ordet "tilplante" i overensstemmelse med naturfredningsloven og ikke landbrugsloven. Da naturfredningsloven i § 15 sonderer mellem "landbrugsmæssig drift" og "tilplantning", er det naturligt, at det også er denne tolkning, der lægges til grund i fredningsbestemmelsen. Det bemærkes, at efter Miljøcentrets oplysninger var denne sontring også til stede, da kendelsen blev afsagt.

Ansøgningen tages derfor ikke til følge.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 25. maj 2010
Journal nr.: Frs. 12/2009

Faaborg-Midtfyn kommune
Nørregade 4
5600 Faaborg

Beskæring af træer ved Brændegård Sø, Brahetrolleborg

Ved skrivelse af 30. marts 2009 gjorde Faaborg-Midtfyn kommune fredningsnævnet opmærksom på, at Brahetrolleborg havde topkappet/beskåret 2 træer ved Brændegård Sø, som, efter kommunens opfattelse, var omfattet af fredningen af arealer omkring Brændegård Sø. Kommunen fremsendte skrivelsen til fredningsnævnet med anmodning om, at nævnet tog stilling til, om

- der er tale om overtrædelse af fredningsbestemmelserne ved den allerede foretagne topkapning, herunder lovliggørelse, og
- med henblik på stillingtagen til de ønskede yderligere topkappinger/fældninger af flere af de øvrige fredede træer.

Området er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986, som omfatter både Nørre Sø og Brændegård Sø samt områderne imellem søerne. Af fredningen fremgår det bl.a., at fredningen sker for at bevare de "meget betydelige landskabelige og rekreative værdier". I fredningsbestemmelserne er Brændegård Sø opdelt i et antal delområder. Der er enighed om, at de pågældende træer står i delområde 6, der er reguleret af kendelsens § 8. I § 8 hedder det:

"Delområde 6

Arealerne i dette delområde skal holdes løvtræsbevoksede, dog at særområde A "skovafdeling 228 d) skal opretholdes som eng, og at særområde B (skovafdeling 227 a) kan genplantes med nåltræer. Ejeren har pligt til at bevare de gamle ege- og bøgetræer ved nordsiden af Brændegård Sø samt de få eksemplarer af småbladet lind længst muligt."

Fredningskendelsen var ledsaget af en tegning over søen, hvor delområdet udstrækning fremgår.

Fredningsnævnet har sendt sagen i høring.

Danmarks Naturfredningsforening har den 27. april 2009 bl.a. udtalt:

"

Lokalafdelingen vil på det kraftigste tage afstand fra den foretagne handling og bede til, at Fredningsnævnet i fremtiden skal høres, inden der foretages yderligere med de gamle træer langs søens bred, eller at personalet på Statsskovdistriktet skal tages i samråd i disse sager!

..... "

Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat for fredningsnævnet afgivet følgende vurdering den 11. juni 2009:

"

Miljøcentrets vurdering

Ved "bevaring længst muligt" forstår miljøcentret, at der ikke må foretages indgreb, der er ødelæggende for træerne. Det fremgår ikke direkte af kendelsen, at der ikke må foretages beskæring eller andet, som det ofte gør i kendelse om fredning af træer.

Beskæring påfører altid træer en skade, som potentielt er livsforkortende, da såret er indgang for vednedbrydende svampe. Beskæringer kan sammenlignes med de skader, træer naturligt får ved knækkede og afrevne grene, eksempelvis i stormvejr. Træer har et naturligt forsvar mod de vednedbrydende svampe og vil forsøge at lade såret overvokse, hvorved adgangen for svampene lukkes. Jo større grene der afskæres, desto større sår påføres træet, som har sværere ved at lade store står overvokse end små. Beskæringer bør således, og så vidt muligt, foretages på små grene og så tidligt som muligt. Af hensyn til træets evne til at reagere på såret, bør beskæring foretages i vækstperioden, typisk juli-september.

Medmindre der er tale om træer med et svækket skelet, eksempelvis træer der er hule eller i kraftigt nedbrud af svampe, hvor kronens vægt vil kunne få træet til at bryde sammen, er vi ikke bekendt med, at beskæring kan anses for bevarende.

.....

Med hensyn til risikoen for at færdes i skoven er der altid fare for nedfaldne grene. Det er naturligt, at træer afstøder grene, der ikke længere tjener en funktion, ligesom stormvejr kan knække grene af sunde træer. Professionelle forstfolk, der færdes i skoven, er vidende om dette og bør tage forholdsregler derefter, hvorfor vi er af den opfattelse, at hensynet skal tages til publikum, som kun lovligt kan færdes på veje og stier og ikke frit i bevoksningerne.

.....

Sluttelig vil vi henlede opmærksomheden på, at der tidligere er givet både dispensation og afslag på ansøgningen om dispensation, til fældning og beskæring af træer omfattet af kendelsen, eksempelvis den 14. november 1995, frs. 33/95. Det har således været fredningsnævnets holdning, at beskæringer er dispensationskrævende.

..... "

Træerne blev besigtiget den 19. august 2009, hvor der udover fredningsnævnet deltog repræsentanter fra Brahetrolleborg, Patriotisk Selskab, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening og Faaborg-Midtfyn kommune. Under besigtigelsen kom det frem, at Brahetrolleborg opfatter fredningsteksten således, at kun nogle nærmere bestemte træer, der vokser på den nordlige del af søen, er omfattet af kendelsen. Brahetrolleborg opfordrede til, at fredningsnævnet tog stilling til præcis hvilke konkrete træer på hvilken del af søen, der er fredede.

Sagen blev udsat med henblik på, at Brahetrolleborg nærmere redegjorde for deres synspunkter, hvorefter sagen blev sendt til høring vedrørende de nu rejste spørgsmål.

I skrivelse af 1. september 2009 fra Brahetrolleborg har godset udtalt sig vedrørende:

- 1) afgrænsning af nordsiden
- 2) udpegning af enkelttræer, og
- 3) tilkendegivelse om at de resterende træer ikke er omfattet. I svarskrivelsen det:

ad pkt. 1:

"

På kortbilag 1 er med røde streger indtegnet, hvor Brahetrolleborg ud fra en geografisk betragtning mener, nord i delområde 6 kan afgrænses til. Som det fremgår af kortet er

der tale om skovafdeling 226 (litra a og b) samt skovafdeling 227 (litra a-e).

..... "

ad pkt. 2:

"

I Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986, § 8, er træerne beskrevet som "... *de gamle ege- og bøgetræer ved nordsiden af Brændegård Sø samt de få eksemplarer af småbladet lind*". Der er således tale om de specifikke gamle træer, der har været til stede på nordsiden i delområde 6, da fredningen blev gennemført. Såfremt denne passus henviste til gamle ege- og bøgetræer samt småbladet lind generelt, ville det bestemmende "de" formentlig være udeladt.

Det er Brahetrolleborgs klare opfattelse, at "... *de gamle bøge og egetræer ... samt småbladet lind* ...", der i Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 henvises til, er specifikke træer, hvoraf de ved besigtigelsen i 1995, 21 nummererede træer formentlig udgør hovedparten heraf. For Brahetrolleborgs vedkommende er det vigtigt, at der skabes klarhed omkring hvilke træer, fredningen henviser til, idet der også i fremtiden vil være træer på nordsiden af Brændegård Sø i delområde 6, der vokser sig ind i kategorien "gamle". Disse må imidlertid kun være omfattet af fredningens pålæg om, at "*Arealerne i dette delområde skal holdes løvtræsbevoksede* ...", og bør således kunne forvaltes selvstændigt af Brahetrolleborg efter gældende lovgivning.

Skovfoged Lars Krog Hansen kan med en vis nøjagtighed genfinde alle træer (eller stød), der er nævnt i Fredningsnævnets afgørelse af 14. november 1995.

..... "

ad pkt. 3:

"

Brahetrolleborg mener på den baggrund, at øvrige ældre såvel som yngre træer i de fredede delområder ved Brændegård Sø kan forvaltes selvstændigt af Brahetrolleborg, under hensyntagen til gældende lovgivning og øvrige bemærkninger vedrørende bevoksningstyper jf. Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986.

..... "

I skrivelse af 2. oktober 2009 skriver *DOF-Fyns Fredningsudvalg*:

"

DOF-Fyn er af den mening, at beskæring eller fældning af fredede træer kræver dispensation fra Fredningsnævnet.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 16. oktober 2009 bl.a. udtalt:

"

Brahetrolleborg henviser som forsvar for fældning, beskæring mv. til en sproglig formulering med et bestemmende ord "de", der dog ville indbefatte, at der er en nærmere angivelse af hvilke specifikke træer, det drejer sig om. Hvis der ikke er en liste over eksakte træer, vil man som oftest fortolke "de" som en mere generel "bestemmelse", måske med henvisning til ordet "gamle" træer i området.

Vi mener, at Brahetrolleborgs opfattelse af hvor grænserne går, og hvilke træer der er omfattet af fredningen, ikke er helt korrekt. Dette baserer vi på følgende:

På mødet på Korinth Kro fremhævede en derværende skovkyndig, som var ansat på Brahetrolleborg Gods, at der ikke hos ham var tvivl om, at fredningsområdet var arealet mellem Brændegården, og der hvor vejen ved Fiskerhuset forlader søen i nordlig

retning. Dette bekræftes også af den daglige omtale af området blandt beboere og den tidligere ejer, som fortæller, at søen deles således, at nord er det omtalte område, at østsiden er mod selve gården og den lille eng, at sydsiden er fra Brændegården til udløbet, og at vestsiden af skoven er vest for søen indeholdende Nybo Mose.

I udkastet "Foreløbigt forslag til fredning af Brændegård Sø og Nørre Sø m.m. Fåborg kommune" står der side 3, pkt. 4: *"De gamle ege og bøge (over ca. 200 år) langs Brændegårds Sø's østside søges bevaret længst muligt og må kun fældes efter fredningsnævnets tilladelse"*.

Dette oplæg samt ovenstående udtalelser var det, som Overfredningsnævnet havde at gå ud fra i deres endelige stillingtagen.

Godset har i øvrigt ikke fældet de to egetræer nordvest for, hvor Pilegyden forlader Brændegårdsvejen, selv om disse næsten er gået ud. Dette indikerer, at de også har opfattet området som indeholdende hele arealet fra gården til fiskerhytten.

DN mener derfor, at fredningsbestemmelsen gælder alle bøge, ege samt lind (og hvad der nu står i fredningspapirerne), der på fredningstidspunktet vare mere end 100 år i det område, der er beskrevet ovenfor, og at fredningen af disse træer fortsat gælder.

..... "

Faaborg-Midtfyn kommune har i skrivelse af 3. november 2009 bl.a. udtalt:

"

Kommunen har tolket § 8 sådan, at bestemmelsen om bevarelse af de gamle ege- og bøgetræer ved nordsiden af Brændegårds Sø gælder inden for hele delområde 6. Der henvises her til, at hvor der i fredningsbestemmelserne i øvrigt ikke er tale om hele delområdet anvendes opdeling i særområder evt. med angivelse af skovafdelinger. Da dette ikke er tilfældet her, har kommunen lagt til grund, at bestemmelsen gælder hele delområde 6.

..... "

Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat vurderet:

"

Delområde 6 strækker sig fra den nordligste del af søen, hvor Brændegårdsvej forlader søbredden og ned til den sydlige længe af Brændegård, på østsiden af søen.

Vi er enige med Brahetrolleborg i, at anvendelsen af det bestemmende "de" kan opfattes som en begrænsning af bestemmelsen til de gamle træer, der var til stede på fredningstidspunktet. Brahetrolleborg anfører, at de 21 træer, der var nummereret til FN's besigtigelse i 1995 (afgørelse vedlagt i kopi), formentlig udgør hovedparten heraf. Vi er af den opfattelse, at de 21 træer var nummererede, fordi godset havde anmodet om dispensation til at fælde træerne, og de således blev mærkede til Fredningsnævnets sagsbehandling. Skulle disse 21 således udgøre hovedparten, eller alle, de af kendelsen omfattede træer, vil det efter vores opfattelse betyde, at godset havde ansøgt om dispensation til at fælde alle træerne, og dette ville formentlig have fremgået af afgørelsen. Vi er således af den opfattelse, at der *alt andet lige* må være tale om flere træer end de 21.

Miljøcentret har kigget fredningssagen igennem for at se, om der heraf fremgår en mere specifik afgrænsning af området med de fredede træer, alternativt en liste over hvilke træer der er omfattet. Vi har ikke haft held til at finde noget, der kan hjælpe med at præcisere OFN's tanker. Med baggrund heri har vi kontaktet biolog Poul Hald Mortensen, som sammen med jurist Anne Marie Rasmussen fungerede som fagkonsulenter for OFN ved sagsbehandlingen.

Poul udtaler telefonisk, at han er af den klare opfattelse, at bestemmelsen refererer til *hele* delområde 6, og at bestemmelsens ordlyd om "nordsiden" alene refererer til, at delområde 6 ligger med en *nordvendt kyst*, samt at OFN i sagsbehandlingen arbejdede med en nord- og en sydside af Brændegård Sø.

Efter vores opfattelse understøttes dette af, at der ikke i delområde 6 er et bevoksningsmæssigt naturligt skel mellem en nord- og østside. Bevoksningen fremstår meget homogen, hvorfor en fredningsmæssig underopdeling af et relativt lille delområde ikke virker logisk, når fredningen i øvrigt er opdelt i homogene delområder.

Det er således miljøcentrets opfattelse, at de topkappede træer *er* omfattet af OFN's kendelse som en del af delområde 6.

..... "

Endelig har *Brahetrolleborg* afgivet et endeligt, afsluttende svar af 30. november 2009.

Afgørelse

Ved fredning begrænser man de enkelte ejeres brugsret, hvorfor instrumentet har ekspropriativ karakter. Derfor foretages fredninger også udelukkende mod fuldstændig erstatning.

Både fordi der er tale om en bebyrdende forvaltningsakt, og fordi kendelsen er brugt til udmåling af erstatningen, må fredninger ikke fortolkes udvidende. Begrænsningerne skal således have sikker hjemmel i fredningskendelsen.

Efter kendelsens ordlyd har ejeren pligt til at bevare alle de småbladede lindetræer længst muligt, mens hans pligt vedrørende ege- og bøgetræer dels er begrænset til "ved nordsiden", dels til kun at gælde "de gamle".

For så vidt angår den geografiske begrænsning er det fredningsnævnets opfattelse, at delområde 6 må deles i en nordlig og (mindst) én anden del. Hvis Overfredningsnævnet havde ment, at hele området skulle være omfattet, er ordet "nordlig" overflødig. Det kan ikke tænkes, at Overfredningsnævnet har sat ordet ind, for at geografisk placere delområde 6, idet de øvrige delområder ikke er placeret geografisk. Når der i øvrigt er udpeget særområder, er der altid i parentes henvist til en skovafdeling. Selv om der ikke hverken i geografien eller beplantningen synes at være nogen naturlig skillelinje, er det nævnets opfattelse, at det passer bedst med bestemmelsens ordlyd at lægge Brahetrolleborgs grænsedragning til grund.

Det bemærkes, at der flere steder i fredningsteksten, bl.a. side 2 (1. linie), side 3 (5. og 26. linie), side 4 (4.sidste linie), og side 5 (5. linie) opereres med andre verdenshjørner end nord og syd.

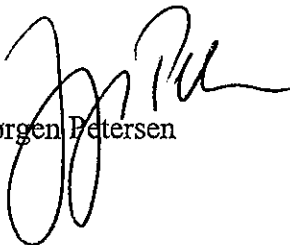
For så vidt betegnelsen "de gamle" mener nævnet ikke, at Overfredningsnævnet har tænkt på nogle få konkrete træer, idet disse ville være beskrevet på en liste, særligt afmærket eller afmærket på et kort. Det er nævnets indtryk, at det er alle de ege- og bøgetræer, der har opnået en vis størrelse, der er fredet. Efter forespørgsel sættes denne størrelse til en diameter i brysthøjde større end 60 cm (BHO 1,3 > 60 cm). Brahetrolleborg kan i øvrigt - bortset fra alle småbladet lind og de gamle ege- og bøgetræer på nordsiden - drive skoven, som de vil, dog således at området holdes løvtræsbevokset.

På baggrund af Miljøcenter Odenses tekniske udtalelse vurderer nævnet ikke, at den skete topkapning er almindelig beskæring udført ved sædvanlig skovdrift, og topkapningen kan ikke betegnes bevarende, hvorfor den kræver dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Jørgen Petersen

22 OKT. 2010

19 OKT. 2010

J.nr. NKN-121-00242
ltp

**Afgørelse
i sagen om tilplantning i Faaborg-Midtfyn Kommune**

Fredningsnævnet for Fyn har den 8. marts 2010 efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddelt afslag på ansøgning om dispensation fra fredningen af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø til at tilplante ejendommen matr.nr. matr.nr. 1a, Brændegård Hovedgård, Vester Åby med energipil. Afgørelsen er af ansøger påklaget til Naturklagenævnet.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 om fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø, Faaborg Kommune, Fyns Amt.

Fredningen har til formål

- at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til områderne ved Nørre Sø, moserne og landbrugsarealerne med tilgrænsende skovbryn, og beskytte fugle-, dyre- og plantelivet i disse områder,
- at sikre skarvens levested i området ved Brændegård Sø og om muligt begrænse skarvkoloniens geografiske udbredelse, samt sikre de øvrige naturvidenskabelige interesser, der er knyttet til denne del af fredningsområdet, og
- at regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i fredningsområdet i overensstemmelse hermed.

Det følger af § 2 at medmindre andet er tilladt i de følgende fredningsbestemmelser skal de skovklædte arealer holdes skovbevoksede som hidtil og fremtræde med et overvejende løvtræspræg, og den hidtidige tilstand på sø-, landbrugs- og mosearealerne skal opretholdes.

Fredningsområdets landarealer er opdelt i 8 delområder og de følgende fredningsbestemmelser er opbygget således: I §§ 3-10 er fastsat særlige fredningsbestemmelser for hvert enkelt delområde, og i §§ 11-22 er fastsat bestemmelser, der finder anvendelse i hele fredningsområdet.

Bestemmelsen i § 10a vedrører delområde 8. Arealerne i dette område må ikke tilplantes yderligere, heller ikke selv om dette ville være lovligt efter landbrugsloven. Landbrugsarealerne kan i øvrigt drives landbrugsmæssigt som hidtil, og fredningen er ikke til hinder for sædvanlige driftsomlægninger.

Ifølge § 11 a må der ikke drives jagt på hverken Brændegård Sø eller Nørre Sø og heller ikke på arealer i fredningsområdet, der ligger mellem Nørre Sø og skovvejen rundt om søen. I sær område D (i delområde 8) må der ikke drives jagt uden for perioden 1. oktober til 31. december, bortset fra pyrschjagt på råbukke.

Overfredningsnævnet har for så vidt angår fredningsområdets afgrænsning bemærket, at fredningen i overensstemmelse med det oprindelige fredningsforslag bør udvides til at omfatte ikke alene landbrugsarealerne mellem de to søer, men også arealerne øst og syd for Brændegård Sø.

For landbrugsarealerne bør der fastsættes fredningsbestemmelser med det formål at sikre, "at den hidtidige tilstand i det væsentlige opretholdes. Hensynet til fuglelivet og de landskabelige værdier findes dog ikke at kunne tillægges en sådan vægt, at fredningen skal være til hinder for en tilplantning af den nordøstlige del af landbrugsarealerne, når blot der etableres og opretholdes et løvtræbælte ud mod de åbne landbrugsarealer. En del af arealerne syd for Brændegård Sø bør pålægges indskrænkninger i jagtudøvelsen med henblik på at beskytte skarvkolonien og gæssenes rastepladser."

Ejendommen ligger endvidere i et Natura 2000 område – Habitatområde 104 (skove og søer syd for Brahetrolleborg) og fuglebeskyttelsesområde 74 (skove ved Brahetrolleborg). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. vandløb med vandplanter, overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund, rigkær, egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund. Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet er bl.a. havørn, hvepsevåge og skarv.

Der er ansøgt om dispensation fra fredningen til at etablere en bevoksning med energipil på et nærmere afgrænset areal på den i sagen omhandlede ejendom. Energipil er en 15-20 årig afgrøde, der høstes hvert 2. til 5. år. Pil når en højde på ca. 5 meter i løbet af ca. 2 år.

Ansøger finder ikke, at det ansøgte er i strid med fredningens formål og har særligt fremhævet,

- at formålet med fredningen omkring Brændegård Sø er at sikre skarv,
- at området hidtil har været drevet som landbrugsjord med varierende sædskifte og at pil betragtes som en landbrugsafgrøde,
- at forbuddet mod tilplantning efter dagældende landbrugslovgivning alene gjaldt tilplantning med højstammet skov,
- at alene søerne og de mellemliggende landbrugsarealer har betydning for grågæs, som der er flere af end da fredningen blev gennemført,
- at kun en forsvindende del af gæssene er på det ansøgte område,
- at fredningen specifikt ville have nævnt juletræer, energipil eller lignende, hvis disse vækster var uønskede, og
- at det ansøgte areal vil blive anvendt til anden landbrugsmæssig driftsform, f.eks. majs hvis det ansøgte ikke kan tillades.

Miljøcenter Odense har overfor fredningsnævnet anført, at der i henhold til den gældende landbrugslovgivning i 1986 var mulighed for at dyrke pyntegrønt, juletræer, drive planteskole mv. Formålet med bestemmelsen i fredningens § 10a er at lave en indskrænkning i mulighederne for at tilplante arealerne, selv om, eller netop på grund af, at visse vedplanter anses for at være afgrøder i landbrugslovens forstand. Der er ikke holdepunkter for at antage, at forbuddet kun gælder for højstammet skov.

Det er endvidere miljøcentrets opfattelse, at bestemmelsen kan sammenlignes med bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 15 om strandbeskyttelseslinjen, hvorefter landbrugsmæssig drift er tilladt, men tilplantning, også af landbrugsjord, med eksempelvis bærbuske, juletræer og flerårige energi-afgrøder, herunder pil, er omfattet af forbuddet. Naturbeskyttelsesloven sonderer således mellem "landbrugsmæssig drift" i form af dyrkning af traditionelle, ikke vedagtige afgrøder og "tilplantning" i form af flerårige vedagtige afgrøder.

I naturbeskyttelsessammenhæng er beplantningsforbud, som omfatter vedplanter, der anses for afgrøder i naturbeskyttelseslovens forstand, ikke en ny "opfindelse" indarbejdet i lovgivningen 20 år efter fredningsafgørelsen fra 1986. Fredningsnævnet og dermed Overfredningsnævnet var bekendt med denne anvendelse af beplantningsbegrebet, idet fredningsnævnet da administrerede strandbeskyttelseslinjen.

Dyrkning af pil kan ikke karakteriseres som værende en del af en "sædvanlig driftsomlægning". Sædvanlig betyder, at det er noget man plejer at gøre og energipil er ikke en almindelig landbrugsafgrøde og kan derfor ikke karakteriseres som en del af et sædvanligt sædskifte.

Den ansøgte tilplantning med energipil vil ikke stride direkte mod fredningens formål og fredningsnævnet vil således kunne meddele dispensation. Det er miljøcentrets vurdering, at en tilplantning vil være i strid med bestemmelsen i § 10a og intentionerne med fredningen, idet en tilplantning vil ødelægge det åbne lands funktion som raste- og fourageringsted for gæssene. Forbuddet mod tilplantning kunne meget vel være afstedkommet netop af hensyn til grågæs.

Til områdets udpegning som NATURA 2000 område har miljøcentrets anført, at det generelt vil ske en væsentlig forringelse af naturværdierne ved Brændegård Sø at omdanne et stort åbent areal i direkte tilknytning til søen til pil i op til 5 meters højde. Det er det eneste større, lavtliggende, åbne areal ved søen. Forringelsen vil bestå i at arealet ikke længere kan udnyttes af fouragerende og ynglende gæs, ænder og vadefugle, at arealet har udviklet sig til et eng/moseareal med betydeligt naturindhold, fordi det ikke har været i omdrift i mange år og at arealet har stort potentiale for at udvikle sig til de habitatnaturtyper, som er udpegningsgrundlaget for NATURA 2000 området.

Faaborg-Midtfyn Kommune har ligeledes overfor fredningsnævnet anført, at det ansøgte er omfattet af forbuddet mod tilplantning i fredningsafgørelsens § 10a. Tilplantningen findes navnlig at stride mod områdets landskabelige interesser samt interessen i at bevare arealerne som raste- og fourageringsområde for grågæs.

I landbrugslovgivningen benyttes ordet tilplantning såvel i forbindelse med flerårige afgrøder som juletræer, pyntegrønt, energipil mv. og egentlig skovtilplantning.

Ansøger har overfor fredningsnævnet bl.a. anført, at kun en lille andel af de årlig besøgende grågæs opholder sig på det i sagen omhandlede areal. Ansøger har ikke noget ønske om at forringe eller ødelægge arealerne omkring Brændegård Sø som rasteplads for grågæs, hvorfor man netop har valgt at tilplante et areal med en forsvindende lille del af fouragerende gæs.

Det fremgår udtrykkeligt af formålsbestemmelsen, at de landskabelige og rekreative værdier er knyttet til områderne omkring Nørre Sø og ikke Brændegård Sø. Tilplantningsforbuddet omkring Brændegård Sø skal forebygge en spredning af skarvkoloniens udbredelse og sikre en beskyttelse af grågæssene, hvor disse har sårbare raste- og fourageringspladser. Af Overfredningsnævnets afgørelse fremgår det, at søerne og de mellemliggende landbrugsarealer har en vigtig funktion som raste- og fourageringsarealer for grågæs, ikke de i sagen omhandlede arealer, der ligger syd for Brændegård Sø.

Der er ikke særlige jagtrestriktioner i det specifikt udpegede raste- og fourageringsområde for grågæssene på landbrugsarealerne mellem Nørre Sø og Brændegård Sø. Jagtrestriktionerne i særømrå-

de D giver således ikke anledning til at fortolke disse med særlig henvisning til hensynet til grågæsene.

Ansøger vil kontraktmæssigt få garanti for at pilen vil blive høstet hvert andet år, hvilket vil sikre, at halvdelen af arealet vil fremstå nyhøstet hvert år og dermed være lavt og åbent. Det er rigtigt at pilen vil nå en højde på ca. 5 meter over 2 år, men i modsætning til andre konventionelle afgrøder er det åben og gennemsigtig.

I landbrugsloven fra 1986, som var gældende på fredningstidspunktet var tilplantning alene nævnt i § 7a, stk. 1, og § 7a, stk. 2, nr. 1. Det fremgår tydeligt, at når der tales om tilplantning menes der højstammet skov. § 7a, stk. 1, nævner direkte skovbrug og der refereres samtidig til § 7a, stk. 2, nr. 1, som omhandler tilplantning. Det er således uomtvisteligt, at der menes højstammet skov, når der tales om tilplantning i landbrugsloven fra 1986.

Der kan ikke lægges vægt på den af kommunen omtalte gældende landbrugslovgivning.

Såfremt det havde været tilsigtet, at delområde 8 ikke måtte tilplantes med energipil mv. ville det formentligt have været nævnt specifikt i fredningen.

Arealets omkreds er ca. 3 km, hvoraf 2,8 km grænser op til skov og hegn. Kun ca. 200 meter ligger ud til offentlig vej med frit udsyn over en del af arealet. Ca. 100 meter heraf ligger inden for søbeskyttelseslinjen og vil ikke blive tilplantet. Udsynet over søen vil ikke blive forringet, da den er omkranset af en løvtræsbræmme.

Fredningsnævnet har i afgørelsen anført, at det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse, at en del af begrundelsen for fredningen var, at dele af området udgjorde raste- og fourageringspladser for gæs. Overfredningsnævnet fandt i modsætning til fredningsnævnet, at også landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø rummede "betydelige fredningsmæssige værdier". Det må antages, at Overfredningsnævnet har henvist til begrundelsen fremsat af forslagsstilleren, Danmarks Naturfredningsforening, hvorefter "foreningen har henvist til den landskabelige betydning af, at landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø friholdes for tilplantning...".

Endvidere har Overfredningsnævnet for landbrugsarealerne anført, at "En del af landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø bør pålægges indskrænkninger i jagtudøvelsen med henblik på at beskytte skarvkolonien og gæssenes rastepladser."

Samlet set er der således ikke tvivl om, at området syd for Brændegård Sø er medtaget bl.a. af hensyn til gæssenes raste- og fourageringspladser.

Et af formålene med fredningen er at opretholde de betydelige landskabelige interesser, der er knyttet til landbrugsarealerne og at beskytte fuglelivet i disse områder. Da tilplantning med pil udvikles og ubestridt vil hindre områdets anvendelse til raste- og fourageringsplads for gæssene vil en tilladelse være i strid med fredningens formål.

Det er naturligt at fortolke ordet "tilplante" i overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven og ikke landbrugsloven. Da naturbeskyttelseslovens § 15 sonderer mellem "landbrugsmæssig drift" og "tilplantning" er det naturligt at det også er denne tolkning, der lægges til grund i fredningsbestemmelsen. Efter det af miljøcentret oplyste var denne sondering også til stede, da kendelsen blev afsagt.

Der er i klagen henvist til, at hovedformålet med fredningen af Brændegård Sø-området er at sikre skarvens levested og om muligt begrænse skarvkoloniens udbredelse. Pil til energiformål vil således ikke have nogen betydning for skarven og dens udbredelse, da den fortrinsvis yngler i træer og i øvrigt ikke er tiltænkt yderligere område ved Brændegård Sø end de i fredningen udpegede skarvområder.

I formålsbestemmelsen er der ikke tillagt området ved Brændegård Sø særlige landskabelige og rekreative interesser, som det specifikt er fremført for Nørre Sø området.

Tilplantning med pil til energiformål findes derfor ikke at være i strid med fredningens landskabelige og rekreative interesser, da disse alene knytter sig til Nørre-Sø området.

Overfredningsnævnet har i fredningsafgørelsen fremhævet, at søerne og de mellemliggende landbrugsarealer tillige har en vigtig funktion som raste- og fourageringsarealer for grågæs. De i sagen omhandlede arealer ligger umiddelbart syd for Brændegård Sø og hensynet til grågæssenes raste- og fourageringsarealer findes herefter ikke at blive tilsidesat ved tilplantning med pil i fredningens særområde D.

Der er heller ikke noget i Overfredningsnævnets bemærkninger der indikere, at "øvrige naturvidenskabelige interesser" er knyttet specifikt til landbrugsarealerne som vigtige raste- og fourageringsområder for grågæs.

Kun en forsvindende lille del af områdets rastende og fouragerende grågæs opholder sig på det i sagen omhandlede areal. Hovedparten raster og fouragerer på "Søerne og de mellemliggende landbrugsarealer", jf. det af Overfredningsnævnet anførte.

Det delvise jagtforbud i særområde D relaterer sig ikke til hensynet til rastende og fouragerende grågæs, men snarere til hensynet til skarven idet særområdet grænser op til det "aktuelle" og "potentielle" skarvområde.

Såfremt det havde været tilsigtet at delområde 8 ikke måtte tilplantes med energipil (eller f.eks. juletræer, som energipil fejlagtigt er blevet sidestillet med tidligere i denne sag) ville det formentlig være nævnt specifikt i fredningen på lige fod med øvrige specifikke begrænsninger i fredningskendelsen, som bevoksningen i de aktuelle og potentielle skarvområder, jf. fredningens § 7a og b. Pil er berettiget til enkeltbetaling som andre traditionelle landbrugsafgrøder og den er ligeledes godkendt som reformafgrøde, hvilket klart adskiller den fra juletræer. Pil bør derfor ikke behandles ud fra sammen forudsætninger som juletræer. Omlægning med pil til energiformål udgør derfor efter klagers opfattelse et sædskifte, som anført i bestemmelsen i § 10a. Pil kan ikke sidestilles med skov, endsige højstammet skov, da den bliver høstet hvert andet år, ligesom man må påregne omlægning af arealerne hvert 15-20. år.

Klager har bemærket, at kommunen i henhold til reglerne i naturbeskyttelseslovens § 19f har vurderet, at arealerne vil kunne opløjes. Arealerne er ikke braklagte og vil således kunne dyrkes med konventionelle landbrugsafgrøder, som f.eks. majs til modenhed med høst omkring december af godt 2½ meter høje planter.

Ud fra en økologisk betragtning forekommer pil til energiformål at være en mere skånsom afgrøde, idet pil har et langt lavere behandlingsindeks med sprøjtemidler end traditionelle landbrugsafgrøder. Pil er ligeledes konventionelle landbrugsafgrøder som hvede, raps og majs langt overlegen, hvis diversiteten i bundfloraen betragtes.

Også en konventionel landbrugsafgrøde som majs vil begrænse gæssenes raste- og fourageringsmuligheder på arealet.

Besigtigelse

Formanden har den 27. maj 2010 besigtiget området og holdt møde med sagens parter.

Afgørelse

I sagens behandling har deltaget Naturklagenævnets 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Marion Pedersen, Jens Vibjerg, Poul Søgaard og Henrik Waaben.

Naturklagenævnet udtaler:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Ifølge stk. 2, kan fredningsnævnet kun meddele dispensation i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det skal fremgå af afgørelser efter stk. 1, at betingelserne i stk. 2 er opfyldt, jf. stk. 4.

Det omhandlede areal er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 om fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø i Faaborg Kommune.

Fredningen har til formål

- at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til områderne ved Nørre Sø, moserne og landbrugsarealerne med tilgrænsende skovbryn, og beskytte fugle-, dyre- og plantelivet i disse områder,
- at sikre skarvens levested i området ved Brændegård Sø og om muligt begrænse skarvkoloniens geografiske udbredelse, samt sikre de øvrige naturvidenskabelige interesser, der er knyttet til denne del af fredningsområdet, og
- at regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i fredningsområdet i overensstemmelse hermed.

Ifølge § 2 skal de skovklædte arealer holdes skovbevoksede som hidtil og fremtræde med et overvejende løvtræspræg, og den hidtidige tilstand på sø-, landbrugs- og mosearealerne skal - med mindre andet er tilladt i de følgende fredningsbestemmelser - opretholdes.

Fredningsområdets landarealer er opdelt i 8 delområder. Det ansøgte areal ligger i fredningens delområde 8. Ifølge bestemmelsen i § 10a må arealerne i dette delområde ikke tilplantes yderligere, heller ikke selv om dette ville være lovligt efter landbrugsloven. Landbrugsarealerne kan i øvrigt drives landbrugsmæssigt som hidtil, og fredningen er ikke til hinder for sædvanlige driftsomlægninger.

I særømråde D (i delømråde 8) må der ikke drives jagt uden for perioden 1. oktober til 31. december, bortset fra pyrschjagt på råbukke.

Det fremgår af fredningsafgørelsen, at Overfredningsnævnet for så vidt angår fredningens afgrænsning har lagt vægt på, at ikke alene landbrugsarealerne mellem Nørre Sø og Brændegård Sø, men også landbrugsarealerne øst og syd for Brændegård Sø blev medtaget i fredningen på grund af deres betydelige fredningsmæssige værdier.

Overfredningsnævnet har endvidere tilkendegivet, at en del af landbrugsarealerne syd for Brændegård Sø bør pålægges indskrænkninger i jagtudøvelsen bl.a. med henblik på gæssenes rastepladser.

I formålsbestemmelsens 1. pind er det således også udtrykkeligt angivet, at et af formålene med fredningen ikke alene er at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet Nørre Sø, men også til landbrugsarealerne samt at beskytte fugle-, dyre- og plantelivet i disse områder.

Tilplantningsforbuddet skal sikre at landbrugsarealerne opretholdes som hidtil - som åbne arealer omgivet af skovbryn. Der er tale om et generelt forbud som indskrænker mulighederne for tilplantning, også selv tilplantningen måtte være lovlig efter landbrugslovgivningen. Der er ikke holdpunkter for at antage at forbuddet ikke skulle omfatte en flerårig, vedagtig afgrøde som energipil.

Naturklagenævnet finder ikke, at dyrkning af energipil kan betragtes som værende en del af en sædvanlig driftsomlægning, som er umiddelbart tilladt i henhold til fredningen. Ved en sædvanlig driftsomlægning må forstås dyrkning af traditionelle ikke vedagtige afgrøder og ikke dyrkning af vedagtige afgrøder som pil, der omlægges med 15 til 20 års mellemrum. I modsat fald ville tilplantningsforbuddet være uden betydning.

Det er Naturklagenævnets vurdering, at en tilplantning af det ansøgte areal med energipil vil forringe områdets landskabelige værdier i væsentlig grad og samtidig forringe områdets betydning som raste- og fourageringsplads for gæssene.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 8. marts 2009.

På Naturklagenævnets vegne

Lisbeth Toft-Petersen

Fuldmægtig

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

22 OKT. 2010

19 OKT. 2010

J.nr. NKN-121-00205
JKW

Afgørelse

i sagen om dispensation til regulering af skarvbestanden indenfor
fredningen af Brændegård Sø og Nørre Sø i Fåborg Kommune.

Fredningsnævnet for Fyn har den 6. juli 2009 efter naturbeskyttelseslovens § 50 meddelt dispensation fra fredningen af Brændegård Sø og Nørre Sø til over en 3-årig periode at foretage forsøg med bortskræmning af skarv fra Nørre Sø.

Der var endvidere ansøgt om tilladelse til bortskydning af et mindre antal skarver, men dette blev afslået af fredningsnævnet.

Afgørelsen er påklaget af Brahetrolleborg Skov- og Landbrug og Ove D.F. Reventlow-Mourier, Brahetrolleborg. Klagerne ønsker mulighed for også at bortskyde et mindre antal skarver.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 om fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø.

Hovedformålet med fredningen af Brændegård Sø er at sikre skarvens levested og om muligt begrænse skarvkoloniens udbredelse. Overfredningsnævnet udvidede i forbindelse med fredningen arealet ved Nørre Sø til også at omfatte "de meget værdifulde bøgebevoksninger ved søens sydvestlige bred", med det formål at skovarealerne omkring Nørre Sø fortsat kan fremtræde med et overvejende løv- og bøgetræspræg ligesom der til sikring af de rekreative værdier ved

Nørre Sø, blev fastsat bestemmelser til beskyttelse af fugle- og dyrelivet ved regulering af jagt og fiskeri og offentlighedens adgang.

Efter fredningens § 11 må der bl.a. ikke drives jagt på hverken Brændegård Sø eller Nørre Sø og heller ikke på de arealer i fredningsområdet, der ligger mellem Nørre Sø og skovvejen rundt om søen.

Fiskeri i Nørre Sø er ikke tilladt bortset fra erhvervsfiskeri (på nærmere angivne vilkår) og ejers private fiskeri. Offentligheden må ikke sejle på søerne. I delområde 5 (skarvkolonien ved Brændegård Sø) må der ikke drives jagt eller foretages den i jagtlovens kap. VIII omhandlede regulering af skadevoldende vildt udenfor perioden 1. oktober til 31. december.

Andre bestemmelser for området

Området er Natura 2000-område. Området er udpeget som Habitatområde nr. 104 og EU-fuglebeskyttelses-område nr. 74. Fredningsmyndigheden skal i forbindelse med behandling af en dispensationsansøgning vurdere hvorvidt en dispensation vil forringe vilkårene for de arter og naturtyper, der ligger til grund for udpegningen.

I udpegningsgrundlaget for EU-fuglebeskyttelsesområdet indgår skarven (yngle/trækfugl). I udpegningsgrundlaget for Habitatområdet indgår Nørre Sø (Kransnålsalgese 3140) og bøgebevoksningen omkring søen (bøgeskov på muldbund 9130).

Sagens forhistorie

Sagen er forelagt den 30. august 2005 for fredningsnævnet af Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, som ønsker nævnets stillingtagen til den fremtidige forvaltning af skarver ved Nørre Sø i relation til fredningsafgørelsen for området.

Forinden havde Skov- og naturstyrelsen den 25. august 2005 givet ejer (godset) en 1-årig tilladelse til regulering (skydning) af 20 skarver i Nørresø i forbindelse med bortskræmning af skarver fra søen.

Danmarks Miljøundersøgelse (DMU) har i forbindelse med sagen udarbejdet et notat af 20. januar 2009, hvori konsekvenserne for områdets naturtyper og arter er vurderet i forhold til regulering af skarvkolonien.

DMU har vurderet, at bortskræmning af skarv fra Nørre Sø vil medføre en moderat tilbagegang af skarv indenfor fuglebeskyttelsesområdet. Bortskræmningen vil ikke resultere i, at bevaringsstatus for skarv ændres i Danmark. Der kan evt. ske lokal nedgang i området såfremt skarven søger at etablere sig på andre (nærliggende) lokaliteter.

Hvis skarven etablerer sig permanent i området vil mulighederne for at opnå gunstig bevaringsstatus for kransnålsalgerne i Nørre Sø forringes og modvirke den ønskede udvikling i denne naturtype. For så vidt angår bøgeskov på muldbund er skarvekolonien uden betydning for denne naturtype både lokalt og på landsplan.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har i afgørelsen anført:

"Idet bestanden siden 1992 har været i tilbagegang, og indenfor de seneste 4 år en ikke ubetydelig tilbagegang, er det efter fredningsnævnets opfattelse usikkert, om ikke en bortskræmning, der kan medføre, at skarven ikke blot flytter til Brændegårds Sø, men måske væk fra området, ikke vil være i strid med forpligtigelsen til at bevare en gunstig bevaringssituation. Af hensyn til bøgetræsbevokningen, der betegnes som meget værdifuld og sønaturtypen 3140 (Kalkrige søer med kransnålsalger) finder et enigt fredningsnævn imidlertid, at det vil være forsvarligt i en tidsbegrænset periode at forsøge med bortskræmning."

Klagen.

Brahetrolleborg Skov og Landbrug anfører i klagen, at de tilladte skræmmemidler har været prøvet tidligere, men i den aktuelle situation er de ikke længere effektive, hvorfor klagen går på at man også ønsker at kunne regulere skarven ved nedskydning.

Klager ønsker - ud over de skræmmemetoder, der er tilladt efter fredningsnævnets afgørelse - en mulighed for også at kunne regulere skarven ved skydning.

Afgørelse

I sagens behandling har deltaget samtlige Naturklagenævnets 10 medlemmer, Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Marion Pedersen, Anders Stenild, Poul Søgaard, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50 kan et fredningsnævn meddele dispensation fra fastsatte fredningsbestemmelser, såfremt det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Efter § 50, stk. 1 kan der kun meddeles dispensation fra en fredning i eller udenfor et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Området er udpeget som Habitatområde nr. 104 og EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 74. I udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet indgår skarven (yngle/trækfugl). I udpegningsgrundlaget for Habitatområdet indgår Nørre Sø (kransnålsalgesø 3140) og bøgebevoksningen (bøgeskov på muldbund 9130).

Efter fredningens § 1, har fredningen til formål:

"at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til områderne ved Nørre Sø, moserne og landbrugsarealerne med tilgrænsende skovbryn og beskytte fugle-, dyre- og plantelivet i disse områder,
at sikre skarvens levested i området ved Brændegård Sø og om muligt begrænse skarvkoloniens geografiske udbredelse, samt sikre de øvrige naturvidenskabelige interesser, der er knyttet til denne del af fredningsområdet, og

at regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i fredningsområdet i overensstemmelse hermed."

Efter fredningens § 11 må der ikke drives jagt på hverken Brændegård Sø eller Nørre Sø og heller ikke på de arealer i fredningsområdet, der ligger mellem Nørre Sø og skovvejen rundt om søen. I delområde 5 (skarvkolonien ved Brændegård Sø) må der ikke drives jagt eller foretages den i jagtlovens kap. VIII omhandlede regulering af skadevoldende vildt udenfor perioden 1. oktober til 31. december.

Efter fredningens § 22 kan nævnet dispensere fra §§ 2-19 hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det er Naturklagenævnets vurdering at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Naturklagenævnet finder endvidere ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets afgørelse af, at der kan meddeles dispensation til bortskræmning af skarver fra Nørre Sø.

Naturklagenævnet har herved særlig lagt vægt på, at Danmarks Miljøundersøgelse (DMU) har vurderet, at bortskræmning af skarv fra Nørre Sø kun vil medføre en moderat tilbagegang af skarv indenfor fuglebeskyttelsesområdet. Bortskræmningen vil ikke resultere i, at bevaringsstatus for skarv ændres i Danmark. Der kan evt. ske lokal nedgang i området såfremt skarven søger at etablere sig på andre (nærliggende) lokaliteter.

Særligt for så vidt angår ejerne/klagers ønske om yderligere at bortskyde et mindre antal skarver, bemærker nævnet at DMU har udtalt, at såfremt skarven etablerer sig permanent i området vil mulighederne for at opnå gunstig bevaringsstatus for kransnålsalgerne i Nørre Sø forringes og modvirke den ønskede udvikling i denne naturtype.

Den fremtidige forvaltning af området skal ske i henhold til de kommende Natura 2000 planer.

Det er Naturklagenævnets vurdering, at såfremt det af Natura 2000 planerne fremgår (i overensstemmelse med EU's regler), at man vil sikre Nørre Sø's naturkvalitet frem for at beskytte skarvkolonien samme sted, vil fredningen ikke være til hinder for, at man iværksætter de nødvendige skræmmetiltag, herunder bortskydning.

Naturklagenævnet stadfæster på denne baggrund Fredningsnævnet for Fyn's afgørelse af 6. juli 2009.

På nævnets vegne

Jan Kofod Winther

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 23. maj 2013
Journal nr.: Frs. 11/2013

Faaborg-Midtfyn Kommune
Nørregade 4
5600 Faaborg

Ansøgning om opførelse af en ny hal på Brændegårdsvej 15A, 5600 Faaborg.

Ved email af 19. marts 2013 fremsendte Faaborg-Midtfyn Kommune en ansøgning fra Catharina Reventlow-Mourier om opførelse af en hal i tilslutning til ejendommen Brændegårdsvej 15A, matr. nr. 1a Brændegård Hovedgård.

Ejendommen er beliggende i det område, der er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 om fredning af arealer omkring Nørresø og Brændegård Sø, Faaborg Kommune, Fyns Amt.

I fredningen er der generelt forbud mod bebyggelse. I § 16a hedder det imidlertid bl.a.:

..."

Uanset fredningen kan der endvidere i umiddelbar tilknytning til den eksisterende bebyggelse på matr. nr. 1a Brændegård Hovedgård, opføres bebyggelse, der er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom, og hvis højde ikke overstiger 12,5 m.

..."

Ved skrivelse af 26. marts 2013 har **Faaborg-Midtfyn Kommune** nærmere oplyst, at *det ansøgte byggeri vedrører en lade til opbevaring af flis fra træproduktion på ejendommen, dels fra skoven og dels fra arealer med energipil. Laden ønskes opført i umiddelbart tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen. Ansøger har oplyst, at ladens højde er 11,3 meter over terræn.*

Kommunen har på baggrund af dette vurderet, at byggeriet er omfattet af undtagelsen i § 16a og således ikke er omfattet af fredningens forbud mod byggeri.

Sagen har været sendt i høring.

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 10. maj 2013 udtrykt bekymring, særlig med henblik på placeringen af flishallen.

Afgørelse:

Idet det er oplyst, at hallen er en nødvendig driftsbygning, da den er placeret i umiddelbart tilknytning til øvrige bebyggelse, og da højden ikke overstiger 12,5 meter, er bygningen omfattet af undtagelsen i fredningen, hvorfor opførelsen ikke kræver Fredningsnævnets godkendelse.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand alene i medfør af § 10, stk. 5 i forretningsordenen, bekendtgørelse nr. 1173 af 20. november 2006.

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 500 kr.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

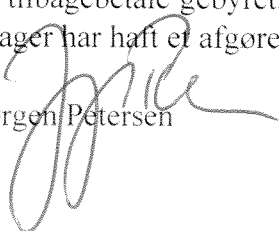
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 4. juni 2013
Journal nr.: Frs. 3/13

Faaborg-Midtfyn Kommune
Plan og Kultur
Nørregade 4, 5600 Faaborg

Ansøgning om dispensation til LIFE-Rigkær projekt - Nørre Sø og Brændegård Sø.

Ved ansøgning af 4. februar 2013 har Faaborg-Midtfyn Kommune ansøgt om dispensation fra fredningsbestemmelserne for Nørre Sø og Brændegård Sø i forbindelse med gennemførelse af et EU LIFE-Rigkær projekt.

I ansøgningen er anført:

" ...

Faaborg-Midtfyn Kommune søger hermed Fredningsnævnet for Fyn om dispensation fra fredningsbestemmelserne for Nørre Sø og Brændegård i forbindelse med gennemførelse af et EU Life-rigkær projekt.

Projektområdet udgør 25,5 ha og ligger i sin helhed i fredningens delområde 8D på matr. 1a. Brændegård Hgd., V. Åby, jf. vedlagte projektkort.

Projektet gennemføres som del af Natura 2000-handleplan nr. 120 for Skove og Søer syd for Brahetrolleborg.

Målet er at skabe grundlaget for at området kan udvikle sig mod naturtypen rigkær ved at:

- hæve grundvandsstanden i projektområdet (afbryde interne dræn, sløjfe pumpestationen, hæve bundkoten i Silke Å),*
- ekstensivere arealet, så det fremover ikke må omlægges, tilføres gødning, pesticider mv. og*
- hegne området til fremtidig afgræsning*

Kommunen har fået projektet godkendt under EU Life+ programmet. Der er indgået kontrakt med ejer Catharina Reventlow-Mourier om gennemførelse af projektet, og ansøgningen til Fredningsnævnet sker efter aftale med eje-

ren.

I forhold til fredningsbestemmelserne af 1. april 1986 søges om dispensation til

- ændre hydrologien og dermed tilstanden i projektområdet
- ændre terræn ved at tilkaste en enkelt grøft og lave et mindre P-areal ved Brændegårdvej, jf. kortbilag. Ved p-pladsen ønskes opstillet en mindre informationstavle.

Ansøgningen er uddybet i det følgende.

Projektet

Projektets formål er at skabe grundlag for at området kan udvikle sig til den nationalt truede naturtype rigkær. Projektet bidrager også til at forbedre levesteder for stor vandsalamander, sumpvindelsnegl og pignomerling.

Et større sammenhængende rigkærsområde vil understøtte bestanden af vandfugle i området, herunder grågås. Området vil også fungere som fourageringsområde for områdets rovfugle, herunder hvepsevåge.

I forhold til fredningsbestemmelserne ønskes dispensation til at gennemføre følgende tiltage:

A) Hæve grundvandstanden i projektområdet.

Projektområdet udgøres af landbrugsjord i omdrift. Hele projektområdet er drænet og store dele af arealet øst for Silke Å afvandes ved pumpestation, der pumper vandet til Silke Å.

Der stiles mod at opnå en højere stabil grundvandsstand i projektområdet ved at

- opbygge to stryg i form af stentærskler i Silkeå
- slukke pumpen og fjerne den med anlæg
- afbryde interne dræn i området
- en større grøft fra øst med udløb i Silke Å i station 366m lægges i rør med udløb nedstrøms sydlige stryg. Den eksisterende grøft fyldes op.

Indgrebene og de nye afvandingsforhold fremgår af vedlagte projektkort. Indgrebene gennemføres så vandstandsforhold i Brændegård Sø og uden for projektområder ikke påvirkes.

B) Publikumsfaciliteter

Der ønskes etableret en mindre vigeplads (2-3 biler) ved vejen og i forbindelse hermed opstillet en mindre informationstavle. Placeringen er angivet på kortbilaget. Der vil være tale om mindre udvidelse af vejrabatten med ca. 3 meter over 10-15 meter.

Græsningsfaciliteter

Som del af projektet vil området blive heget med sædvanlige kreaturhegn, der vil blive lavet fangstfolde mv. samt kreaturpassager over Silke Å. Det fremgår af fredningens §§ 13 og 16, at dette kan ske uden dispensation fra fredningen.

Tidsplan

Projektet ønskes gennemført efter høst 2013.

Faaborg-Midtfyn Kommunes udtalelser som naturforvaltningsmyndighed

Fredningens formål er bl.a. beskyttelse af landskabelige værdier og beskyttelse af dyre- og plantelivet, særligt fuglelivet i disse områder.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at projektet kræver dispensation fra fredningsbestemmelsernes forbud om ændring af tilstand af arealer (§ 2), terræncændringer (§ 14) og andre anlæg (§ 16).

Kommunen finder ikke, at de foreslåede projektiltag strider mod fredningens formål, hvorfor sagen kan behandles som ansøgning om dispensation. Kommunen vurderer, at projektet i høj grad medvirker til at opfylde fredningens formål. Projektet er desuden en del af realiseringen af Handleplan nr. 120 for Skove og Søer syd for Brahetrolleborg.

Kommunen kan derfor anbefale Fredningsnævnet for Fyn at meddele dispensation til det ansøgte.

..."

Arealet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986.

Det fremgår af fredningens §1, Fredningens formål, at fredningen har til formål at opretholde og udbygge de betydelige landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til områderne ved Nørre Sø, moserne og land-brugs-

at regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i fredningsområdet i overensstemmelse hermed.

Det fremgår af bestemmelserne vedrørende område 8:

§ 10, Delområde 8

"...

Landbrugsarealerne kan i øvrigt drives landbrugsmæssigt som hidtil, og fredningen er ikke til hinder for sædvanlige driftsomlægninger. Fredningen erheller ikke til hinder for hjortehold og yderligere vildsvinehold på den del af arealerne, der må tilplantes, under forudsætning af at der etableres og opretholdes et løvtræsbælte som angivet ovenfor.

..."

§ 14 Terrænændringer.

"...

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning.

..."

§ 15 Veje og stier.

"...

Der må ikke anlægges nye stier og veje i området. Forbudet gælder ikke anlæg af veje, der er nødvendige for landbrugs- eller skovbrugsdriften, og som følger det naturlige terræn.

Udvidelser og reguleringer af eksisterende veje er kun tilladt med fredningsnævnets godkendelse, hvorved der ud over landskabsæstetiske hensyn især skal tages hensyn til beskyttelse af træbevoksningen mellem vejene og Brændegård Sø.

..."

§ 19. Naturpleje

"...

Til opfyldelse af fredningens formål har fyns amtsråd ret til uden udgift for ejeren at lade udføre naturpleje i form af f.eks. fjernelse af selvsåede træer og buske, bearbejdelse af jordoverfladen eller slåning i delområde 3, sær- område A (i delområde 6), delområde 7 og på den græsfold, der eventuelt

etableres i delområde 5.

Amtsrådet kan først iværksætte plejearbejder efter aftale med ejeren eller - i mangel af enighed - efter fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre de ønskede plejeforanstaltninger.

Hvis amtskommunen har fjernet selvsåede træer og buske, har ejerne ret til at disponere over det fældede. Hvis ejerne ikke fjerner effekterne inden en af amtskommunen fastsat frist, tilfalder de dog amtskommunen. Hvis amtskommunen sælger effekterne, har ejerne krav på det beløb, hvormed salgssummen overstiger udgifterne til afdriften og borttransporten.

..."

Naturstyrelsen har den 23. april 2013 udtalt:

"...

Arealet er omfattet af Natura2000, herunder både EF fuglebeskyttelsesområde og EF habitatområde.

..."

Øvrige bemærkninger

Naturstyrelsen vurderer, at gennemførelsen af projektet vil have positiv effekt på Natura2000 området samt arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og at gennemførelsen vil være et godt bidrag til at opfylde målene i Natura2000 planen for området.

..."

Catharina Reventlow-Mourier har som ejer den 6. maj 2013 udtalt:

"...

Jeg billiger således kommunens ansøgning om dispensation fra fredningen af Nørre Sø og Brændegård Sø på baggrund af hhv. projektbeskrivelsen og kontrakten for nærværende LIFE-Rigkær projekt.

..."

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 6. maj 2013 udtalt:

"DN i Faaborg-Midtfyn ser positivt på tiltaget."

Området blev besigtiget den 22. maj 2013.

Afgørelse:

Fredningen har til formål at opretholde og udbygge de betydelige, landskabelige og rekreative interesser, der er knyttet til området og beskytte fugle-, dyre- og planteliv i området.

Fredningen har endvidere til formål at sikre og regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i området.

Fredningen giver mulighed for naturpleje.

Idet det ansøgte vil udbygge de eksisterende landskabelige værdier, og da det ansøgte projekt primært har til formål at genoprette en tidligere bestående tilstand ved ophør med afpumpning af vand, samt da projektet vil have en positiv effekt på Natura2000 området samt arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, finder et enigt fredningsnævn, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 500 kr.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets

kompetence.

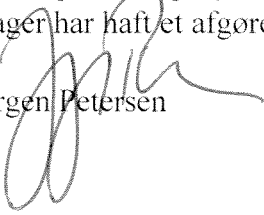
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 28. juni 2013
Journal nr.: Frs. 9/2013

Kurt Graversen
Brændegårdsvej 9
5600 Faaborg

Ansøgning om opførelse af et fyrrum på ejendommen Brændegårdsvej 9, 5600 Faaborg.

I en ansøgning om landzonetilladelse dateret den 26. februar 2013 har De ansøgt Faaborg-Midtfyn Kommune om tilladelse til at opføre et fyrrum og maskinhal på 100 m² på et nærmere angivet areal.

Arealet, som efter Deres oplysninger er tilkøbt, er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 1. april 1986 om fredning af arealer omkring Nørre Sø og Brændegård Sø.

Fredningens formål er bl.a. landskabsbevaring.

Det fremgår af § 2, at den hidtidige tilstand på landbrugsarealerne skal opretholdes.

Det fremgår af § 16, at der ikke må opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder.

Faaborg-Midtfyn Kommune har fremsendt ansøgningen til Fredningsnævnet og har i den anledning bl.a. udtalt: "*Der er alene tale om, at en eksisterende bygning flyttes 5-10 meter ind i fredningen. Placeringen bliver inden for, hvad der allerede i dag fremstår som en del af ejendommen. Kommunen vurderer derfor, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, og at der således er grundlag for at meddele dispensation fra forbuddet, jf. § 22 i fredningen.*"

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 16. maj 2013 udtalt, at Danmarks Naturfredningsforening i Faaborg-Midtfyn imødekommer det ansøgte byggeri på nærmere angivne vilkår.

Naturstyrelsen har i en udtalelse af 25. april 2013 bl.a. udtalt:

"...

Ejendommen

Ejendommen brændegårdsvej 9 er registreret som beboelsesejendom med et areal på 898 m².

Øvrig regulering/planlægning på arealet

Arealet er omfattet af Natura2000, herunder både EF fuglebeskyttelsesområde og EF habitatområde.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at det ansøgte ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Øvrige bemærkninger

Der er ikke i ansøgningen redegjort for, hvorfor der er behov for en maskinhal til ejendommen, eller hvorfor der er behov for at opføre denne indenfor det fredede område.

..."

Ejendommen blev besigtiget den 22. maj 2013.

Under besigtigelsen blev det påtalt, at der var opført bygninger på fredet areal.

Faaborg-Midtfyn Kommune blev anmodet om at undersøge, hvorvidt det påkørte fyrrum kunne genopføres på samme sted, eller om der var et krav om, at bygningen blev flyttet i forhold til hovedbygningen, og om der kunne opføres en maskinhal på den eksisterende grund.

Faaborg-Midtfyn Kommune har ved mail af 28. maj 2013 udtalt, at Kurt Graversen vil kunne få en byggetilladelse til opførelse af fyrrummet på samme sted samt vil kunne få tilladelse til at opføre et maskinhus på ca. 100 m² et andet sted på den oprindelige matrikel. Det oplyses, at dette kræver en godkendelse i henhold til planloven og en endelig byggetilladelse.

Endelig oplyses det, at kommunen vurderer, at der kan gives dispensation fra planloven til opførelse af maskinhuset.

Afgørelse:

Fredningens formål er landskabsbevaring, og det er præciseret, at landbrugsarealerne skal forblive landbrugsarealer.

Idet det er oplyst fra Faaborg-Midtfyn Kommune, at der kan gives tilladelse til at genopføre fyrrummet på det oprindelige sted, og at der et andet sted på grunden kan opføres et maskinhus på 100 m², findes der ikke at være grundlag for at dispensere fra fredningen, hvorfor der meddeles afslag på det ansøgte.

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 500 kr.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Be-

tales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberet-
tigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets
kompetence.

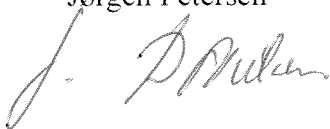
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 24. september 2013
Journal nr.: Frs. 26/2013

Skovfoged Lars Krogh Hansen
Brahetrolleborg Skov og Landbrug

Vedrørende fældning af træ ved Nørre sø.

I en email af 19. august 2013 har De ansøgt om dispensation til fældning af et bøgetræ, som er til fare for publikum.

Arealerne omkring Nørre sø er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986 om fredning af arealer omkring Nørre sø og Brændegårds sø.

Træet står i delområde 2.

I § 4 i kendelsen hedder det:

"...

I dette delområde, der omfatter skovafdeling 398 a, må den eksisterende bøgetræsbevoksning i hver 10-års periode (regnet fra den 1. april 1984) kun formindskes med højst 50 træer jævnt fordelt over hele arealet, og de sidste 50 træer i bevoksningen skal bevares til selvdød, således at det nuværende skovbillede bevares bedst og længst muligt. Der skal ske genplantning eller selvforyngelse med bøgetræer, og ejeren har pligt til at fjerne andre selsåede træarter, efterhånden som de må skønnes at ville genere opvæksten af bøgetræer.

..."

De har telefonisk oplyst, at antallet af træer er reduceret, således at De antager, at der er 50 af de gamle træer tilbage.

Med ansøgningen var vedlagt en mail fra **skovridder Søren Kirk Strandgaard**, hvori det hedder:

"...

På foranledning af skovfoged Lars Hansen har jeg i går besigtiget bøgetræ, hvor en del af en tvege i ca. 10 meters højde er knækket af her i denne uge, for at foretage en faglig vurdering af træets farlighed, idet Lars Hansen vurderede det akut farligt.

Træet står umiddelbart ud til den sti/skovvej, der er rundt om søen, og som benyttes i forlængelse af fredningskendelsen. Træet har udpræget råd, hvor tvegen er knækket af, og resten af kronen kan risikere at knække i nær fremtid. Det er derfor min faglige vurdering, at træet er farligt, og at det bør tillades fældet. En topkapning, eller beskæring af træet, vil efter min vurdering ikke kunne betale sig, fordi træet står så tæt på vejen.

..."

Faaborg-Midtfyn Kommune har i en mail af 28. august 2013 udtalt:

"...

I forlængelse af vores samtale over telefonen kan jeg oplyse, at kommunen ikke har yderligere at tilføje i sagen. Vi henviser til den faglige vurdering fra Naturstyrelsen Fyn ved Søren Strandgaard.

..."

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 11. september 2013 udtalt:

"...

Bestyrelsen godkender fældningen, idet træet er til fare for publikum.

Danmarks Naturfredningsforening værner om gamle træer i projekt "Evighedstræer" www.dn.dk/evighed, derfor henstiller DN til, at dele af bøgetræet/stammen kan bestå til gavn for biotoper, landskabsoplevelse og kulturhistorie ved Nørre Sø.

..."

Afgørelse:

Idet det er godtgjort at træet udgør en fare for publikum, der benytter stisystemet, meddeler formanden for Fredningsnævnet dispensation til fældning og bortfjernelse af træet.

Afgørelsen er truffet i medfør af § 10, stk. 5 i bekendtgørelse nr. 1173 af 20. november 2006 om forretningsorden for fredningsnævn.

Det bekræftes, at afgørelsen er meddelt telefonisk den 17. september 2013.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 19. februar 2014
Journal nr.: Frs. 39/2013

Landinspektør Casper Sørensen
Hvenegaard
Torvegade 10
5600 Faaborg

Ansøgning om arealoverførsel og ændret anvendelse i forbindelse med Brændegårdsvej 9, 5600 Faaborg.

I en mail af 24. oktober 2013 har De på vegne af ejeren af Brændegårdsvej 9, Kurt Graversen, søgt om dispensation fra fredningen vedrørende Nørre Sø og Brændegård Sø, § 10 om arealets anvendelse.

De har oplyst, at arealerne nummereret som 2, 3 og 5 samt en lille "tap" nordøst på delnr. 6 er i overensstemmelse med grunden matr.nr. 3f 's udseende på fredningstidspunktet.

De har endvidere oplyst, at der om arealet er opført et vildthejn, og at arealet påtænkes anvendt til dyrkning af 2-3 afgrøder, f.eks. kål, porrer og kartofler.

Arealet er omfattet af fredningen vedrørende Nørre Sø og Brændegård Sø, hvor Overfredningsnævnet den 1. april 1986 traf afgørelse.

Det fremgår af fredningens formål, at fredningen omkring Brændegård Sø er at sikre skarvens levested i området samt sikre øvrige naturvidenskabelige interesser og at regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i fredningsområdet.

I § 2 er det bestemt, at den hidtidige tilstand på landbrugsarealerne skal opretholdes.

I § 10 er det bestemt, at landbrugsarealerne i øvrigt kan drives landbrugsmæssigt som hidtil, og at fredningen ikke er til hinder for sædvanlige driftsomlægninger.

I § 13 om hegning er det anført "*Der må ikke plantes læhegn eller opsættes hegn. Der må dog opsættes sædvanlige vildt- og kulturhegn i skovene samt foretages sædvanlig hegning af hensyn til udnyttelse af landbrugsarealerne til græsning, ligesom der må foretages hegning til hjorte- eller vildsvinehold*".

Faaborg-Midtfyn Kommune har den 25. september 2013 udstedt et påbud om at lovliggøre inddragelse af fredet areal til oplag mv. Det påbydes i skrivelsen, at:

- fjerne det opsatte hegn,
- fjerne alt oplag mv. fra arealet
- fjene de dyrkede grøntsager og urter mv. og
- fremover alene anvende arealet, så det har karakter af almindeligt landbrugsareal

Det er endvidere anført, at arealet ikke må få karakter af have, køkkenhave eller hønsegård. Der må således ikke dyrkes blandede grøntsager, opsættes hegn til hønse/gåsehold mv. eller plantes buske og træer.

Faaborg-Midtfyn Kommune har i høringen henholdt sig til påbudet.

Den tidligere ejer, Brahetrolleborg Skov og Landbrug har ikke bemærkninger til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 1. november 2013 udtalt, at man ikke har bemærkninger til en dispensation til fredningen.

Naturstyrelsen har i en mail af 6. november 2013 udtalt:

" ...

Det er Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at det ansøgte ikke vil ødelægge eller beskadige leve- og voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget. Naturstyrelsen mener på den baggrund ikke, at der naturmæssigt er noget til hinder for at dispensere til det ansøgte. Vurderingen bør bero på den landskabelige påvirkning.

..."

Afgørelse:

Det pågældende areal, der er af begrænset størrelse, ligger i det nordøstlige hjørne af fredningen.

Det fremgår af fredningen, at fredningens formål her hovedsaglig er af de ornitologiske interesser herunder særligt skarv, men også grågæs.

Idet arealerne nummererede som 2, 3 og 5 samt en lille "tap" nordøst på delnr. 6 oplyses at være i overensstemmelse med grunden matr. nr. 3f 's udseende på fredningstidspunktet, kræver denne del ikke dispensation.

For så vidt angår det øvrige areal finder et enigt fredningsnævn, at der kan meddeles dispensation dels til indhegning som anført dels til dyrkning af grøntsager.

Fredningsnævnet lægger herved særlig vægt på, at den foreslåede anvendelse ikke er i strid med fredningens formål, og at arealet fortsat til en vis grad vil have karakter af landbrugsdrift.

Det bemærkes, at dispensationen ikke tillader opførelse af bygninger eller anvendelse af området til prydhaveformål.

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du ind-

betaler et gebyr på 500 kr.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

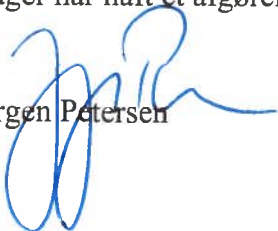
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Jørgen Petersen

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Faaborg-Midtfyn Kommune
v/Alice Rasmussen

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-24-2020
Dato: 11. oktober 2020

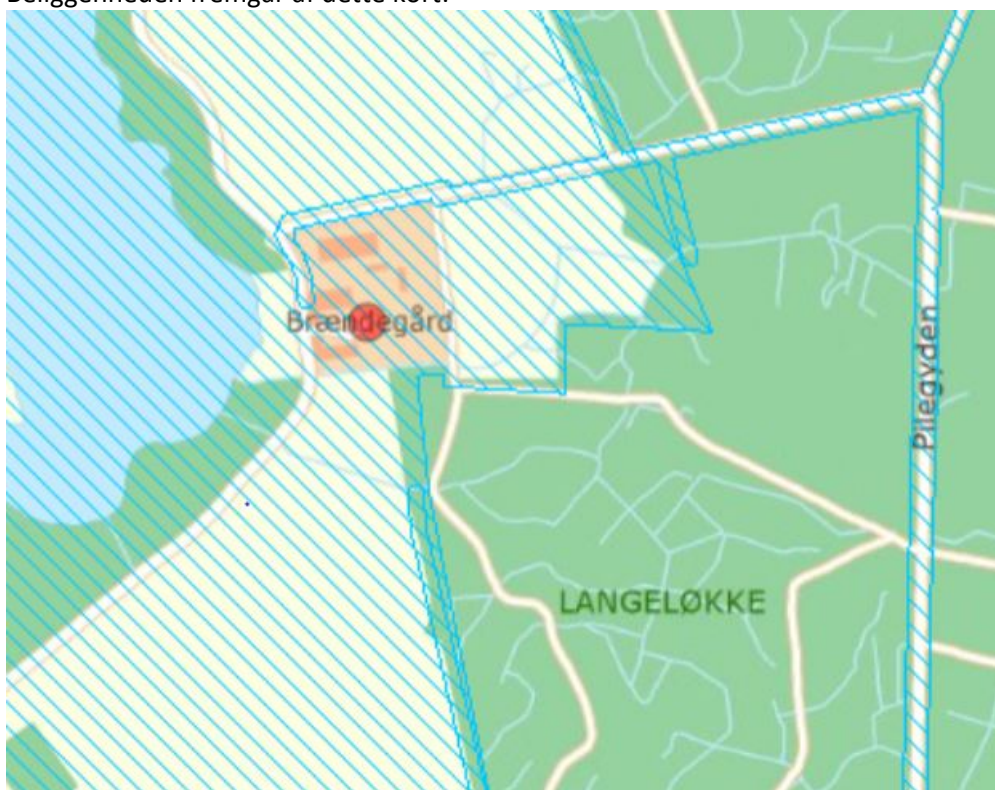
Afgørelse af 11. oktober 2020

Dispensation til udvidelse af vejen ved Brændegård Sø

Faaborg-Midtfyn Kommune har ansøgt om dispensation fra fredningen af Nørresø og Brændegård Sø til en udvidelse/ændringen af vejen ved Brændegaard, Brændegårdsvej 15, Faaborg. Formålet med ændringen af vejforløbet er at forbedre de trafikikkerhedsmæssige forhold på stedet samt forbedre forholdene for færdslen på stedet.

Lodsejer på stedet er Brahetrolleborg, ved Catharina Reventlow-Mourier, og ejendommen på stedet er beliggende Brændegårdsvej 15, 5600 Faaborg og har matr.nr.: 1a Brændegård Hgd., V. Åby.

Beliggenheden fremgår af dette kort:

Fredningen

Det ansøgte er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. april 1986 om fredning af Nørresø og Brændegård Sø.

Formålet med fredningen er overordnet set landskabsbevaring; at sikre skarvkoloniens levested og regulere offentlighedens ret til færdsel og ophold i området.

Det fremgår bl.a. af fredningsbestemmelsernes §14, at der ikke må foretages terrænændringer, planering eller afgravning.

Det fremgår desuden af bestemmelsernes §15 at:

"§15. Veje og stier

Der må ikke anlægges nye stier og veje i området. Forbudet gælder ikke anlæg af veje, der er nødvendige for landbrugs- eller skovbrugsdriften, og som følger af det naturlige terræn.

Udvidelser og reguleringer af eksisterende veje er kun tilladt med fredningsnævnets godkendelse, hvorved der ud over landskabsæstetiske hensyn især skal tages hensyn til beskyttelse af træbevoksningen mellem vejene og Brændegård Sø."

Sagsfremstilling

Faaborg-Midtfyn Kommune beskriver nærmere i deres ansøgning, at formålet ud over at forbedre de trafikikkerhedsmæssige forhold på stedet er at kontrollere og forbedre mødet mellem husmur/rabat i den ene side, parkerede biler i modsatte rabat og den generelle færdsel på vejen, som oftest er store landbrugsmaskiner. Området har længe stået på både kommunens og lodsejerens ønskeseddel til forbedring af parkering og ophold. Lodsejer har daglige udfordringer med store maskiner, parkerede biler langs vejen og vanskelige passager på stedet. Der har været et uheld med alvorlig personskaade på stedet, hvor mange fugleinteresserede mennesker tager ophold for at se på fugle på Brændegård Sø.

Faaborg-Midtfyn Kommune skriver videre i deres ansøgning, at *"Der søges om dispensation til at ændre linjeføring af vejen og lave en mindre vejudvidelse. Linjeføringen ændres så vejen trækkes lidt ind mod bygningen. Vejen er på det bredeste sted ca. 8,5 meter og på det smalleste sted mellem 4,5 og 5 meter. Vi ønsker at lave vejen helt lige langs bygningen og lave den asfalterede del af kørebanen syv meter. Syv meter er nødvendigt når arealet der gjorde det muligt at trække ind til siden fjernes. Man møder ofte store landbrugsmaskiner, som kræver meget plads, når der kommer modkørende. Udover de 7 meter vil der være en meter rabat. Her vil der fortsat være mulighed for parkering indtil vi kan danne os et indtryk af de nye forhold. "*

Høring

Faaborg-Midtfyn Kommune har udtalt, at Brændegård Sø er omfattet af søbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 16, som kommunen dog i særlige tilfælde har mulighed for at dispensere fra.

Kommunen har derudover oplyst:

"Udvidelse af vejen det pågældende sted vil ikke skabe forringelser i forhold til søen og det vurderes derfor at udvidelsen ikke vil påvirke landskabet omkring Brændegård Sø.

Samlet set vurderes det derfor at der er grundlag for at meddele en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 16. Kommunen er derfor indstillet på at meddele en dispensation.

Kommunen kan derfor anbefale Fredningsnævnet for Fyn at meddele dispensation til det søgte."

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den tekniske bistand til fredningsnævnet afgivet følgende udtalelse:
" Miljøstyrelsen kan oplyse, at det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område 120 (Habitatområde 104 og Fuglebeskyttelsesområde 74); Skove og søer syd for Brahetrolleborg. Nedenfor er gengivet udpegningsgrundlaget for hhv. Habitatområde og Fuglebeskyttelsesområde:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 104		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Urtebræmme (6430)	Højmose* (7110)
	Nedbrudt højmose (7120)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
	Sumpvindelsnegl (1016)	Pigsmørling (1149)
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 74		
Fugle:	skarv (TY)	skeand (T)
	hvepsevåge (Y)	havørn (TY)
	fjordterne (Y)	

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke indebære en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som Natura 2000-området er udpeget for.

Miljøstyrelsen har vurderet det ansøgte i forhold til habitatdirektivets bilag IV og vurderer umiddelbart på det foreliggende grundlag, at det ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3 eller ødelægge plantearter nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 5."

Dansk Ornitologisk Forening Fyn (DOF-Fyn) har i deres høringssvar oplyst følgende vedrørende den ansøgte vejudvidelse:

" Faaborg-Midtfyn Kommune har søgt om dispensation til udvidelse/ændring af vejen ud for Brændegård. Denne strækning af vejen er meget besøgt af ornitologer og andre naturinteresserede, idet det er det eneste sted ved Brændegård Sø, hvor man har frit udsyn over søen og kan iagttage det rige fugleliv. Vejrabatten ud mod søen er år tilbage i samarbejde med Fyns Amt blevet udvidet, så man kan parkere og stå langs et trådhegn i kanten af den åbne eng. Her er også opsat informationstavler.

Som vi også har tilkendegivet overfor Faaborg-Midtfyn Kommune, er det meget forståeligt, at kommunen ønsker bedre og sikrere forhold for de besøgende og den forbikørende trafik. DOF-Fyn finder heller ikke, at selve vejudvidelsen vil tilsidesætte eller forringe beskyttelsen af områdets natur og fugleliv. Men som det fremgår af kommunens beskrivelse, vil der ikke længere være parkeringsmuligheder på dette vigtige besøgssted, og derfor er der behov for en samlet løsning af parkerings- og opholdsmuligheder.
..."

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at den ansøgte vejudvidelse ikke er i strid med formålet med fredningen af Nørresø og Brændegård Sø, hvorfor der meddeles dispensation til det ansøgte.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Af de af Miljøstyrelsen anførte grunde er den meddelte dispensation ikke i strid med de i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 anførte betingelser.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand